

Adviseren, kun je leren!

Naam: Lotte Kiel
Studentnummer: 2193681
Opleiding: Master S.E.N.
Begeleider: Vrony Zeinstra
Datum: juni 2013

Inhoud

Samenvatting	6
Voorwoord.....	8
Inleiding	9
Hoofdstuk 1 Aanleiding en probleemstelling.....	11
Hoofdstuk 2 Theoretisch kader	15
2.1 Oudergesprek.....	15
2.2 Mentale modellen.....	16
2.3 State of mind.....	17
2.4 Roos van leary.....	17
2.5 Non verbale communicatie	18
2.6 Oplossingsgericht gesprek	19
2.7 Handelingsgericht werken	19
2.8 Positie tijdens gesprek	20
2.9 Onderwijssystemen in het buitenland	20
Engeland.....	21
België.....	21
Amerika	21
Conclusie landenvergelijking	21
2.10 Belangrijk voor onderzoek.....	22
Hoofdstuk 3 Onderzoeksmethodologie	23
3.1 Onderzoeksparadigma.....	23
3.2 Onderzoekvorm.....	23
3.3 Uitwerking onderzoekschema.....	24
3.3.1 Vooronderzoek.....	24
3.3.2 Ontwerpfase	25
3.3.3 Evaluatiefase	27
3.4 Enquêtes	28
3.5 Data analyse	28
Leerkrachten Bloemen Stichting	28

Ouders De Vlinder	28
Leerkrachten De Vlinder	29
Leerlingen groep 8 De Vlinder	29
3.6 Triangulatie	29
3.7 Ethiek	29
3.8 Betrouwbaarheid en nauwkeurigheid.....	30
Hoofdstuk 4 Data-analyse en resultaten	31
4.1 Leerkrachten van de Bloemen Stichting.....	31
4.2 Ouders van groep 8	33
Enquête voor de adviesgesprekken	33
Enquête na de adviesgesprekken.....	36
4.3 Leerkrachten van De Vlinder	38
Enquête gesprekstechnieken leerkrachten	38
Adviesgesprekaanpassingen	40
4.4 Leerlingen van groep 8	41
Hoofdstuk 5 Conclusie	42
5.1 Beantwoorden van deelvragen	42
Hoe verloopt de adviesgesprekkenprocedure binnen de Bloemen Stichting?	42
Wat willen ouders van De Vlinder behouden van de huidige adviesprocedure en welke wensen ter verbetering zijn er?	43
Welke kennis/middelen hebben de leerkrachten van De Vlinder nodig om een adviesgesprek tot een succes te maken?.....	44
Welke wensen hebben de groep 8 leerlingen van De Vlinder voor de adviesgesprekken?	46
5.2 Beantwoording onderzoeksvraag	47
5.3 Aanbevelingen	48
5.4 Sterke en zwakke punten	48
Hoofdstuk 6 Reflectie	50
6.1 Betekenis.....	50
6.2 Leerpunten	50

6.3 Aanbevelingen.....	52
Literatuurlijst	53
Bijlage 2.1 De acht communicatiestijlen “Roos van Leary”	56
Bijlage 2.2 Uitleggen begrippen geïnspireerd op De Jong en Berg (2001).....	57
Bijlage 2.3 Tips samengesteld voor studenten, die professioneel willen communiceren.	60
Bijlage 3.1 Enquête collega’s Bloemen Stichting	61
Bijlage 3.2 Enquête ouders voor adviesgesprek	64
Bijlage 3.3 Voorbereidingsformulier ouders.....	70
Bijlage 3.4 Enquête ouders na het adviesgesprek	73
Bijlage 3.5 Oude voorbereidingsformulier adviesgesprek leerkrachten	78
Bijlage 3.6 Nieuwe voorbereidingsformulier adviesgesprek leerkrachten	79
Bijlage 3.6 Enquête voor de leerkrachten van De Vlinder.....	80
Bijlage 3.7 Formulier gesprekstechnieken leerkrachten De Vlinder	82
Bijlage 3.8 Enquête leerlingen groep 8	83
Bijlage 4.1 Adviesprocedure De Vlinder (voor onderzoek)	85
Bijlage 4.2 Resultaat enquête De Vlinder	88
Bijlage 4.3 Resultaten enquête Bloemen stichting	92
Bijlage 4.4 Resultaten enquête Ouders De Vlinder voor het adviesgesprek	99
Bijlage 4.5 Resultaten enquête Ouders Na het adviesgesprek.....	101
Bijlage 4.6 Resultaten enquête Teamleden De Vlinder	104
Bijlage 4.7 Resultaten formulier gesprekstechnieken team De Vlinder	109
Bijlage 4.8 Resultaten enquête Leerlingen groep 8 De Vlinder.....	114
Bijlage 4.9 Feedback leerkrachten groep 8	118
Bijlage 5.1 Oudervoorbereidingsformulier aangepast na enquête.....	119

Bijlage 5.2 Leerkrachtvoorbereidingsformulier aangepast na evaluatie	120
Bijlage 5.3 Adviesprocedure De Vlinder (na onderzoek).....	122

Samenvatting

Werken in het onderwijs is heel bijzonder. Ouders geven de leerkracht het vertrouwen om hun kind kennis en vaardigheden bij te brengen. Als leerkracht groep 8 begeleid ik de overgang van basisschool naar middelbare school. Tijdens het adviesgesprek tussen ouders en basisschool wordt het leerlingniveau, -vaardigheden en andere belangrijke punten besproken voor de overgang naar het voortgezet onderwijs. Deze belangrijke stap moet op De Vlinder geoptimaliseerd worden om de overgang naar het voortgezet onderwijs te verbeteren.

Mijn onderzoeksvraag is:

Hoe kunnen de adviesgesprekken voortgezet onderwijs, zo vorm worden gegeven dat aan verwachtingen van ouders, leerlingen en leerkrachten van De Vlinder tegemoet wordt gekomen?

Deelvragen:

- Hoe verloopt de adviesgesprekkenprocedure binnen de Bloemen Stichting?
- Wat willen ouders van De Vlinder behouden van de huidige adviesprocedure en welke wensen ter verbetering zijn er?
- Welke kennis/middelen hebben de leerkrachten van De Vlinder nodig om een adviesgesprek tot een succes te maken?
- Welke wensen hebben de groep 8 leerlingen van De Vlinder voor de adviesgesprekken?

Theoretische verdieping

Een oudergesprek bestaat niet alleen uit het gesproken woord. Mentale modellen, state of mind, communicatiestijlen, positie van het gesprek, non- verbale communicatie speelt allemaal mee tijdens dit gesprek. Een gespreksleider kan tijdens het gesprek invloed uitoefenen door de juiste interventies uit te voeren. Oplossingsgerichte taal kan ervoor zorgen, dat de focus van het probleem wordt verlegd naar de oplossing. De gespreksleider moet de ouder benaderen als de ervaringsdeskundigen. In samenwerking zoeken alle betrokkenen de beste plek voor het kind op het voortgezet onderwijs.

Onderzoeksmethoden

De adviesprocedure van de Vlinder is vergeleken met de adviesprocedures van andere scholen binnen de Bloemen Stichting.

Alle betrokkenen (ouders, leerlingen groep 8 en leerkrachten De Vlinder) hebben hun ervaring rondom het adviesgesprek mogen aangeven in een enquête.

Leerkrachten hebben een oudergesprekken sterkte-zwakte analyse gemaakt.

Tijdens dit ontwerponderzoek zijn twee formulieren in gebruik genomen, het oudervoorbereidingsformulier en een nieuw leerkrachtvoorbereidingsformulier. Deze formulieren zijn na feedback van de gebruikers aangepast.

Conclusie

De conclusie is dat het adviesgesprek van De Vlinder in grote mate overeenkomt met het gesprek bij andere scholen binnen de Bloemen Stichting.

De ouders van groep 8 zijn over het algemeen (zeer) tevreden over het huidige adviesgesprek, maar vinden 15 minuten te kort voor dit gesprek.

De leerlingen vinden het prettig dat de ouders (eventueel samen met hen) bepalen of zij bij het adviesgesprek aanwezig mogen zijn.

Leerkrachten van De Vlinder willen hun eigen communicatiekennis en -vaardigheden vergroten.

De leerkracht(en) van groep 8 is een belangrijke pion in de adviesprocedure. Deze moet beschikken over de juiste communicatievaardigheden om het adviesgesprek in goede banen te leiden. Het doel van het adviesgesprek moet altijd zijn: *Wat is het beste voor deze leerling?*

Hou dit doel voor ogen, dan krijgt elke leerling de plek die hij verdient!

Voorwoord

Hierbij kan ik eindelijk mijn onderzoek presenteren. Een onderzoek over het oudergesprek en de overgang van oudste leerling van de basisschool, naar brugpieper op de middelbare school.

Dit onderzoek had niet kunnen plaatsvinden zonder de medewerking van alle respondenten.

Hierbij wil ik alle ouders en collega's van De Vlinder en de Bloemen Stichting heel hartelijk bedanken voor alle hulp die zij mij hebben gegeven tijdens dit onderzoek.

Margriet, Joyce, Bram, Lieke en Vrony wil ik bedanken voor de feedback op al die hoofdstukken elke keer weer. Fred, Ruud en Trix voor de controle van de enquêtes, formulieren en hoofdstukken uit mijn onderzoek.

En als laatste wil ik Nico bedanken, die altijd achter me heeft gestaan. Elke keer weer heeft hij meegedacht als ik vastliep of juist een geweldig idee had.

En hij is degene die altijd in me is blijven geloven!

En natuurlijk als laatste al die leerlingen die ik heb mogen begeleiden naar het voortgezet onderwijs.

Inleiding

Ik ben Lotte Kiel, 28 jaar en onderzoek vanuit de functie leerkracht van groep 8 op basisschool De Vlinder¹. De Vlinder is een krimpende school, door de afname van jonge gezinnen in het dorp. De school bestaat uit 7 groepen, waarvan twee kleutergroepen, groep 3, 8 en drie combinatiegroepen in de midden- en bovenbouw. De school bestaat uit circa 150 leerlingen en is onderdeel van de Bloemen stichting¹.

In groep 8 zijn er veel spannende gebeurtenissen. Leuke gebeurtenissen, zoals de musical en kamp. Daarnaast is de overgang naar het voortgezet onderwijs en de daarbij behorende Cito Eindtoets, advies, middelbare scholen bekijken, onderwijskundige rapporten een belangrijke stap naar de toekomst. Dit is een spannend proces voor leerlingen en ouders.

De overgang van basisschool naar voortgezet onderwijs verloopt in samenwerking met leerkracht, ouders en leerling. Eén van de stappen in dit proces is het adviesgesprek. Een gesprek waarin de leerkracht de ouders/leerlingen inlicht over het niveau van de leerling en welke mogelijkheden dit met zich meebrengt. Dit advies is gebaseerd op alle gegevens van de leerling waarover de school beschikt.

¹De naam van de school en stichting is geanonimiseerd.

Weinig onderzoek is verricht naar adviesgesprekken/overgang van primair onderwijs naar voortgezet onderwijs. Middelbare scholen laten weten dat de overgang van de basisschool naar de middelbare school niet optimaal is. De onderwijsinspectie is niet gefocust op de goede overgang, maar wel op de prestaties van de basisscholen en middelbare scholen. Door dit onderzoek lijkt de eerste stap gezet om in onze school deze overgang alvast te verbeteren.

Dit onderzoek is om alle leerlingen die van De Vlinder straks overgaan naar een middelbare school een zo optimale begeleiding te kunnen geven bij dit spannende proces.

Elk kind verdient dit!

Hoofdstuk 1

Aanleiding en probleemstelling

In dit hoofdstuk wordt dieper ingegaan op de aanleiding en probleemstelling van dit onderzoek.

Laatste jaar van de basisschool

Groep 8 is het laatste jaar van de basisschool. Als leerkracht van groep 8 wil ik de leerlingen zo goed mogelijk voorbereiden op het voortgezet onderwijs. De leerlingen moeten kennis en vaardigheden mee worden gegeven. De leerlingen krijgen verantwoordelijkheden, zoals huiswerk om zich voor te bereiden op de grote zelfstandigheid die wordt verwacht op het voortgezet onderwijs. Er wordt gewerkt aan de sociale vaardigheden van de leerlingen. De omgeving, sfeer, omvang, werkprogramma en cultuur van een middelbare school is anders dan op een basisschool. De leerlingen moeten beschikken over de juiste sociale vaardigheden om zelfverzekerd, weerbaar en flexibel te kunnen beginnen aan het avontuur op hun nieuwe school.

Ouders van deze leerlingen reageren allemaal anders. Ouders waarbij hun kind niet snel genoeg naar het voortgezet onderwijs kunnen gaan. Deze leerlingen zijn meestal toe aan een nieuwe uitdaging. Andere ouders vinden het beangstigend. Ze hebben het gevoel dat ze de regie over hun kinderen kwijtraken. Gradaties en variaties tussen deze twee voorbeelden zijn aanwezig. Niet alleen voor leerlingen, ook voor ouders is het spannend.

Ouders van kinderen in groep 8 beseffen dat de middelbare school in zicht is. Zij krijgen van de leerkrachten het niveau te horen waar hun kind over beschikt. Dit niveau wordt bepaald aan de hand van de score van de entreetoets, andere toetsen en het werk wat dit kind in de klas laat zien. Dit kan confronterend zijn. Ouders kunnen andere verwachtingen hebben door hun andere kinderen of eigen schoolperiode. Mijn ervaring is dat ouders ongeveer weten over welk niveau het kind

beschikt. Ouders verwarren soms hun wensen met het daadwerkelijke kunnen van hun kind.

Op De Vlinder wordt in groep 8 met het eerste rapport de adviesgesprekken gevoerd. In deze adviesgesprekken horen de ouders welk advies de school uitgeeft voor het kind en krijgen de ouders de gegevens te zien, waar dit advies op is gebaseerd.

In het Actieplan 'Basis voor Presteren' van de overheid(2011) staat aangegeven dat basisscholen naast cognitieve prestaties, ook andere specifieke talenten van leerlingen in beeld moeten brengen en hier op een positieve manier aandacht voor moet hebben en betrekken bij het schooladvies.

Het advies van een basisschool is helaas niet altijd het uitstroomprofiel van de leerling door de strenge eisen van de middelbare scholen. Een Havo leerling kan naar een vmbo-t/Havo, Havo of Havo/VWO klas. Mijn ervaring is dat de middelbare scholen tegenwoordig strenger naar de uitslagen van de toetsen kijken in plaats van naar het advies van de basisschool. Veel overleg is nodig om een leerling met lagere scores op een bepaald niveau en school te krijgen. Om deze stap soepeler te laten verlopen, moeten ouders en leerkrachten van de basisschool tijdens het adviesgesprek duidelijk in beeld krijgen wat elk kind kan en waar het kind naartoe wil en kan.

Tijdens de adviesgesprekken loop ik tegen verschillende uitdagingen aan:

- Door tijdsdruk is het moeilijk om alle belangrijke zaken te bespreken.
- Ouders komen vaak om te luisteren naar het verhaal van de leerkracht. Sommige ouders gaan pas nadenken over het vervolgonderwijs na het adviesgesprek. Een of meerdere vervolggesprekken is dan essentieel om de ouders goed te informeren.
- Door meningsverschillen is het lastig om het gesprek positief te laten verlopen. Ouders hebben regelmatig hogere verwachtingen van de leerling dan de school kan beargumenteren met cijfers en werkhouding.
- In veel gesprekken in de groepen 1 t/m 7 willen ouders dat hun kind gelukkig is op school. Als het juiste uitstroomprofiel niet voortvloeit uit de toetsen en

het werk in de klas van de leerling, verwachten ouders dat deze achterstand wordt weggewerkt in groep 8. De verwachtingen van ouders zijn niet reëel ten overstaande van de resterende tijd en middelen nog op deze school

Het is de verantwoordelijkheid van de school om het initiatief te nemen voor oudercommunicatie en het klimaat te scheppen waarin ouders een dergelijk klimaat wensen (Marzano, 2009, 37.) Zoals u kunt lezen bij de uitdagingen, is dit een zware taak.

Dit onderzoek is belangrijk, zodat:

- de school de ouders het gevoel geven dat ze welkom zijn met het gezamenlijke belang: het kind. (Pameijer, van Beukering en de Lange, 2009);
- het team van De Vlinder de leerlingen een zo goed mogelijke advies kunnen geven in overeenstemming met de ouders;
- leerkrachten van De Vlinder minder handelingsverlegen zijn tijdens het voeren van (moeilijke) adviesgesprekken en om deze gesprekken naar tevredenheid van alle gesprekspartners af te kunnen sluiten.

Mijn onderzoeksvraag is dus als volgt:

Hoe kunnen de adviesgesprekken voortgezet onderwijs, zo vorm worden gegeven dat aan verwachtingen van ouders, leerlingen en leerkrachten van De Vlinder tegemoet wordt gekomen?

Deelvragen:

- Hoe verloopt de adviesgesprekkenprocedure binnen de Bloemen Stichting?
- Wat willen ouders van De Vlinder behouden van de huidige adviesprocedure en welke wensen ter verbetering zijn er?
- Welke kennis/middelen hebben de leerkrachten van De Vlinder nodig om een adviesgesprek tot een succes te maken?
- Welke wensen hebben de groep 8 leerlingen van De Vlinder voor de adviesgesprekken?

Naast het belang om de adviesgesprekken beter te laten verlopen probeert De Vlinder het contact en betrokkenheid van de ouders te vergroten. De aanbevelingen uit dit onderzoek kunnen tot verbetering leiden bij alle oudergesprekken op De Vlinder.

Door dit onderzoek vergroot De Vlinder de ouderbetrokkenheid en verbetert het ouder/leerkrachtcontact. Door het goede overleg tussen ouders en de basisschool is overeenstemming sneller en gemakkelijker te verkrijgen en is de overdracht naar het voortgezet onderwijs meestal eenduidig van ouders en de basisschool.

Dus niet alleen de leerkrachten, leerlingen en ouders van De Vlinder zullen hier voordeel mee behalen. Ook de middelbare scholen waar het team van de Vlinder de kinderen naar zullen verwijzen zullen er voordeel van hebben.

Hoofdstuk 2

Theoretisch kader

Een goede communicatie tussen school en ouders doet het sociaal emotioneel functioneren, de werkhouding en de schoolprestaties van leerlingen toenemen.

Marzano 2007 p.37

In dit hoofdstuk worden het begrip oudergesprek, mentale modellen, non verbale communicatie, Roos van Leary, oplossingsgericht gesprek, handelingsgericht werken, positie tijdens gesprek en onderwijssystemen in het buitenland besproken. Een oudergesprek bestaat niet alleen uit de boodschap die wordt gegeven. De manier waarop de gesprekspartners elkaar benaderen, waarden/normen en manier van werken op verschillende scholen wordt met elkaar vergeleken.

2.1 Oudergesprek

Van den Brand(2010, 276) geeft de volgende betekenis aan een oudergesprek:

Een oudergesprek is een gesprek tussen opvoeders die een gemeenschappelijk doel hebben: het welbevinden van het kind.

Een oudergesprek moet aan bepaalde voorwaarden voldoen, om dit doel te waarborgen. Schultz (1975) noemt deze voorwaarden basisbehoeftes.

In het gesprek hebben beide gesprekspartners behoefte aan veilige erkenning, invloed en genegenheid. Leerkracht en ouders hebben een bepaald beeld van het kind. Tijdens het gesprek wordt er gezamenlijk een beeld geschetst van het kind. Beide gesprekspartners willen dat hun beeld en hun invloed wordt erkend door de ander. Elk persoon wil van nature dat de ander hem of haar aardig vindt.

In ogenschouw nemend wat van den Brand verstaat onder een oudergesprek roept dit vraagtekens op. Elk persoon verstaat iets anders onder welbevinden. Door andere verwachtingen, waarden/normen en prioriteiten kan het welbevinden anders worden uitgelegd en kan er wrijving ontstaan tussen de leerkracht en ouders. Door

leerkrachtsturing tijdens het oudergesprek kan een blijvende en open communicatie mogelijk zijn.

2.2 Mentale modellen

Tijdens een oudergesprek hebben beide gesprekspartners hun eigen beeld van de leerling en elkaar. De persoonlijke verschillen tussen de personen, de manier van opvoeden, aanpak en manier van lesgeven/kennis tot je nemen, komen mede tot stand door ieders eigen mentale modellen. De mentale modellen geven kleur aan eigen mening en argumenten. Je eigen beeld van de wereld speelt een grote rol in elk gesprek.

Senge (1992, p.13) geeft de volgende uitleg aan mentale modellen:

“Diepgewortelde veronderstellingen, generalisaties of zelfs plaatjes of beelden die van invloed zijn op hoe wij de dingen zien en erop reageren.”

Van den Brand(2010) geeft aan dat iemands eigen werkelijkheid een beleving is. Zelf samengesteld door filtering en gekoppeld aan emoties/ervaringen in het verleden.

Bewustwording van de mentale modellen die ieder mens heeft, is essentieel voor gespreksleiders. Elk persoon kan zich proberen te verplaatsen in “de werkelijkheid” van de gesprekspartner. Buis en Crasborn (2008) noemen dit schakelen tussen communicatieposities.

Zij geven drie communicatieposities aan:

- Eerste positie:
De situatie wordt benaderd vanuit een eigen gevoel/ervaring(en).
- Tweede positie:
De situatie wordt benaderd vanuit iemand anders gevoel/ervaring(en)
- Derde positie:
De situatie wordt benaderd als uitgangspunt/helicopterview.

Buis en Crasborn(2008,196) omschrijven, waarom schakelen tussen deze posities zo belangrijk is:

“Je draagt daardoor bij aan een dynamische en perspectiefrijke interactie, zonder het contact met jezelf en de gecoachte te verliezen.”

De gecoachte is in dit geval de ouder, waarmee de leerkracht het adviesgesprek voert. Door te schakelen is het mogelijk om het eigen beeld/opvatting te zien door de ogen van de gesprekspartner. Dit kan een persoon inzicht geven in de manier van reageren, maar ook of het eigen gemaakte beeld/opvatting wel reëel is.

2.3 State of mind

Van den Brand (2010) geeft aan dat niet alleen de mentale modellen van invloed zijn bij gesprekken. Ook de “state of mind” van beide gesprekspartners speelt mee. State of mind ook wel gemoedstoestand heeft ieder persoon elk moment van de dag. Een persoon kan na een diepe nachtrust prettig wakker worden. De state of mind van deze persoon is positief. Stel je voor dat deze persoon door file net op tijd op de locatie van zijn afspraak komt. De laatste parkeerplek wordt gevuld door een andere auto. De state of mind van deze persoon zal op dat moment negatief zijn. State of mind is beïnvloedbaar door gebeurtenissen en gedachten. Voor en tijdens gesprekken is het nuttig om de state of mind van de gesprekspartners te proberen beïnvloeden. Als de gesprekspartners zich prettig voelen bij binnenkomst, zullen zij bereidwilliger zijn om zich te verplaatsen in een ander, te luisteren en om een compromis te sluiten. Door gesprekstechnieken, zoals een warm welkom, laten uitpraten en complimenten geven, kunnen bijdragen aan deze positieve state of mind.

2.4 Roos van leary

Mentale beelden en state of mind spelen vaak onbewust een rol tijdens gesprekken. Een zeer bekend communicatiemodel is het model van Leary, Roos van Leary.

Sjaak Vane (2007, 9) beschrijft het model als volgt:

Dit model beschrijft de interpersoonlijke communicatie tussen mensen en is bekend geworden onder de naam “de roos van Leary”. Het model onderscheidt acht communicatieve stijlen. Deze hebben te maken met het betrekkningsniveau van de communicatie. Het inhoudsniveau staat hier los van.

De uitwerking van de acht communicatiestijlen staan in bijlage 2.1.

Door herkenning van de communicatieve stijlen bij personen, zijn er mogelijkheden om een gesprek te beïnvloeden. Van den Brand(2010) heeft vanuit de Leary theorie twee voorspellingen over de beïnvloeding.

Hij geeft aan dat ‘Samengedrag’ en ‘Tegengedrag’ hetzelfde gedrag bij de ander oproepen, de energieën trekken elkaar aan, waardoor Leary dit het symmetrisch principe noemt en het op de horizontale verbindingssas zet.

‘Bovengedrag’ en ‘Ondergedrag’ leiden juist tot het tegenovergestelde gedrag. De energieën stoten elkaar af, waardoor Leary dit het complementaire principe noemt en het op de verticale dominantieas zet.

2.5 Non verbale communicatie

Een communicatiestijl kan tentoongesteld worden door woorden of door bijvoorbeeld iemands lichaamshouding. Communiceren bestaat niet alleen uit praten. Weijenberg (1991) beschrijft dat het bij verbaal communicatie gaat om de gesproken mededeling. Houding, gebaren, mimiek en stem noemt zij uitingen van non-verbale communicatie

Er is onderzoek gedaan naar de invloed van stijl, expressie, toon, gezichtsuitdrukking en lichaamstaal bij mondelinge communicatie. Mehrabian (1971) ontdekte dat de verbale communicatie slechts 7% van de communicatie bepaald. De andere 93 % wordt bepaald door de non-verbale communicatie. De focus moet niet alleen liggen op de boodschap van het gesprek, maar ook op de manier waarop deze boodschap wordt overgedragen.

Als gespreksleider moet je proberen congruent over te komen. Van den Brand(2010, 129) legt dit als volgt uit:

Congruentie betekent dat al iemands denken, voelen en doen volledig met elkaar in overeenstemming zijn, gericht op het bereiken van een bepaald gespreksdoel.

Dit is belangrijk, omdat de gesprekspartners het gevoel hebben dat de gespreksleider eerlijk overkomt. Een gespreksleider bereikt dit door non-verbaal en verbaal dezelfde boodschap uit te dragen.

2.6 Oplossingsgericht gesprek

Belangrijke aandachtspunten zijn aangesneden behalve de taal die wordt gebruikt. Monster, van den Bosch en Teggelaar(2010) geven aan dat je moet proberen om te schakelen van probleemtaal naar oplossingsgerichte taal. Een klacht kun je benaderen als een wens.

Luisteren, non-verbaal gedrag, sleutelwoorden van de gesprekspartner echoën, open vragen, samenvatten, parafraseren, gebruik van stilte, opmerken van het non-verbale gedrag van de gesprekspartner, proces van opmerken, complimenteren, bevestigen van de percepties van de gesprekspartner zijn vaardigheden die gespreksleiders nodig hebben om een oplossingsgericht gesprek te kunnen voeren, volgens De Jong en Berg (2001). Verdere uitwerking van deze begrippen staat in bijlage 2.2.

Biestek(1957) voegt aan dit lijstje nog toe dat een gespreksleider op een gecontroleerde emotionele wijze betrokken moet zijn bij de gesprekspartner. Okun en Kantrowitz (2008) hebben in hun boek: "Effective helping: interviewing and counseling techniques" een lijst met tips samengesteld voor studenten, die professioneel willen communiceren, zie bijlage 2.3.

2.7 Handelingsgericht werken

Op De Vlinder wordt gewerkt met handelingsplannen/groepsplannen geïnspireerd op het handelingsgericht werken. In het handelingsgericht werken is communicatie een aandachtspunt. Van Beukering, de Lange en Pameijer (2009) geven aan dat niet alleen informeren belangrijk is om goed samen te werken met ouders. Het is

belangrijk dat ouders in het onderwijsproces van hun kind mogen meedenken en meebeslissen.

De ouders moeten zich welkom voelen op school. De leerkracht heeft zijn eigen rol, de onderwijsprofessional, die verantwoordelijkheid is voor het onderwijsproces in samenwerking met betrokkenen. De ouders zijn de ervaringsdeskundige en zijn verantwoordelijk voor het opvoeden.

Van Beukering, de Lange en Pameijer (2009) geven aan dat een onderwijsprofessional bij zorgen niet om de hete brij heen moet draaien. Zorgen moeten aan het begin van het gesprek helder worden verwoord met benadrukking van de positieve aspecten.

2.8 Positie tijdens gesprek

De omgeving en situatie waar het gesprek plaatsvindt is ook bepalend. De keuze voor de tafel waaraan het gesprek plaatsvindt en de positie van elke gesprekspartner is van belang. Tijdens de keuze voor de vorm van de tafel en positie van de gesprekspartners moet er, volgens Toastmasters (z.d.) rekening worden gehouden met de volgende aandachtspunten:

- Mogelijkheid tot goed oogcontact;
- Mogelijkheid voor het gebruik van gebaren en het observeren van de gebaren van een ander;
- Een hoek van een tafel tussen de gesprekspartners zorgt voor een gedeeltelijke barrière en voorkomt territoriale verdeling van de tafel;
- Rechthoekige tafels kunnen voor een competitieve of defensieve sfeer zorgen;
- Betrek elke persoon bij het gesprek. Als een gesprekspartner actief is en een andere gesprekspartner niet, kun je deze minder actieve gesprekspartner betrekken bij het gesprek door beide personen afwisselend aan te kijken.

2.9 Onderwijssystemen in het buitenland

De onderwijssystemen van Amerika, Engeland en België zijn vergeleken met het Nederlandse onderwijssysteem om dit onderzoek internationaal te oriënteren. De verschillen en overeenkomsten tussen de overgang basisschool naar voortgezet onderwijs zijn geformuleerd.

Engeland

CultureScope (z.d.) geeft aan dat de leerplicht in Engeland 11 jaar is. Deze verplichte onderwijsjaren bestaan uit vier sleutelfases. De eerste twee sleutelfases vinden plaats op de basisschool of thuisonderwijs. Elke sleutelfase wordt afgesloten met een toets, die moet worden gehaald. Na de basisschool is de keuze tussen twee scholen. Je kunt naar de Grammer school, soortgelijk aan het gymnasium, waarvoor een toelatingstoets moet worden gedaan. Een Comprehensive- of Maintaines school laat elke leerling toe.

België

Volgens Onderwijs Vlaanderen (z.d.) zijn kinderen leerplichtig van zes tot achttien jaar. België kent een overgang van basisonderwijs naar voortgezet onderwijs, ook wel secundair onderwijs. De schoolkeuze voor de secundaire school wordt gebaseerd op de aantrekkingskracht van de school, niet op niveau. België heeft alleen een aparte studierichting voor leerlingen met een achterstand. Deze studierichting is ook voor leerlingen die geen affiniteit hebben met het theoretisch onderwijs.

Amerika

Het onderwijs aan Amerikaanse kinderen van zes tot achttien jaar is het basis- en voortgezet onderwijs. Volgens Dynot (z.d.) kiezen alle kinderen in Amerika, een type school, waar een deel van het curriculum voor iedereen verplicht is en een deel gekozen kan worden. Je kiest op de High school (middelbare school) vakkenpakketten. Je kunt kiezen voor meer beroepsgerichte vakken of academische vakken

Conclusie landenvergelijking

Ouders/leerlingen in Amerika, Engeland en België kiezen een middelbare school niet op niveau, maar omdat die school aanspreekt. De meeste leerlingen kunnen op elke school terecht. Leerlingen in Nederland kunnen niet naar bepaalde scholen, omdat zij het benodigde niveau missen. De schoolkeuze is beperkter in Nederland. Deze beperkte keuze kan een rol spelen tijdens het adviesgesprek. Verschil in mening tussen ouders en leerkracht over schoolkeuze, leerlingniveau of leerlingvaardigheden kunnen zorgen voor een moeizame overgang naar het

Voortgezet onderwijs. De gespreksleider moet proberen open communicatie tussen ouders en school mogelijk te houden.

2.10 Belangrijk voor onderzoek

Hieronder worden de belangrijkste aandachtspunten uit de literatuur voor het adviesgesprek omschreven.

Al voor het adviesgesprek wordt gevoerd, kan er met aandachtspunten rekening worden gehouden.

De indeling van de ruimtes waar de ouders moeten wachten en waar het gesprek wordt gevoerd moeten opgeruimd en sfeervol zijn ingericht. Ouders moeten zich welkom voelen.

De tafel waaraan het gesprek wordt gevoerd, moet zo vorm gegeven worden dat de gesprekspartners niet tegenover elkaar zitten.

De gespreksleider moet er verzorgd uitzien, waardoor deze als professional gezien wordt.

De voorbereiding van het gesprek moet voor en door de gespreksleider zorgvuldig zijn uitgevoerd. De resultaten van de leerlingen, de besprekpunten en ruimte voor vragen/punten van ouders moeten aanwezig zijn en qua tijdsplanning mogelijk.

Start van het gesprek moet bestaan uit het welkom heten van ouders en eventueel leerling. In de loop naar de tafel moeten ouders op het gemak worden gesteld door een praatje. Tijdens het gesprek moeten ouders de ruimte krijgen om hun vragen te stellen en punten te kunnen bespreken.

Belangrijk voor de gespreksleider is dat hij uitstraalt wat hij zegt en de tips uit het handelingsgericht en oplossingsgericht werken meeneemt tijdens de adviesgesprekken. Non- verbale communicatie speelt tijdens een oudergesprek een grote rol. De gespreksleider dient hier rekening mee te houden en gebruik van te maken.

Hoofdstuk 3

Onderzoeksmethodologie

In dit hoofdstuk komen het onderzoekparadigma, onderzoekvorm, onderzoekschema, enquêtes, data-analyse, triangulatie, internationalisering, ethiek, betrouwbaarheid en nauwkeurigheid aan de orde.

3.1 Onderzoeksparadigma

Binnen het interpretatieve onderzoeksparadigma wordt mijn onderzoek vorm gegeven.

Bij dit paradigma ligt de nadruk op het menselijk handelen, waarbij getracht wordt om een bepaald resultaat te behalen.

Tijdens dit onderzoek wordt gekeken naar de manier van gespreksvoering door de gespreksleider (tevens onderzoeker.) De gesprekspartners zullen hun ervaringen delen over vorige en komende adviesgesprek(ken). De gesprekvaardigheden van het team van De Vlinder en inbreng van de leerlingen groep 8 zullen worden bekeken. Door literatuurstudie, feedback van respondenten en ervaring opdoen in het voeren van de adviesgesprekken wordt de adviesgesprekvoering verbeterd.

3.2 Onderzoekvorm

Dit onderzoek, een ontwerponderzoek, is gericht op een verbetering rondom de adviesgesprekken. De huidige adviesprocedure bij De Vlinder en andere scholen binnen De Bloemen Stichting worden uitgebreid bekeken.

Nieuwe voorbereidingsformulieren worden gemaakt met het doel dat ouders en leerkracht(en) zich (beter) kunnen voorbereiden. De adviesgesprekken zullen worden gevoerd. De voorbereidingsformulieren worden in gebruik genomen en meteen geëvalueerd en geoptimaliseerd. Volgend schooljaar zullen deze formulieren in grotere schaal in gebruik worden genomen.

Door de beperkte tijd zal het onderzoekschema voor dit onderzoek één keer doorlopen worden. De Lange, Montessori en Schuman (2011) geven dezelfde werkwijze weer voor een ontwerponderzoek.

3.3 Uitwerking onderzoekschema

Hieronder ziet u het schema wat wordt gevolgd.

Schema Ontwerponderzoek L. Kiel 2013

3.3.1 Vooronderzoek

Het vooronderzoek zal bestaan uit:

- de kennis verzamelen die de andere scholen uit de Bloemen Stichting bezitten rondom het adviesgesprek en hun werkwijze rondom dit onderwerp, zie bijlage 3.1;
- de ervaringen verzamelen over het (advies)gesprek van de ouders van groep 8 2012 door middel van de enquête VOOR de adviesgesprekken, zie bijlage 3.2.

Hoe verloopt de adviesgesprekkenprocedure binnen de Bloemen Stichting?

Voor deze deelvraag worden ervaringen van de 22 andere scholen in de Bloemen Stichting op het gebied van adviesgespreksvoering verzameld.

Elke school behorend bij de Bloemen Stichting heeft ondanks de eigen schoolcultuur een gezamenlijke visie. De adviesprocedure van de andere scholen behorend bij de Stichting wordt onder de loep genomen.

De leerkrachten binnen de Bloemen Stichting krijgen een digitale enquête met meerkeuzevragen gemaild. De meeste leerkrachten zijn zeer adequaat via de mail te bereiken. Doordat de enquête digitaal is zijn leerkrachten maximaal tien minuten bezig met invullen, wat wordt vermeld in de begeleidende mail.

Wat willen ouders van De Vlinder behouden van de huidige adviesprocedure en welke wensen ter verbetering zijn er?

De ervaringen op het gebied van (advies)gespreksvoering worden verzameld van de 28 ouder(s) van leerlingen van groep 8 op De Vlinder.

Bij oudergesprekken zijn ouders de belangrijkste partner van een leerkracht. Zij krijgen een manier om hun mening te geven over (advies)gesprekken op De Vlinder.

De ouders krijgen een schriftelijke meerkeuzevragen enquête voor het adviesgesprek. Sommige ouders hebben misschien niet de mogelijkheid/gelegenheid om een digitale enquête in te vullen. In de enquête staan vragen over hun ervaring van eerder gevoerde ouder- en adviesgesprekken. Niet elke ouder heeft ervaring met adviesgesprekken, wel met oudergesprekken. In de enquête staan enkele vragen over oudergesprekken op De Vlinder in het algemeen. Ouders die nog geen adviesgesprek hebben meegemaakt, kunnen zo hun ervaring delen. Enkele vragen zijn om inzicht te krijgen in de verwachtingen voor het komende adviesgesprek.

3.3.2 Ontwerpfase

De ontwerpfase zal bestaan uit:

- een voorbereidingsformulier voor ouders en leerkrachten van groep 8 ontwerpen met alle kennis uit het vooronderzoek, zie bijlage 3.3;
- voorbereiding van het adviesgesprek door de groep 8 leerkrachten met de aanbevelingen van de theorie, enquêtes ouders en enquêtes leerkrachten Bloemen stichting, zie bijlage 3.6.

Oudervoorbereidingsformulier

In de ouderenquête wordt gevraagd of ouders zich willen voorbereiden op het adviesgesprek. Een oudervoorbereidingsformulier wordt ontworpen. Een geselecteerde groep van 10 ouders krijgen dit voorbereidingsformulier om het adviesgesprek voor te bereiden. Deze personen zijn geselecteerd op één van de volgende voorwaarden. Zij hebben aangegeven bij de ouderenquête zich te willen voorbereiden op het adviesgesprek. Ouders die eerder een adviesgesprek hebben gevoerd met de onderzoeker. Op deze manier kunnen zij de gesprekken vergelijken en aangeven of het voorbereidingsformulier van toegevoegde waarde is.

Welke kennis/middelen hebben de leerkrachten van De Vlinder nodig om een adviesgesprek tot een succes te maken?

Niet alleen de huidige groep 8 leerkrachten moeten beschikken over de juiste gesprekstechnieken. Elke leerkracht zou het adviesgesprek moeten kunnen voeren, doordat zij een jaar later voor groep 8 zouden kunnen staan. Hierdoor is gekozen om de gesprekstechnieken bij alle leerkrachten van De Vlinder te pijlen.

Schoolbreed zijn drie keer per jaar tienminutenavonden. In groep 8 staan alleen de adviesgesprekken ingepland. Ouders en leerkrachten plannen indien nodig een gesprek buiten deze momenten. Op De Vlinder zijn alleen afspraken over het gebruik van een gestandaardiseerd formulier bij de advies- en oudergesprekken. De onderwerpen die aan bod komen tijdens de gesprekken zijn op deze manier bij iedere leerkracht hetzelfde. Over gespreksvoering, benaderen en aanspreken van ouders en hoe gespreksgegevens vast worden te leggen zijn geen afspraken.

Elke leerkracht, 13 in totaal, krijgt de gelegenheid een digitale meerkeuzevragen enquête in te vullen. Leerkrachten kunnen in de enquête hun mening geven over de oudergespreksvoering.

Leerkrachten zullen in groepjes een sterkte-zwakte analyse uitvoeren ten aanzien van hun eigen oudercommunicatievaardigheden met de volgende aspecten:

- punten waar de leerkrachten trots op zijn;
- tips/middelen die goed werken bij de leerkrachten;
- verbeterpunten voor het team;
- benodigdheden, zodat het team kan verbeteren.

Het formulier waarop deze informatie kan worden beschreven is weergegeven in bijlage 3.7.

De directe betrokkenen rondom het adviesgesprek bij De Vlinder

Alle adviesgesprekken zullen voorgesproken worden met de leerkrachten van groep 8, de directeur en IB'er om het advies te bepalen. Bij deze voorbespreking zijn meerdere gegevens nodig. De LVS (LeerlingVolgSysteem), sociale vaardigheidsgegevens, de Entreetoets en verwachte Cito Eindtoets scores werden andere jaren op één formulier ingevuld door de groep 8 leerkracht. Aanvullende gegevens, zoals de positieve vaardigheden van de leerling t.o.v. de werkhouding, sociale omgang en aandachtspunten stonden niet op dit formulier, zie bijlage 3.5. Dit oude formulier wordt aangepast en in gebruik genomen tijdens de adviesgesprekprocedure. Op dit formulier zal ter voorbereiding alle belangrijke

gegevens worden verzameld, het advies en aandachtspunten worden vastgelegd. Tijdens het adviesgesprek zal het worden gebruikt als gespreksformulier voor de leerkracht en worden belangrijke punten na het adviesgesprek toegevoegd.

3.3.3 Evaluatiefase

De evaluatiefase zal bestaan uit:

- de adviesgesprekken zullen worden gevoerd;
- de ervaringen na het (advies)gesprek van ouders en leerlingen van groep 8 2012 worden verzameld door middel van de enquête NA de adviesgesprekken, zie bijlage 3.4 en 3.8;
- de ervaringen van de 2 leerkrachten van groep 8 2012 worden verzameld;
- de voorbereidingsformulieren zullen worden aangepast aan de ervaring van ouders, leerlingen en leerkrachten. Naast deze formulieren zullen aanbevelingen worden geformuleerd voor de komende adviesgesprekken.

Ouderevaluatie adviesgesprek

De ouders krijgen de mogelijkheid om hun mening te geven over het adviesgesprek door het invullen van een schriftelijke meerkeuzevragen enquête. Aan de hand van de uitkomsten uit deze enquête zal gekeken worden of het adviesgesprek wordt aangepast.

Welke wensen hebben de groep 8 leerlingen van De Vlinder voor de adviesgesprekken?

Ter beantwoording van deze vraag worden de behoeftes/ervaring van de leerlingen van groep 8 op De Vlinder op het gebied van (advies)gespreksvoering gepeild.

De ouders krijgen tot nu toe de keuze om hun kind mee te nemen naar het adviesgesprek. Veel leerlingen hebben geen idee wat ze kunnen verwachten van het adviesgesprek en de overgang naar het Voortgezet Onderwijs. Daarom is gekozen om achteraf te peilen wat de leerlingen van het adviesgesprek vonden.

De leerlingen krijgen een digitale enquête met meerkeuzevragen.

Leerlingen die niet mee komen naar het adviesgesprek mogen aangeven wat zij van dit besluit vinden en hoe dit besluit tot stand is gekomen. Leerlingen die wel het adviesgesprek meemaken, mogen hun mening geven over het gesprek en of ze het prettig vonden om bij het gesprek te zitten.

Leerkrachtevaluatie voorbereidingsformulier

Na de adviesgesprekken wordt het leerkrachtvoorbereidingsformulier geëvalueerd door de positieve en negatieve punten te benoemen door de leerkrachten van groep 8 en verbetert waar nodig.

3.4 Enquêtes

Om kennis te verzamelen van alle participanten wordt gekozen voor enquêtes. Om zoveel mogelijk personen te bereiken en informatie te verkrijgen is het overzichtelijk en minst tijdrovend om enquêtes met meerkeuzevragen te verspreiden. Elk persoon ervaart een gesprek op zijn eigen manier. Er kunnen zeer uiteenlopende reacties van de participanten als reactie komen bij gebruik van vragenlijsten met open vragen of andere onderzoeksmiddelen zoals interviews. Deze reacties zijn moeilijk overzichtelijk te analyseren. Door gebruik te maken van gesloten vragen kan de informatie overzichtelijke resultaten opleveren en worden geanalyseerd. Ook De Lange, Montessori en Schuman (2011, p.188-189) beamen dat d.m.v. enquêtes een grote groep personen kan worden bereikt om informatie van te verkrijgen en dat *“bij gebruik van gesloten vragen een relatief ongecompliceerde analyse mogelijk maken.”*

Om de reacties te vergroten heb ik gebruik gemaakt van verschillende enquêtes, zoals digitale en schriftelijke enquêtes aangepast aan de doelgroep.

3.5 Data analyse

Dit onderzoek bevat vier participantengroepen die elk andere enquêtes invullen. Per participantengroep komt een andere data analyse tot stand. Alle gegeven antwoorden per participantengroep worden met elkaar vergeleken. Extra activiteiten worden hieronder weergegeven.

Leerkrachten Bloemen Stichting

De adviesgesprekscyclus van de Bloemen Stichting worden vergeleken met die van De Vlinder. De overeenkomsten en verschillen worden geformuleerd. De keuzes van De vlinder kunnen worden aangepast bij verbeterende ideeën van andere scholen verkregen uit de enquêtes.

Ouders De Vlinder

De resultaten uit de enquête voor de adviesgesprekken worden vergeleken met de

huidige adviesgesprekscyclus. De adviesgesprekscyclus wordt indien nodig aangepast. Een voorbereidingsformulier voor ouders wordt samengesteld en uitgedeeld aan 10 ouders om te testen. De resultaten uit de enquête na de adviesgesprekken wordt vergeleken met de ouderenquête van voor de adviesgesprekken. Het voorbereidingsformulier en adviesgesprekscyclus wordt geëvalueerd en verbetert indien nodig.

Leerkrachten De Vlinder

Het voorbereidingsformulier voor leerkrachten wordt aangepast aan de vernieuwde adviesgesprekscyclus. De adviesgesprekken worden geëvalueerd door de leerkrachten. Naar aanleiding van de leerkrachten enquête wordt aanbevelingen gedaan voor een vervolgtraject.

Leerlingen groep 8 De Vlinder

De adviesgesprekscyclus wordt eventueel aangepast aan de resultaten van de leerling enquête.

3.6 Triangulatie

Tijdens dit onderzoek is er gebruik gemaakt van verschillende soorten onderzoeksmethoden. De onderzoeksmethoden zijn: literatuuronderzoek, enquêtes, sterkte-zwakte analyse en evaluaties. Door deze verschillende onderzoeksmethoden in te zetten wordt de vormgeving van het adviesgesprek belicht vanuit verschillende invalshoeken. Door de adviesgesprekken vanuit verschillende kanten te belichten, kunnen er betrouwbare conclusies worden getrokken. Door de literatuur te verbinden aan de meningen van de verschillende participanten van dit onderzoek (collega's van de Bloemen Stichting, het team van De Vlinder, ouders van groep 8 en leerlingen van groep 8) wordt de validiteit en betrouwbaarheid vergroot.

3.7 Ethiek

Alle digitale en schriftelijke enquêtes zullen participanten anoniem invullen. Op deze manier kunnen er geen personen of situaties met naam en toenaam uit de enquêtes worden gebruikt. Alle informatie uit de gesprekken wordt niet herleidbaar vermeld in het onderzoekverslag. De anonimiteit van elke participant wordt geprobeerd te maximaliseren. De uitslag van het onderzoek zal worden gedeeld in een

informatiebrief naar de directies van de Bloemen Stichting, ouders van groep 8 en het team van De Vlinder.

3.8 Betrouwbaarheid en nauwkeurigheid

Rekening moet worden gehouden dat dit onderzoek wordt gedaan met bepaalde groepen participanten. Deze participanten verschillen elk schooljaar. De uitslag van de enquêtes kunnen elk jaar anders zijn. De uitslag van dit onderzoek is alleen geldig bij deze leerlingen, ouders, team van De Vlinder en leerkrachten van De Bloemen Stichting in deze situatie. Na dit onderzoek zal de adviesprocedure op De Vlinder blijvend geëvalueerd moeten worden met de betrokkenen.

De enquêtes, brieven en andere documenten worden altijd gecontroleerd door critical friends. Deze critical friends bestaan uit vrienden/familie uit de thuissituatie, collega's, andere professionals van De Vlinder en medestudenten, docent van de master S.E.N. Op deze manier is geprobeerd een nauwkeurig onderzoek te creëren.

Hoofdstuk 4

Data-analyse en resultaten

In dit hoofdstuk worden alle data uit de verschillende onderzoeksmiddelen gepresenteerd.

4.1 Leerkrachten van de Bloemen Stichting

De 22 directie van de Bloemen Stichting hebben een digitale enquête ontvangen waarin zij konden aangeven wat hun werkwijze is bij adviesgesprekken. In totaal hebben 18 scholen de enquête ingevuld, zie bijlage 4.3. Deze enquêteuitslag is vergeleken met het adviesprocedure op De Vlinder, bijlage 4.1 en 4.2.

De overeenkomsten en verschillen zijn weergegeven in een schema. De antwoorden zijn omgezet in procenten. Bij sommige vragen waren meerdere antwoorden mogelijk. Deze vragen zijn aangegeven MA. (Meerdere Antwoorden) vooraan in de kantlijn. Om de inzichtelijkheid te vergroten zijn het aantal reacties in percentages uitgedrukt.

De dikgedrukte overeenkomsten/verschillen zijn de uitkomsten van de enquête die het meeste gekozen zijn.

	Overeenkomsten	Verschillen
1	De leerkracht(en) van groep 8 voeren bij 12% het adviesgesprek met de ouders.	Bij 88% wordt het adviesgesprek met groep 8 leerkracht(en) en andere betrokkenen gevoerd.
2	Leerlingen groep 8 worden betrokken bij hun advies bij 65% van de scholen. Dit gebeurt bij veel scholen verschillend. Sommige leerlingen mogen alleen bij het adviesgesprek zitten. Andere leerlingen krijgen de ruimte om zelf aar te geven wat ze willen en denken te kunnen.	Bij 35% worden de leerlingen op geen enkele manier betrokken bij hun advies.
3 M A	95,5% van de reacties kijken niet alleen naar de schoolvorderingen van de leerling om een advies te baseren. Hiervan kijkt 36% naar de citoscores en prognose vanuit de entreetoets. Een intelligentieonderzoek wordt bij 23% extra meegenomen. De werkhouding van de leerling speelt naast behaalde testresultaten bij 32% mee. Een	De schoolvorderingen van het kind baseert bij 4,5% van de reacties het advies.

	ander volgsysteem wordt bij de laatste 4,5% gebruikt.	
4 M A	Eén adviesgesprek wordt bij 42% van de reacties gevoerd.	Meerdere adviesgesprekken worden bij 58% van de reacties gevoerd.
5	Adviesgesprek duurt 15 minuten bij 88% van de scholen.	20 minuten voor een adviesgesprek wordt uitgetrokken bij 12% van de scholen.
6 M A	Handelingsgericht werken geeft 37,5% van de reacties aan als inspiratiebron voor de adviesgesprekken. Oplossingsgericht werken geeft 17% van de reacties aan. Persoonlijke waarden geeft 17% van de reacties aan. Het totaalplaatje krijgt 4 %. Zorg voor de leerling en kennis over het kind krijgen ook beide 4 % van de reacties.	Algemene afspraken geeft 4% van de reacties aan als inspiratiebron voor de adviesgesprekken. 8% van de reacties hebben de vraag niet begrepen.
7	53% van de scholen bereiden het adviesgesprek voor d.m.v. een voorbereidingsformulier en maken gebruik van de vorderingen en ontwikkeling van de leerling.	47% gebruiken alleen de vorderingen en ontwikkeling van de leerling.
8	Ouders en eventueel leerlingen worden uitgenodigd bij 47% van de scholen.	Alleen ouders worden uitgenodigd bij 53% van de scholen.
9 M A	55% van de reacties geeft naast de uitnodiging voor het adviesgesprek ook extra informatie over het voortgezet onderwijs. 25% van de reacties geeft de ouders een uitnodiging voor het adviesgesprek.	Mogelijkheid om in te schrijven voor het adviesgesprek geeft 5% van de reacties. Een informatieavond over het Voortgezet Onderwijs organiseert 15% van de reacties.
10 M A	De leerkracht geeft advies, overlegt met ouders en bespreekt de mogelijkheden bij 45% van de reacties.	De leerkracht geeft het advies en informatie over het voortgezet onderwerp bij 5 % van de reacties. De leerkracht geeft advies en overlegt met ouders bij 10 %. De leerkracht geeft advies, overlegt met ouders , bespreekt de mogelijkheden en adviseert over scholen bij 20%. 5% doorloopt ook een werkboekje met de leerlingen om hun keuze beter te kunnen bepalen. Scholen die passen bij leerlingen worden geadviseerd bij 5%. Leerkrachten zorgen voor goede gesprekscycli bij 5 % van de reacties. 5% waarschuwt ouders voor de PR van middelbare scholen.

tabel 1 vergelijking adviesgesprekken De Vlinder en andere scholen Bloemen Stichting

De verwachting is dat alle scholen ongeveer dezelfde aanpak hanteren binnen hun eigen schoolvisie. De uitslag van de enquête laat zien dat het adviesgesprek op De Vlinder ongeveer overeen komt met de andere scholen binnen de Bloemen Stichting.

4.2 Ouders van groep 8

De ouders hebben een enquête voor en na het adviesgesprek gekregen.

Enquête voor de adviesgesprekken

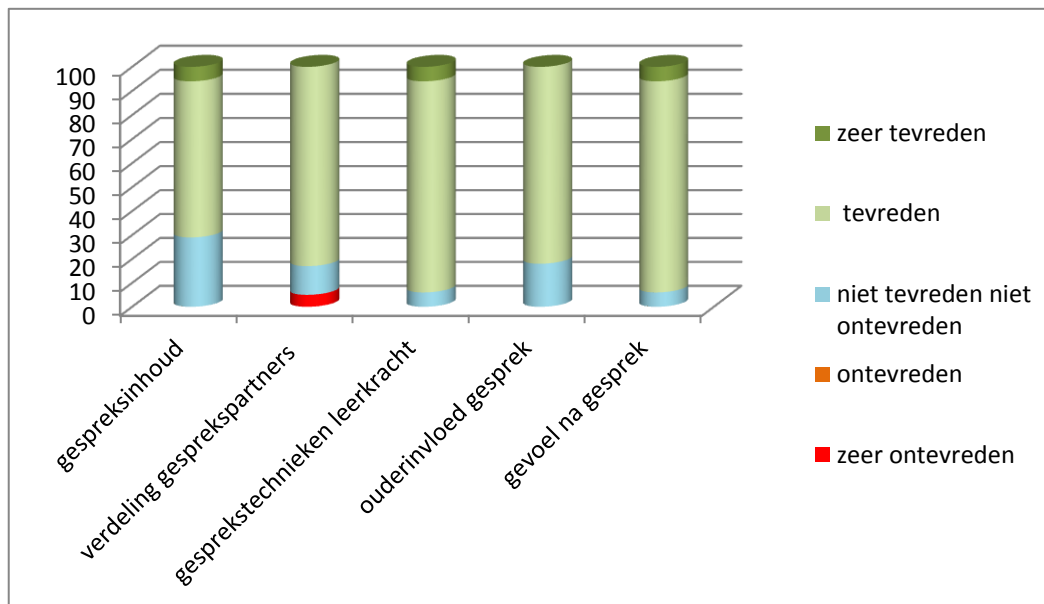
In de ouderenquête voor de adviesgesprekken zijn drie onderwerpen aan de orde gekomen.

1. Ouders hebben hun ervaring van eerdere oudergesprekken laten weten.
2. De ervaren ouders hebben de mogelijkheid gekregen hun mening over het adviesgesprek te geven.
3. Ouders hebben de kans gekregen om verwachtingen ten opzichte van het adviesgesprek weer te geven.

Van de 26 enquêtes die zijn uitgedeeld zijn er 17 teruggekomen en gebruikt voor deze onderzoeksresultaten. Deze antwoorden zijn samengevat en weergegeven in bijlage 4.4.

Ervaring oudergesprekken

Ouders waren over het algemeen tevreden over de oudergesprekken op De Vlinder. Zij waren tevreden over hoe de leerkrachten de gesprekken voerden en de balans tussen de gesprekspartners, zie figuur 1.

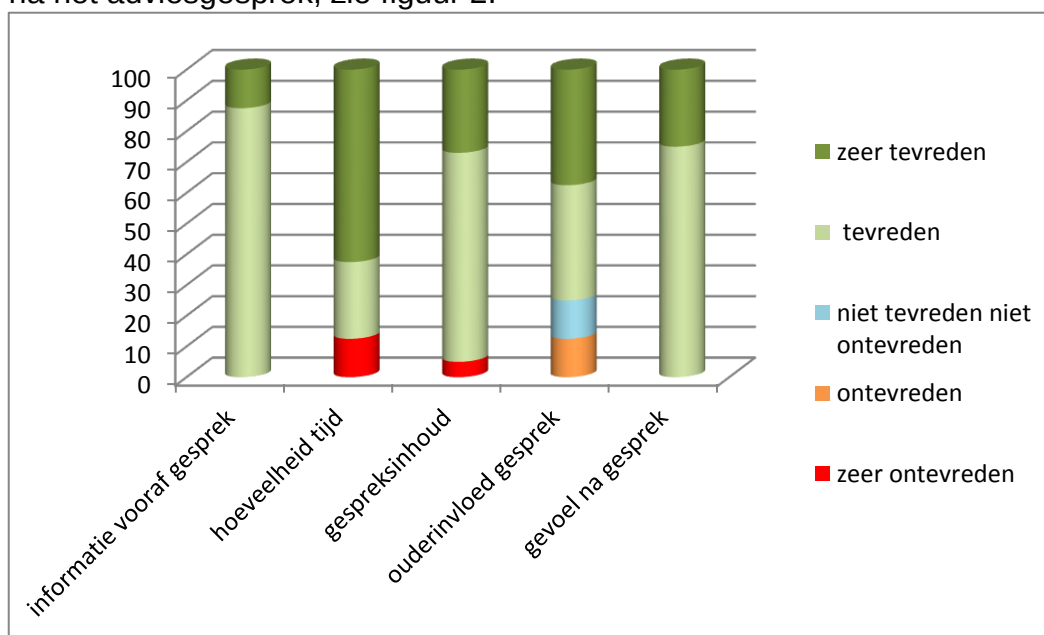

figuur 1 “Ervaringen ouders tienminutengesprekken”

Ervaring adviesgesprek

Niet elke ouder had eerder een adviesgesprek meegemaakt. Van de geënquêteerde ouders hebben 42 % een adviesgesprek op de Vlinder meegemaakt.

87,5% van de adviesgesprek-ervaren ouders hebben aangegeven dat oudervoorbereiding niet nodig was. De informatie tijdens het adviesgesprek was voor alle ouders (zeer) voldoende. De tijd die voor het gesprek werd uitgetrokken was voldoende voor 62,5 % van de ouders. Alle ouders liepen (zeer) tevreden naar huis na het adviesgesprek, zie figuur 2.

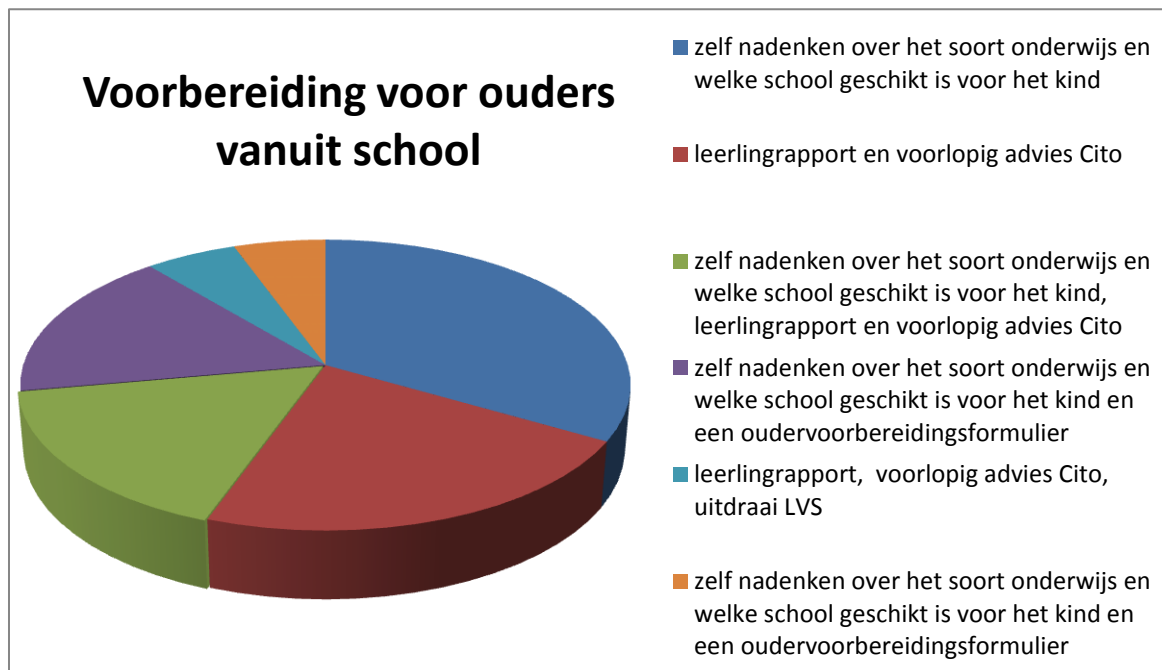
figuur 2 ouderervaring met het adviesgesprek op De Vlinder

Verwachting adviesgesprek

Ouders hebben hun verwachtingen van het aankomende adviesgesprek mogen geven.

Bijna 65 % geeft aan dat het kind er bij moet/mag zijn als ouders dan wel kind dat bepalen.

De voorbereiding die ouders willen doen is verschillend bij de ouders, zie figuur 3.

figuur 3 Oudervoorbereiding voor het adviesgesprek op De Vlinder

Een derde wil zelf nadenken over het soort onderwijs en welke school geschikt is voor hun kind. Ruim 20% wil als voorbereiding het leerlingrapport en voorlopig advies Cito.

Ruim 47 % geeft aan dat de leerkracht meer aan het woord zal zijn. Dezelfde hoeveelheid geeft aan dat ouders en leerkracht evenveel aan het woord zal zijn. Alle ouders geven aan dat er minstens 15 minuten moet worden uitgetrokken voor een adviesgesprek.

Na het adviesgesprek wil ruim 70 % van de ouders ongeveer dezelfde mening delen als de leerkracht. Een kleine 30 % van de ouders gaan tevreden naar huis als zij het gewenste advies hebben gekregen..

Enquête na de adviesgesprekken

Deze enquête bestond uit twee gedeeltes.

1. De tien ouders die het nieuwe voorbereidingsformulier hebben gebruikt hebben hun mening over dit formulier weergegeven.
2. De ouders hebben hun mening kunnen geven over het adviesgesprek.

Van de 26 enquêtes die zijn uitgedeeld zijn er 19 ingevuld teruggekomen en gebruikt om deze gegevens samen te stellen. Deze antwoorden zijn weergegeven in bijlage 4.5.

Samenvatting van feedback van ouders over het nut van het formulier

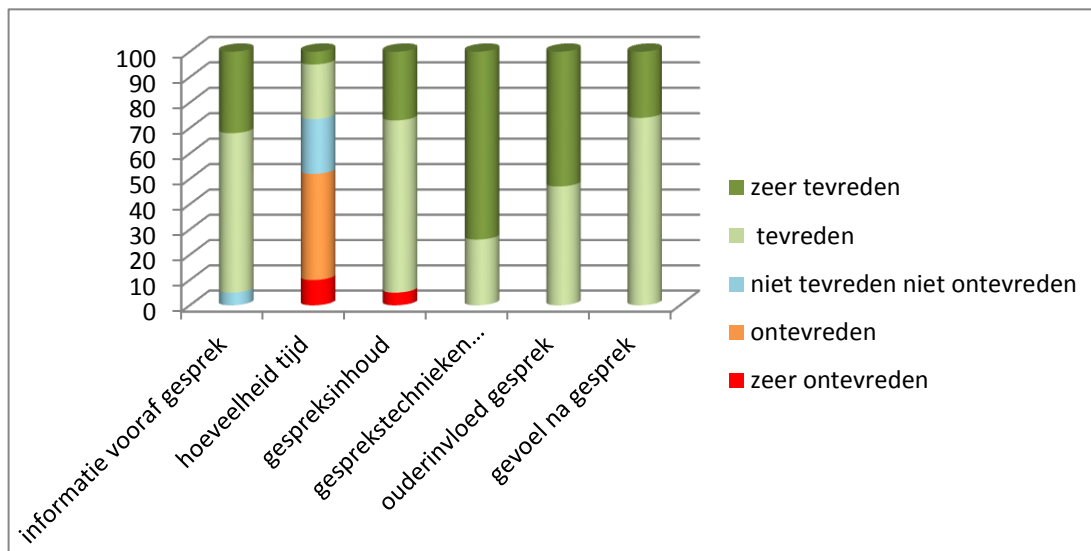
Met het formulier kun je:

- je gericht en concreet voorbereiden;
- beter voorbereiden;
- vragen onthouden;
- de positieve kant van het kind benoemen. Aandachtspunten worden vergeten op dit formulier;
- mede door voorbespreking met kind, wordt je je bewuster van aandachtspunten;
- beter samenwerken met leerkracht;
- zelf aangeven wat je besproken wilt hebben en de te bespreken punten.

Het formulier mist:

- duidelijke vraagstelling en controle op taalfouten/rare zinsconstructies;
- betrokkenheid van het kind;
- een formulier wat de uitslagen/rapportcijfers van het kind zijn met daaraan gekoppeld voorlopig schooladvies.

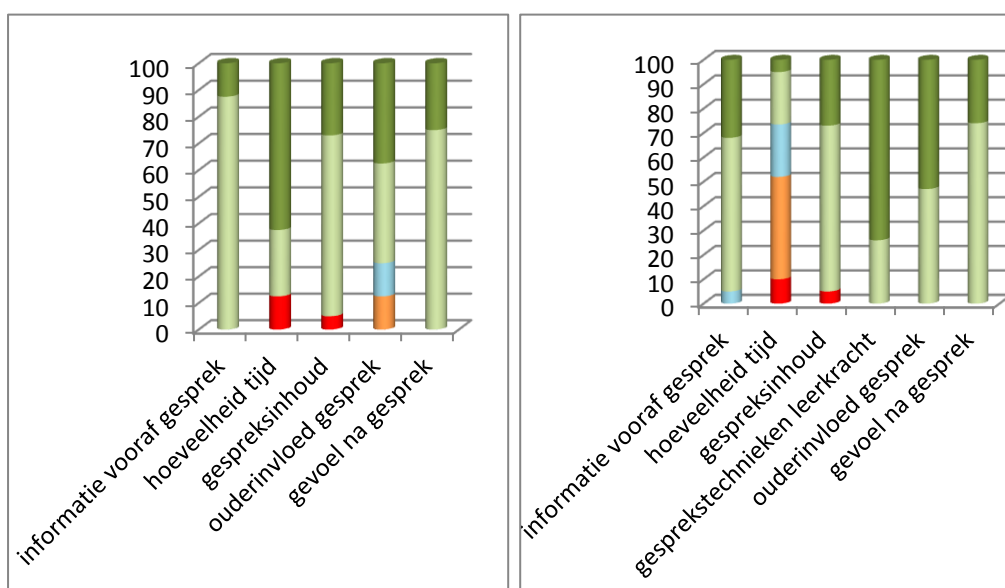
Over de informatie voor het adviesgesprek waren 95% van de ouders tevreden tot zeer tevreden. Over de hoeveelheid tijd was 52% ontevreden tot zeer ontevreden, 21, 5% niet ontevreden en niet tevreden en 26,5% tevreden tot zeer tevreden. Alle ouders waren tevreden tot zeer tevreden over de gesprekstechnieken van de leerkracht, ouderinvloed en het gevoel na het gesprek, zie figuur 4 hieronder.

figuur 4 ouderervaring van het adviesgesprek

Vergelijking ervaring voor adviesgesprek en na adviesgesprek

De ervaringen van eerdere adviesgesprekken op De Vlinder zijn vergeleken met het huidige adviesgesprek, zie figuur 5 hieronder.

figuur 5 vergelijking ervaring vorige adviesgesprekken/ervaring na adviesgesprek

Ten eerste moet worden gezegd dat de herinnering van het laatste adviesgesprek bij de ouders beter in het geheugen stonden dan gesprekken van minstens een jaar geleden.

Over het algemeen is het huidige adviesgesprek positiever beoordeeld. De hoeveelheid tijd vonden veel ouders te kort. Ouders met voorbereidingsformulieren geven dit voornamelijk aan. Het voorbereidingsformulier ervaren ouders als prettige voorbereiding. De ervaring van de leerkrachten is dat deze ouders meer gespreksstof hebben. De adviesgesprekken kosten hierdoor waarschijnlijk meer tijd. Deze aanname is gedaan op basis van de ervaringen van alle gesprekspartners.

4.3 Leerkrachten van De Vlinder

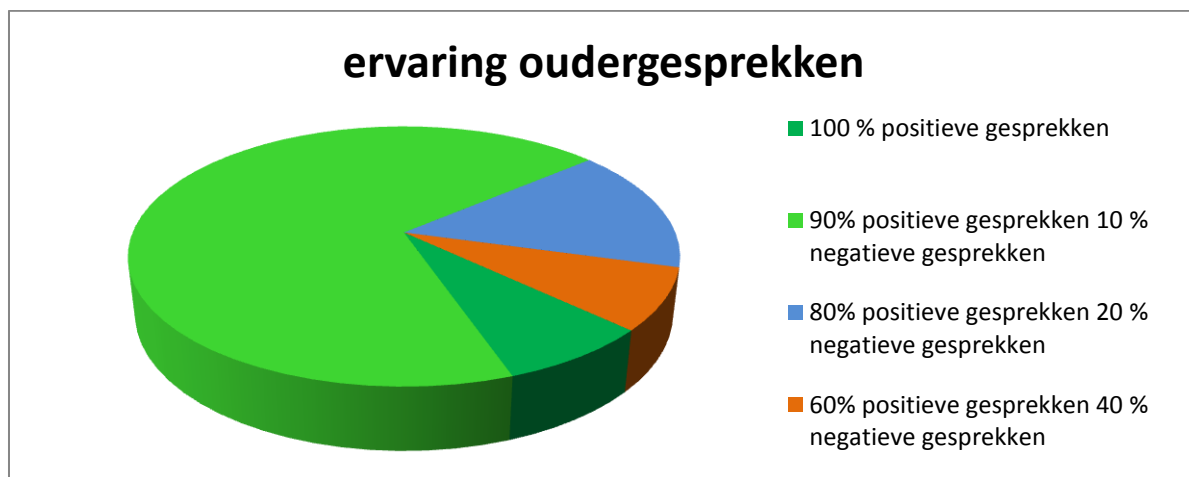
De leerkrachten van De Vlinder hebben een digitale enquête ingevuld. Daarnaast hebben groepjes teamleden een sterkte-zwakte analyse gemaakt over de gesprekstechnieken van de leerkrachten van De Vlinder. De leerkrachten van groep 8 hebben feedback gegeven op het verloop van de adviesgesprekken.

Enquête gesprekstechnieken leerkrachten

Alle leerkrachten van De Vlinder, in totaal 13, hebben de digitale enquête ingevuld, zie bijlage 4.6.

85 % leerkrachten uit het team van De vlinder vinden de hoeveelheid ouderavonden precies goed.

De lengte van de oudergesprekken vindt 69% precies goed. Bijna 70% van de leerkrachten willen graag een open houding ten opzichte van de ouders. Ruim 50% wil ook graag dat ouders zich welkom voelen op De Vlinder. Geen enkele leerkracht ervaart de gesprekken negatiever dan positief, zie figuur 5.

figuur 5 Ervaring oudergesprekken door leerkrachten op De Vlinder

Geen enkele leerkracht geeft aan dat zijn gesprekstechnieken perfect zijn.

Elke leerkracht heeft aangegeven meer informatie te willen ontvangen over oudergesprekken. Ieder teamlid ondanks zijn eigen mate van gespreksvaardigheden gaf aan dat het team nog kan groeien in gesprekstechnieken.

Sterkte-zwakte analyse gesprekstechnieken leerkrachten

In groepjes hebben de leerkrachten van De Vlinder sterkte-zwakteformulier ingevuld, zie bijlage 4.7. De uitkomsten van deze analyse is weergegeven in tabel 2 hieronder.

Het team van De Vlinder is trots op:	Verbeterpunten van het team De Vlinder:
• Open, ongecompliceerde, laagdrempelige sfeer en gesprekken. • In gesprek kunnen blijven met betrokkenen. • Het belang van de leerling staat voorop. • Betrokkenheid naar ouders/leerlingen. • Ouders herkennen meestal het verhaal van de leerkracht. • Toegankelijk voor ouders. • Goede samenwerking met ouders proberen te behouden. • Ouders betrekken bij het onderwijsproces. • Vriendelijk en rustig naar ouders. • Opkomst bij oudergesprekken is hoog. • Verloop van de gesprekken. •	• Vervolgafspraken maken. • Terugkoppelen. • Rust en tijd voor gesprekken nemen. • Initiatief nemen. Niet afwachten tot ouders komen. • Ouders beter kunnen adviseren. • Consequent afspraken nakomen. • Kennismakingsgesprek met elke ouder elk begin schooljaar. • Niet op voorhand conclusies trekken. • Geen vooroordelen. • Uitkijken met zaken bespreken in teamkamer.

Het team van De Vlinder kan al goed:	Verbeterbenodigdheden van het team De Vlinder:
- Eerst vragen naar ervaring van ouders/kind. - Luisteren, uit laten praten, vragen stellen en samenvatten. - Niet in verdediging schieten. - Mogelijkheid tot vervolgesprek. - Gegevens wat het verhaal van leerkracht/ouders illustreert. - Oplossingsgerichte gesprekstechnieken. - Samen met ouders tot een oplossing proberen te komen. - Goede voorbereiding van het gesprek mede d.m.v. ouderrapportformulier. - Doel voor ogen houden, gezamenlijk belang het kind.	- Standaard gespreksformulieren. - Regelmatig collegiaal overleg over ervaring zelfde ouders/leerlingen. - Teamvergadering omtrent gesprekstechnieken. - Cursus/training gesprekstechnieken (Komt bij 3 groepjes terug.) - Vast tijdstip/spreekuur per leerkracht.

tabel 2 samenvatting sterkte-zwakte analyse gesprekstechnieken leerkrachten De Vlinder

Adviesgesprek aanpassingen

Dit jaar is het adviesgesprek aangepast en op deze manier gevoerd . In chronologische volgorde worden hier de aanpassingen weergegeven en feedback van beide groep8leerkrachten geformuleerd, zie bijlage 4,9. De feedback op de aanpassingen is weergegeven in cursief schrift.

- Vorbereiding voor het adviesgesprek gebeurt met een ander formulier. Op dit formulier staan meer gegevens van de leerling. Daarnaast correspondeert dit formulier met het oudervorbereidingsformulier.

Zeer overzichtelijk en prettig vorbereidingsformulier. Het mist uitslag cito Eindtoets, daadwerkelijke advies, middelbare school en op welk niveau leerling daadwerkelijk start en of hij/zij speciale klas gaat doen.

- De zeshoekige gesprekstafel wordt geplaatst in het klaslokaal. De gespreksleiders zit niet tegenover de ouders/leerlingen. Ouders kunnen zelf de school binnen. Bij de entree staan koekjes/ koffie/ thee /limonade klaar. Ouders worden in een prettige sfeer ontvangen door aankleding van de entree met tekeningen van de leerlingen van groep 8. Er ligt extra informatie over het voortgezet onderwijs en de afzonderlijke middelbare scholen.

Ouders kwamen meestal vrolijk binnen en lieten merken dat ze deze entree

prettig vonden. De zitpositie zorgde voor betere benadering van alle gesprekspartners. Er was plek genoeg voor iedereen.

- Voorbereidingsformulier van ouders in gebruik genomen.
Ouders hadden een duidelijker beeld van wat hun kind kan en zou willen. Vragen en aandachtspunten werden niet vergeten. Ouders hadden al hun vragen gesteld als zij weggingen. Ouders misten wel een plek om ook leerpunten op te kunnen schrijven.
- Gespreksvaardigheden van de groep 8 leerkracht is in sterke mate vergroot.
De leerkracht van groep 8 had meer grip op de adviesgesprekken door de juiste tools in handen te hebben voor interventies binnen het gesprek. Hierdoor bleef open communicatie mogelijk en werden ouders continu op een respectvolle manier benaderd.

4.4 Leerlingen van groep 8

De leerlingen uit groep 8 kregen een digitale enquête in te vullen. Na extra uitleg is dit de enquête door 22 leerlingen ingevuld en goed opgeslagen, zie bijlage 4.8.

Van de reacties zijn bijna 32 % bij het adviesgesprek aanwezig geweest. Bijna 55 % heeft zelf deze keuze mogen maken om wel of niet mee te gaan naar het adviesgesprek. Ruim 72% van de voornamelijk aanwezigen was blij met de besproken punten. Bijna 91% van de leerlingen geven aan dat de ouders positief waren over het adviesgesprek. Bijna 73% geeft aan te adviseren om het adviesgesprek te laten zoals het nu is.

Hoofdstuk 5

Conclusie

In dit hoofdstuk wordt antwoord gegeven op de onderzoeksvraag. Met behulp van verzamelde literatuur en data is er een antwoord geformuleerd op de deelvragen.

5.1 Beantwoorden van deelvragen.

De onderzoeksvraag is als volgt:

Hoe kunnen de adviesgesprekken voortgezet onderwijs, zo vorm worden gegeven dat aan verwachtingen van ouders, leerlingen en leerkrachten van De Vlinder tegemoet wordt gekomen?

Om tot beantwoording van de onderzoeksvraag te komen, worden de deelvragen eerst beantwoord.

Hoe verloopt de adviesgesprekkenprocedure binnen de Bloemen Stichting?

De overgang van basisschool naar middelbare school kennen veel landen. Nederland is redelijk uniek met een niveauonderverdeling van middelbare scholen. Schoolkeuze wordt meestal bepaalt op factoren, zoals kwaliteit van school, extra activiteiten of reisafstand. In Nederland wordt eerst het niveau van de leerling bepaalt, bijpassende scholen gekozen en dan één geselecteerd op andere factoren.

De adviesprocedure op De Vlinder komt sterk overeen met deze procedure op andere scholen binnen de Bloemen Stichting. Opvallende verschillen zijn dat De Vlinder één adviesgesprek voert. Meerdere scholen voeren minstens 2 adviesgesprekken.

De site Overgang POVO geeft aan de adviesgesprekscyclus al te starten in groep 7. De groep 7 leerkrachten en IB'er kunnen ouders inlichten en motiveren om na te denken over het niveau van hun kind en welke scholen geschikt zouden kunnen zijn. Ouders/leerkrachten hebben dan nog een jaar de tijd om de leerling voor te bereiden op de middelbare school. Eventuele problemen zijn dan besproken en komen niet als een verrassing in groep 8. Bongaards en Sas (2000) geven aan het adviesgesprek te voeren in januari/februari van groep 8 rekening houdend met de open dagen van de

middelbare scholen. In de regio van De Vlinder worden open dagen in januari en februari gehouden. Het adviesgesprek in december, zoals in de huidige gesprekscyclus, is dan het juiste tijdstip. Een vervolgggesprek kan volgens Bongaards en Sas later in de gesprekscyclus worden gemaakt indien nodig.

Meerdere personeelsleden worden betrokken bij het adviesgesprek op andere scholen. Op De Vlinder voeren de leerkrachten van groep 8 het adviesgesprek. De directeur en IB'er worden betrokken bij de voorbespreking om de adviezen van de leerlingen te bepalen. Adviesprocedure Overgang POVO betreft de leerkrachten van groep 7, net als bij meerdere scholen binnen de Bloemen Stichting.

De helft van de scholen betreft leerlingen bij het adviesgesprek. De Vlinder laat ouders bepalen of hun kind mee komt naar het adviesgesprek.

Wat willen ouders van De Vlinder behouden van de huidige adviesprocedure en welke wensen ter verbetering zijn er?

Over het algemeen zijn ouders tevreden over het adviesgesprek in de vorm zoals hij was. Veel veranderingen die zijn doorgevoerd hebben te maken met de plaats/ sfeer waar het adviesgesprek plaatsvond, de ouderbenadering , voorbereiding e gespreksverloop. Tijdens de adviesgesprekken hebben 10 ouders gewerkt met een oudervoorbereidingsformulier. Ouders hebben dit als prettig ervaren, maar konden de leerpunten voor hun kind nog niet voldoende kwijt. Het aangepaste oudervoorbereidingsformulier kunt u vinden in bijlage 5.1.

Uit de enquête voor het adviesgesprek blijkt dat ouders uiteenlopende verwachtingen van het adviesgesprek hebben. Gezien ieders eigen mentale modellen zal ieders beeld over de toekomst van het kind anders zijn. Pameijer, van Beukering en de Lange(2011) geven aan dat communiceren een dynamisch en complex proces. Ouders en leerkracht beïnvloeden elkaar continu vanuit hun eigen normen en waarden.

Teggelaar, van den Bosch en Monster (2011) geven aan dat communicatie moet plaatsvinden vanuit gelijkwaardigheid. De gespreksleider is expert op het gebied van begeleiden, de gesprekspartner van zijn eigen leven. Een houding van respect, van niet-weten en oprecht nieuwsgierig zijn naar wat de ander bedoelt zorgt voor

oplossingsgerichte gespreksvoering. Op deze manier werken ouders, leerkrachten (en leerlingen) aan een constructieve, open communicatie waarin de juiste keuzes worden gemaakt voor de leerling.

Een aandachtspunt blijft tijdsbesteding van de gesprekken. Ouders zouden het prettig vinden meer tijd te hebben voor het gesprek, wat een grotere druk op de schouders van de leerkrachten zou gaan betekenen.

Welke kennis/middelen hebben de leerkrachten van De Vlinder nodig om een adviesgesprek tot een succes te maken?

De leerkrachten van De Vlinder hebben duidelijk op hun netvlies in welke mate hun gespreksvaardigheden zijn ontwikkeld. Elke leerkracht heeft in de enquête aangegeven over voldoende gespreksvaardigheden te beschikken en meer prettige gesprekken te ervaren als minder prettige gesprekken. Mede uit de sterkte-zwakke analyse kwam naar voren dat ieder teamlid extra scholing/kennis ter beschikking zou willen hebben.

Het gehele team wil extra onderwezen worden in oudercommunicatie. Sommige leerkrachten duiken in een dergelijk veranderingsproces. Andere leerkrachten kijken de kat uit de boom. Pameijer, van Beukering en de Lange(2011, 206) zeggen het volgende over deze verschillen:

Die ruimte moet er zijn, want de motivatie van verandering neemt toe als je zelf keuzes kunt maken die bij je passen.

Alle leerkrachten voelen zich op deze manier mede-eigenaar van het veranderingsproces.

De leerkracht van groep 8, tevens onderzoeker en gespreksleider, heeft tijdens dit onderzoek veel gesprekskennis en –vaardigheden geleerd en ontwikkeld.

Het adviesgesprek is maatwerk. De leerkracht zal het gesprek moeten afstemmen op de ouders. Op de benadering van de gesprekspartners en de gesprekstechnieken heeft de gespreksleider invloed. Op verbaal en non-verbaal niveau kan er invloed

worden uitgeoefend door de gespreksleider. Bongaard en Sas (2000) noemen dit sturen van het gesprek interventies uitvoeren.

De interventies op verbaal niveau voor de gespreksleider worden hieronder weergegeven en omschreven:

- Actief luisteren; aandacht tonen, oogcontact houden en rust uitstralen.
- Weergeven; samenvatten, controleren begrijpen wat wordt gezegd.
- Vragen stellen; sturende inhoudelijke vragen stellen, doorvragen met een doel.
- Meedelen; ouders informeren over situatie/leerstof of kindgedrag.
- Adviseren; Advies geven op directieve wijze (voorkeur weergeven gespreksleider).
- Opleggen; Gespreksleider bepaalt wat er gebeurt.

De interventies op non-verbaal niveau voor de gespreksleider worden hieronder weergegeven en omschreven:

- Belemmeringen op gevoelsniveau m.b.t. gespreksinhoud, gespreksverloop of rolname voorkomen of wegnemen.
- Feedback geven door non-verbale signalen, zoals instemmend gebaar, knikken, enz.
- Afnemende aandacht proberen op te lossen door een korte pauze of een vervolgspraak.

Deze interventies gebruikt de gespreksleider, zodat ouders zich gerespecteerd, geaccepteerd en begrepen voelen. De gespreksleider had een duidelijk beeld over de voortgang van het gesprek, de interventies die kunnen worden gevoerd en het doel van het gesprek. Door verandering in klassenopstelling, gebruik te maken van verbeterd nieuw leerkrachtvoorbereidingsformulier, zie bijlage 5.2 en een prettige entree te creëren waren ouders welwillend om te luisteren naar het advies van De Vlinder en bleef er open communicatie mogelijk.

Welke wensen hebben de groep 8 leerlingen van De Vlinder voor de adviesgesprekken?

De meeste leerlingen hebben in de enquête aangegeven het adviesgesprek zo te laten. Veel leerlingen vinden het prettig als ouders en/of kinderen bepalen of de leerling meegaat naar het adviesgesprek.

Leerlingen kunnen meekomen naar het adviesgesprek, maar worden verder niet betrokken bij de adviescyclus op De Vlinder. De leerlingen geven aan dat zij dit als prettig hebben ervaren.

Hebben de leerlingen überhaupt de tools om het voortgezet onderwijs keuze te maken? Leerlingen uit groep 8 maken een bijzondere fase door van kind naar volwassene. Deze periode van adolescentie begint rond reeds 10 jaar en eindigt op ongeveer 22-jarige leeftijd.. Crone (2012, 27) geeft het volgende weer over keuzes maken bij kinderen in de adolescentie.

Maar belangrijk is te weten dat al deze vaardigheden nog verbeteren in de adolescentie en dat we pas goed onze keuzes kunnen plannen als al deze deelvaardigheden met elkaar kunnen samenwerken.

Leerlingen in groep 8 zitten in hun beginperiode van de adolescentie en puberteit van 10 tot 15 jaar. Door hormonen veranderen de lichamen van de kinderen aan de binnen en buitenkant. De adolescenten maken volgens Westenberg (2004) 4 stadia door. Groep 8 leerlingen maken het eerste stadium, ook wel het impulsieve stadium door. Dit kenmerkt zich door impulsief, afhankelijk en volgzaam gedrag. Leerlingen geven eerder toe aan seksuele of agressieve neigingen. Zij verwachten dat anderen zich aanpassen aan hen en dat ouders/leerkrachten hun regels bepalen. De overgang naar het tweede stadium, zelfbeschermende stadium, kan plaatsvinden in groep 8. Zelfredzaamheid en opportunisme speelt in deze fase een grote rol. Leerlingen proberen zelf keuzes te maken op een manier waarop zij er zelf beter van worden en emotioneel zelfstandig te zijn.

Gezien de theorie en de wens van de leerlingen is het belangrijk leerlingen te betrekken bij schoolproces, schoolvoortgang en middelbare schoolkeuze. Ouders en

leerkrachten moeten een leidende en sturende rol hebben. Leerlingen hebben zich nog niet voldoende ontwikkeld om deze keuze alleen te maken.

5.2 Beantwoording onderzoeksvraag

De onderzoeksvraag:

Hoe kunnen de adviesgesprekken voortgezet onderwijs, zo vorm worden gegeven dat aan verwachtingen van ouders, leerlingen en leerkrachten van De Vlinder tegemoet wordt gekomen?

De adviesgesprekscyclus op De Vlinder voor dit onderzoek beviel al goed volgende de ouders. Zij waren tevreden. Ouders en leerkrachten hebben het gebruik van het oudervoorbereidingsformulier als positief ervaren, zie bijlage 5.1. Het formulier is aangepast aan de wensen van de ouders. Ouders en leerkrachten hebben aangegeven dat de ouders beter voorbereid waren door dit formulier. Dit formulier zal volgend jaar door elke ouder van te voren ingevuld worden. Leerkrachten hebben een ander voorbereidingsformulier in gebruik genomen. Dit formulier is geoptimaliseerd, zie bijlage 5.2. De grote keuzemogelijkheden voor interventies van de gespreksleider, de grote hoekige gesprekstafel, de sfeervolle entree en de benadering van ouders als ervaringsdeskundigen zullen volgend jaar worden gebruikt, zie hoofdstuk 2 en tips bijlages 2.1/2.2/2.3.. Deze aanpassingen hebben gezorgd voor functionele adviesgesprekken. Alle leerkrachten op De Vlinder hebben behoefte aan extra informatie omtrent oudercommunicatie.

Leerlingen hebben aangegeven na het huidige adviesgesprek geen extra wensen meer te hebben.

Het adviesgesprek heeft alleen kans van slagen als de benadering/communicatievaardigheden van de gespreksleider goed is. Doordat het gesprek maatwerk is, moet de gespreksleider kunnen anticiperen op de gebeurtenissen binnen het gesprek. Open communicatie moet mogelijk blijven met altijd hetzelfde doel: *Wat is het beste voor deze leerling?*

5.3 Aanbevelingen

Aan de hand van dit onderzoek zijn er aanbevelingen geformuleerd ter verbetering omtrent het adviesgesprek.

De aanbevelingen zijn:

- Als het adviesgesprek pas halverwege groep 8 plaatsvindt, hebben ouders/leerlingen/leerkrachten nauwelijks tijd om aanpassingen toe te passen omtrent de lesstof, benadering, gedrag, werkhouding van en naar de leerling. Eind groep 7 vinden de entreetoetsen plaats. Aan de hand van deze gegevens kan er een voorgesprek plaatsvinden. Ouders/leerkrachten kunnen de leerling beter voorbereiden op de middelbare school. Op de Vlinder zijn derde rapport gesprekken voor de ouders van groep 7 elk jaar gepland. De uitslag van de Entreetoets zijn dan binnen, waardoor De Vlinder een extra testresultaat in handen heeft om de ouderinformatie mee te illustreren. Op dit moment kan de voorloper van het adviesgesprek plaatsvinden, zie bijlage 5.3.
- Alle leerkrachten van De Vlinder hebben behoefte aan meer informatie over oudercommunicatie. Een studie (mid)dag of enkele teamvergaderingen kunnen in het thema staan van dit onderwerp. Indien ruimte in het nascholingschema zal in het schooljaar 2013-2014 deze informatie kunnen worden aangeboden.
- In het schooljaar 2013-2014 zal de adviesgesprekcyclus opnieuw worden gestart met als doel: open communicatie met ouders onderhouden, ouders adviseren en inlichten over het niveau/werkhouding/gedrag van hun kind, schoolkeuzes bespreken, aandachtspunten en wat verder ter tafel komt. Door de ervaring van ouders/leerkrachten van deze adviesgesprekken te onderzoeken, kan worden gekeken of het doel wordt behaald. Ouders hebben afgelopen jaar ook een enquête gekregen na het adviesgesprek om hun ervaring te peilen. Dezelfde enquête kan worden gebruikt voor het peilen van de ervaring van de ouders volgend jaar.
de enquête

5.4 Sterke en zwakke punten

Sterke en zwakke punten van dit onderzoek zijn hieronder weergegeven.

Sterke punten

- Veel groepen participanten hebben willen meewerken aan dit onderzoek. Door de medewerking van al deze personen is het mogelijk geweest om voor dit onderzoek veel data te kunnen verzamelen.
- Bij de conclusie is gebruik gemaakt van nieuwe literaire bronnen/onderzoeken. Door gebruik te maken van deze bronnen is geprobeerd de conclusie sterker te onderbouwen.

Zwakke punten

- Door gebruik te maken van een digitale enquête is er geen inzicht in hoeveel personen meerdere antwoorden hebt gegeven. De verwerking van deze antwoorden is lastig. Tijdens de dataverwerking kwam dit pas aan het licht. Het formuleren van de enquêtevragen, uitdelen en terugkrijgen van de enquêtes was al afgerond. Er is gekozen voor een andere verwerking dan bij de meerkeuzevragen, waar één antwoord mocht worden gegeven. De data-analyse is op deze manier minder overzichtelijk. Het gebruik van deze data bij de conclusie was moeizaam door de meerduidige verwerking.
- Door verschillende enquêtes te gebruiken is het niet mogelijk om bij elke enquête een éénduidige beeld te geven van de enquête uitslag. De datapresentatie is hierdoor minder overzichtelijk. De uitslagen van de verschillende participantengroepen zijn op deze manier moeilijker te vergelijken.

Hoofdstuk 6

Reflectie

In dit hoofdstuk wordt beschreven hoe de onderzoeker dit onderzoek heeft ervaren, haar leerpunten en aanbevelingen voor andere onderzoekers.

6.1 Betekenis

Onderzoek verrichten was voor mij een nieuwe ervaring. Als leerkracht ging ik vaak aan de slag met onderzoeksresultaten. Onder andere resultaten van Marzano zijn onderzoeken vinden hun weerslag in mijn werkwijze als leerkracht. Het was een unieke ervaring om nu zelf de onderzoeker te zijn. Het adviesgesprek op De Vlinder heb ik onderzocht, bekeken van verschillende invalshoeken en aangepast om te optimaliseren.

Dat zoveel mensen wilden meewerken aan dit onderzoek was voor mij een openbaring. De ouders zijn aangesproken als specialisten van hun kind en als leerkrachtgesprekspartner. Mijn benadering naar ouders heeft mede gezorgd voor deze oudermedewerking. De feedback vanuit de ouderenquêtes na het adviesgesprek was voor mij bijzonder. De meeste ouders zijn zeer positief over mijn gesprekstechnieken en benadering, gekeken naar extra opmerkingen in de ouderenquêtes. Ouders hadden dit niet hoeven opschrijven, gezien de anonimiteit. Ouders zijn welwillend door toch de tijd en ruimte te nemen om dit op te schrijven.

Door de benadering van alle leerkrachten van De Vlinder was ik positief verrast. Veel punten die aangegeven werden in de enquête en de sterkte-zwakte analyse kwamen overeen. Vooral de kritische blik naar zichzelf en de leerkrachten in het team viel me op. De leerkrachten willen graag met gesprekstechnieken aan de slag. Prettig om te merken dat ik niet de enige ben in het team die met dit punt worstelt en gemotiveerd is om ermee aan de slag te willen gaan.

6.2 Leerpunten

De leerkrachten op De Vlinder willen, net als ik, extra informatie over oudercommunicatie. Op meerdere punten is dit een opluchting voor mijzelf. Ik wil dit

aspect verbeteren, maar voel me ook minderwaardig. Bevestiging krijgen in het feit dat collega's met hetzelfde leerpunt stoeien, zorgt voor inzicht in het feit dat een goede leerkracht ook ontwikkelpunten heeft.

Mijn focus ligt op de negatieve aspecten en onontwikkelde vaardigheden. Altijd zeer kritisch op eigen werk en dat van anderen. Deze uitslag geeft voor mij een bevestiging dat elk teamlid van De Vlinder zijn best doet en eigen werk reflecteert. Mijn focus ligt nu op de ontwikkelpunten die ieder lid van De Vlinder aangrijpt.

Mijn werkwijze is voornamelijk doen. Een collega heeft een nieuw plan om woordenschat aan te pakken. Ik zal één van de eerste collega's zijn die hier mee aan de slag zal gaan. Ik ben niet bang om nieuwe uitdagingen aan te gaan. Soms ga ik uitdagingen aan, waar ik niet genoeg over heb nagedacht. Bij dit onderzoek heb ik geleerd om eerst de rust te nemen om het plan door te nemen. Critical friends spelen hier een belangrijke rol bij. Door overleg zijn valkuilen/winstpunten naar voren gekomen, die ikzelf had gemist.

Tijdens deze opleiding heb ik steeds beter geleerd om het geduld op te brengen om het onderzoek continu te bekijken en te herschrijven ondanks dat het veel energie kost. Emans (2013) zegt in haar hand-out bij onderzoeksbijeenkomst 6: *“Eerst inhoud, dan tekst dan lay-out..”*

Een duidelijk teken dat ik beginnend onderzoeker ben, is dat ik dit allemaal tegelijk doe. De kopjes worden meteen ingevoegd. Dat scheelt me later werk. De tekst schrijf ik, pas ik aan en herschrijf ik door nogmaals het lezen van oude en nieuwe informatie bronnen.

De teksten moesten ook geschreven worden in wetenschappelijke taal. Een vaardigheid die ik mij nog niet eigen had gemaakt. De boodschap kwam wel op papier, maar de manier waarop ik die boodschap overbracht was nog niet op goed niveau. Door meermaals herschrijven, feedback van critical friends en de informatie uit Emans onderzoeksbijeenkomsten heb ik deze vaardigheid beter onder de knie gekregen.

Dit onderzoek verliep niet zonder slag en stoot en werd gedemotiveerd. Mijn faalangst en onzekerheid van vorige jaren kwamen terug. Ik stopte veel tijd in het schrijven van onderdelen uit dit onderzoek. Door de gekregen feedback ging ik erg

twijfelen aan mijn eigen kunnen. Ik verwacht van mezelf dat ik altijd zo goed mogelijk presteer. In mijn eigen schoolcarrière heb ik weinig echte tegenslagen gehad. Alle toetsen werden in één keer gehaald. Ik werkte er hard voor en kon het niveau goed aan. Diep van binnen wist ik tijdens dit onderzoek dat ik het denkniveau wel had. Maar de tools (zoals wetenschappelijk schrijven, duidelijke formulering van zinnen, enz.) miste ik. Op een gegeven moment was ik lamgeslagen. Ik kon niet meer werken aan mijn onderzoek. Ik kreeg niets op papier. Dit zorgde voor nog meer spanning en tijdsdruk. Ik kwam tot de conclusie dat ik mij niet moest laten leiden door feedback van anderen. Feedback is er om te helpen. Dit onderzoek moest af. Dus net als bij alle moeilijke dingen in mijn leven: Schouders eronder en doorgaan. Dit heeft geholpen. De druk die ik tijdens dit onderzoek op mijzelf heb gelegd was te groot om te combineren met een fulltime baan en een sociaal leven. Door mijn doorzettingsvermogen en veerkrachtigheid is het gelukt om dit onderzoek af te ronden.

Mijn grootste leerpunt is de schat aan informatie die ik heb opgedaan over oudercommunicatie. Dat non-verbale communicatie zoveel invloed heeft op de communicatie was ik mij niet bewust. Alleen al de manier waarop je ouders ontvangt, kan je gesprek maken of breken. Door deze bewustwording en alle informatie over ouderbenadering, interventies en gesprekstechnieken ben ik een betere gesprekspartner.

6.3 Aanbevelingen

De meeste leerkrachten zullen nauwelijks uitgebreid onderzoek hebben verricht. Alles is nieuw. Kies een onderwerp wat je raakt/bezighoudt. Een onderwerp wat je enthousiasmeert en motiveert. Zo blijf je er voor willen gaan! Je probeert op deze manier de praktijksituatie te verbeteren.

Laat je niet afschrikken door zaken die fout gaan, feedback of negatieve reacties. Focus op de zaken die wel goed gaan. Kies bepaalde tijden uit dat je aan je onderzoek werkt. Maar leg het soms even weg. Juist door ontspanning en rust, krijg je weer nieuwe energie om aan je onderzoek te werken.

Literatuurlijst

AFT teachers (z.d.) Building Parent-Teacher Partnerships. Verkregen op 7 oktober 2012, via <http://www.aft.org/yourwork/tools4teachers/together/partnerships.cfm>

Bannink, F. (2006). *Oplossingsgerichte vragen. Handboek oplossingsgerichte gespreksvoering*. Amsterdam: Harcourt Book Publishers.

Brand, A. van den. (2010)., *Gesprekscommunicatie. Handboek voor leerkrachten in het primair onderwijs*. Bussem: Uitgeverij Coutinho

Boon, A. (2009). *De mythe rond de theorie van Mehrabian*. Verkregen op 3 november 2012, via <http://www.rondjestem.com/artikelen/De%20mythe%20van%20Mehrabian.pdf>

Bongaards, B., Sas, J. (2000) *Vakbekwaam onderwijzen*. Groningen: Wolters-Noordhoff

Buis, E. & Crasborn, J. (2008) *Hoe boek voor de coach*. Zaltbommel: Thema

Crone, E. (2012). *Het puberende brein*. Amsterdam: Uitgeverij Bert Bakker

CultureScope. (z.d.) *Verenigd Koninkrijk onderwijs*. Verkregen op 1 mei 2013, via <http://www.culturescope.nl/content/view/395/62/lang,nl/>

Dynot. (z.d.) *Het Engelse onderwijsstelsel*. Verkregen op 1 mei 2013, via <http://www.dynot.net/index.php?Itemid=78&lang=nl>

Fulbright center. (2011). *Het Amerikaanse voortgezet onderwijs*. Verkregen op 1 mei 2013, via http://www.fulbright.nl/?view=alias_pages&id=1968&object=779&menutree=6%7C58

Jong, P. de, Kim Berg, I. (2010). *De kracht van oplossingen. Handwijzer voor oplossingsgerichte gesprekstherapie*. Amersfoort: Drukkerij Wilco.

Kantrowitz, R., Okun, B. (2008). *Effective helping: interviewing and counseling*. Belmont: Thomson Higher Education

Lange, R. de, Schuman, H., Montesano Montessori, N. (2011). *Praktijkgericht onderzoek voor reflectieve professionals*. Antwerpen-Apeldoorn: Garant.

Marzano, R.(2007). *Wat werkt op school*. Middelburg: Bazalt

Meer, K. van, Neijenhof, J. van, Bouwens, M. (2001) *Elementaire sociale vaardigheden*. Houten/Diegem: Bohn Stafleu van Loghum

Nieuwenhuis, M. (2003-2010). *Roos van Leary*. Verkregen op 31 oktober 2012, via http://123management.nl/0/030_cultuur/a300_cultuur_14_roos_van_leary.html

Onderwijs Vlaanderen (z.d.). Uitleg onderwijsaanbod. Verkregen op 1 mei 2013, via http://www.ond.vlaanderen.be/onderwijsaanbod/SO/uitleg_structuur_so.htm

Pameijer, N., Beukering, T. van, Lange, S. de. (2011) *Handelingsgericht werken: een handreiking voor het schoolteam. Samen met collega's, leerlingen en ouders aan de slag*. Leuven/Den Haag: Acco

Senge, P. (1992). *De vijfde discipline, de kunst en praktijk van de lerende organisatie*. Schiedam: Scriptum Books.

Teggelaar, J., Bosch, J. van den, Monster, T. (2011). *Oplossingsgericht werken met leerlingen. Sleutels voor het professionaliseren van de begeleiding*. Amsterdam: Uitgeverij Boom/Nelissen

Vane, S. (2009). *Werken met de Roos van Leary. Zicht op communicatieve stijlen binnen social work*. Soest: Uitgeverij Nelissen,

Weijenbreg, J.(1991). *Groepsleiding in focus. Een systemische wegwijzer voor oudergesprekken*. Assen: Dekker & Van de Vegt.

Westenberg, P., Hauser, S., Cohn, L. (2004) *Sentence completion measurement of psychosocial maturity*. Hoboken: John Wiley & Sons

Westside Toastmasters (z.d.). *Body language*. Verkregen op 23 januari 2013, via http://westsidetoastmasters.com/resources/book_of_body_language/chap17.html

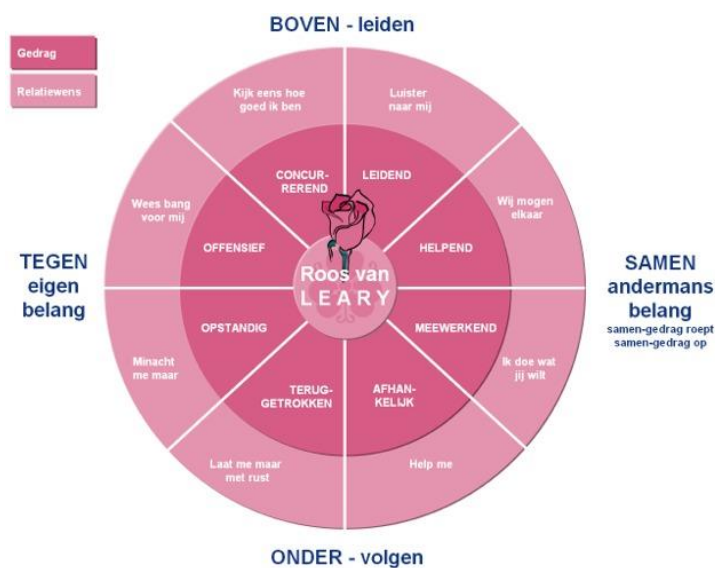
Wikipedia (z.d.) . *Mental model*. Verkregen op 31 oktober 2012, via http://en.wikipedia.org/wiki/Mental_model

Bijlage 2.1 De acht communicatiestijlen “Roos van Leary”

De acht communicatieve stijlen staan hieronder verder uitgewerkt.

Naast de communicatieve stijl is ook het gedrag wat een gesprekspartner laat zien weer gegeven, als hij/zij de omschreven communicatieve stijl vertoont.

- **Leidend:** De gesprekspartner benadert de anderen als medestanders.
- **Helpend:** De gesprekspartner nodigt uit tot samenwerking en bevordert een goede sfeer.
- **Meewerkend:** De gesprekspartner die openstaat voor ideeën van anderen en problemen onbesproken laat.
- **Afhankelijk:** De gesprekspartner hunkert naar goedkeuring en samenwerking van en met anderen.
- **Teruggetrokken:** De gesprekspartner oefent weinig invloed uit en komt nauwelijks uit voor zijn/haar mening.
- **Opstandig:** De gesprekspartner heeft het hoogste woord over zijn eigen mening, maar zoekt geen toenadering naar anderen.
- **Agressief:** De gesprekspartner is zeer kritisch en actief op het tegengaan van in zijn ogen fouten.
- **Competitief:** De gesprekspartner is zeer overtuigd van eigen kunnen en wil dit ook kenbaar maken.

123 management

Bijlage 2.2 Uitleggen begrippen geïnspireerd op De Jong en Berg (2001).

Luisteren

Probeer te luisteren met oplossingsgerichte oren. Filter de woorden niet door de persoonlijke referentiekader, maar probeer te luisteren om vast te stellen wat er aan de hand is.

Non-verbaal gedrag

Probeer effectieve non-verbale gedragingen te gebruiken tijdens een gesprek, dit zorgt voor een aandachtige en respectvolle sfeer.

Sleutelwoorden echoën

De Jong en Berg (2001) geven het volgende weer om helderheid in een gesprek te krijgen:

Een manier om ambiguïteit op te helderen is om eenvoudigweg te herhalen of om door de cliënt gebruikte sleutelwoorden te echoën.

Met sleutelwoorden bedoelen De Jong en Berg de woorden die cliënten gebruiken om hun gevoel bij een situatie of de situatie zelf weer te geven. In het basisonderwijs zijn de gesprekken niet met cliënten, maar met leerlingen, ouders, collega's of andere personen.

Open vragen stellen

Probeer duidelijke open vragen te stellen, waardoor de houding als gespreksleider van onwetendheid weer naar voren komt, zie luisteren. De gesprekspartners kunnen zo ook kiezen wat ze wel aan de gespreksleider willen vertellen en wat niet.

Samenvatten

De Jong en Berg (2001) geven samenvatten als volgt weer:

Wanneer je samenvat, som je tijd tot tijd de gedachten, acties en gevoelens van de cliënt op.

Parafraseren

Het proberen van een gesprek een bepaalde kant op te sturen en waardoor de gesprekspartner uitgenodigd wordt om het verhaal op te helderen of uit te breiden.

Door te parafraseren bevestigt aan de gesprekspartner dat de persoon in kwestie echt luistert.

Gebruik van stiltes

Stiltes kunnen ervoor zorgen dat gesprekspartners hun gedachten kunnen ordenen en de antwoorden eerst kunnen verwoorden in hun hoofd. Probeer niet de antwoorden in te vullen.

Opmerken van non-verbaal gedrag gesprekspartner

De Jong en Berg(2001) geven hieronder de ideale situatie weer:

Ideaal gesproken beslissen we of we de non-verbale gedragingen van de cliënt onderzoeken, inclusief de stiltes, op basis van hoe wij betekenis geven aan de ze gedragingen binnen de gehele context van wat de cliënt tot dan toe heeft gecommuniceerd.

Proces van opmerken

Gesprekspartners zullen zich eerder blootgeven en vertrouwen hebben in de hulpverlener als zij het gevoel hebben dat de hulpverlener hun echt begrijpt. Niet alleen begrip hebben op wat de gesprekspartner zegt, maar ook wat de gesprekspartner daarbij voelt.

Complimenteren

Complimenten kunnen gegeven worden over eerdere situaties die goed zijn uitgepakt, over een bepaalde aanpak en dergelijke. Complimenten geven kunnen meteen slaan op bv de situatie, maar ook een compliment die aangeeft dat diegene waarschijnlijk iets goed doet. Een voorbeeld is: Hoe is het je gelukt om die acht te halen bij dat moeilijke proefwerk? Een compliment als het voorbeeld is een indirect compliment en wordt aanbevolen, omdat de gesprekspartners zo hun eigen kracht ontdekken. Een compliment moet wel de werkelijkheid zijn en niet gegeven worden om aardig gevonden te worden.

Bevestigen perceptie van cliënt

Controleren bij de gesprekspartner of het gevoel wat zij hebben bij de uitspraken of dat klopt met wat de gespreksleider ziet. Voorbeeld: 'Klopt het dat je verdrietig bent?'

Zelfonthulling

Dit begrip heb ik niet in de lijst gezet. Bij zelfonthulling bespreek je persoonlijke gebeurtenissen en dergelijke met de gesprekspartner. De Jong en Berg(2001) geven aan dat door deze techniek te gebruiken je soms cliënten bijvoorbeeld motiveert. Zij geven ook aan dat dit niet altijd goed kan uitpakken. Daarom wil ik dit begrip liever buiten beschouwing houden.

Bijlage 2.3 Tips samengesteld voor studenten, die professioneel willen communiceren.

Helpful Behaviors

Helpful behaviors

Verbal	Nonverbal
• <i>Uses understandable words</i> • <i>Reflects back and clarifies helpee's statements</i> • <i>Appropriately interprets</i> • <i>Summarizes for helpee</i> • <i>Responds to primary message</i> • <i>Uses verbal reinforcers (for example, helpee "Mm-hm", "I see," "Yes")</i> • <i>Calls helpee by helpee's preferred name</i> • <i>Appropriately gives information</i> • <i>Answers questions about self as appropriate</i> • <i>Uses humor occasionally to reduce tension</i> • <i>Is nonjudgemental and respectful</i> • <i>Adds greater understanding to helpee's statement</i> • <i>Phrases interpretations tentatively so as to elicit genuine feedback from helpee</i>	* <i>Maintains good eye contact</i> * <i>Occasional head nodding</i> * <i>Facial animation</i> * <i>Confident vocal tone</i> * <i>Occasional smiling</i> * <i>Occasional hand gesturing</i> * <i>Close physical proximity to</i> * <i>Relaxed, open posture</i> * <i>Moderate rate of speech</i> * <i>Body leans toward helpee</i> * <i>Occasional touching as appropriate</i> * <i>relaxed, open posture</i>

Bijlage 3.1 Enquête collega's Bloemen Stichting

Enquête collega's Bloemen Stichting

Adviseren, kun je leren.
Lotte van Duijvendijk

Onderzoek: Adviseren, kun je leren.
Master Special Educational Needs
Lotte van Duijvendijk-Kiel
leerkracht groep 8

Koudekerk aan den rijn, 7 november 2012

Geachte collega,

Als eerste wil ik mij even voorstellen. Ik ben Lotte van Duijvendijk, leerkracht van groep 8 op De Vlinder. Sinds september 2011 doe ik de master Special Educational Needs. Eén van mijn toetsen is een praktijkonderzoek. Mijn onderzoek gaat over het adviesgesprek in groep 8.

Binnen onze Bloemen stichting zijn er veel collega's die over kennis beschikken rondom het adviesgesprek in groep 8. Hierbij wil ik deze personen vragen om hun kennis met mij te delen.

Ik heb een online enquête samengesteld van 10 vragen.

Via deze link kunt u bij de enquête komen: <http://www.enquête.nl>

Ik wil u vragen om de vragen te beantwoorden.

Let op: Bij de laatste vraag kunt u alle informatie typen, die u nog kwijt wilt over dit onderwerp of over mijn onderzoek. Gebruikt u op school formulieren tijdens of bij de voorbereiding van het adviesgesprek? Kunt u dan naast de enquête in te vullen ook deze formulieren naar mij mailen?

Mijn emailadres is lotte@DeVlinder.nl Alvast bedankt!

Ik neem alle antwoorden mee bij mijn onderzoek. Daar van uit ga ik onder andere een formulier ontwerpen, wat een leidraad moet worden tijdens het adviesgesprek. Ik beoog adviesgesprekken te voeren, waarbij alle gesprekpartners tevreden naar huis gaan.

Ik vind het erg belangrijk om nog te vermelden dat ik zeer voorzichtig om zal gaan met uw antwoorden en formulieren. De enquête is anoniem. Het gaat mij niet om wie welke antwoorden/formulieren geeft, maar de kennis die ik kan halen uit de antwoorden/formulieren.

Als dank voor het invullen van de vragenlijsten, zal ik mijn onderzoek met u allen delen. Misschien kunt ook u hier uw voordeel mee doen.

Ik hoop dat u **uiterlijk 21 november** de enquête heeft ingevuld.

Zo heb ik nog tijd genoeg op de informatie te verwerken.

Indien u vragen heeft, kunt u mailen naar lotte@DeVlinder.nl

Alvast heel hartelijk dank voor uw bijdrage aan mijn onderzoek.

Met vriendelijke groet,

Lotte van Duijvendijk-Kiel

Adviseren, kun je leren!

1. Het daadwerkelijke advies voor elk kind bepalen:

- ☐ leerkracht(en) groep 8
- ☐ leerkracht(en) groep 8 en directie
- ☐ leerkracht(en) groep 8, directie en de lb'er.
- ☐ leerkracht(en) groep 8, directie, de lb'er en ouders.
- ☐ anders..

2. De leerlingen krijgen de mogelijkheid om mee te denken over hun advies:

- ☐ niet.
- ☐ leerlingen mogen meekomen in het adviesgesprek, maar meer niet.
- ☐ met elke leerling wordt voor het advies gesproken waarin zij mogen aangeven wat ze kunnen en willen.
- ☐ we hebben een gesprekscyclus met de leerlingen over de voortgang, advies en dergelijke.
- ☐ anders.... (geef nadere toelichting)

3. Het advies baseren wij op:

- ☐ de schoolvorderingen van het kind
- ☐ de schoolvorderingen van het kind en de Citoscores.
- ☐ de schoolvorderingen van het kind, de Citoscores en de prognose van de Cito Entreetoets.
- ☐ al het hierboven genoemde en een intelligentieonderzoek.
- ☐ anders... (geef nadere toelichting)

4. Wij hebben per schoolcarrière van een kind gemiddeld:

- ☐ 1 adviesgesprek
- ☐ 2 adviesgesprekken
- ☐ 3 adviesgesprekken
- ☐ 4 adviesgesprekken
- ☐ 5 adviesgesprekken

5. De adviesgesprekken die wij voeren duren:

- ☐ 5 minuten
- ☐ 7 minuten
- ☐ 10 minuten
- ☐ 15 minuten
- ☐ 20 minuten

6. Onze adviesgesprekken zijn geïnspireerd door:

- ☐ oplossingsgericht werken.
- ☐ handelingsgericht werken.
- ☐ de godsdienst die de school uitdraagt.
- ☐ de persoonlijke waarden en normen van de persoon die de gesprekken voert.
- ☐ anders... (geef nadere toelichting)

7. Als voorbereiding op dit adviesgesprek bekijken de leerkrachten van groep 8:

- ☐ niets.
- ☐ de vorderingen en ontwikkelingen van het kind.
- ☐ de vorderingen en ontwikkelingen van het kind en vullen we een voorbereidingsformulier in.
- ☐ Alles wat hierboven genoemd is en ouders bereiden het gesprek voor met een formulier.
- ☐ anders... (geef nadere toelichting)

8. Wij nodigen voor het adviesgesprek uit:

- ☐ de ouders van groep 8
- ☐ de ouders van groep 8 en professioneel betrokkenen
- ☐ de ouders en kinderen van groep 8
- ☐ de ouders van groep 8, de ouders mogen bepalen of de kinderen mee komen.
- ☐ de ouders van groep 8, professioneel betrokkenen en de kinderen (wel of niet keuze van ouders.)
- ☐ anders... (geef nadere toelichting)

9. De ouders krijgen ter voorbereiding:

- ☐ mogelijkheid om in te schrijven voor eventueel een gesprek
- ☐ een uitnodiging voor het gesprek
- ☐ een uitnodiging voor een gesprek en extra informatie over de gang van zaken/voortgezet onderwijs.
- ☐ een uitnodiging voor een gesprek en een voorbereidingsformulier.
- ☐ anders... (geef nadere toelichting)

10. Tijdens onze adviesgesprekken:

- ☐ geeft de leerkracht voornamelijk advies en informatie over dit onderwerp.
- ☐ geeft de leerkracht advies en overlegt met ouders de mogelijkheden voor scholen.
- ☐ geeft de leerkracht advies, bespreek de ervaringen van de ouder(s) en bespreekt de mogelijkheden.
- ☐ vertelt de leerkracht alles wat hierboven staat en geeft advies voor de keuze van middelbare scholen.
- ☐ anders.... (Heeft u nog een andere opmerking over dit onderzoek, wilt u ook dit vak hiervoor gebruiken. Bij voorbaat dank.)

Gereed

Bijlage 3.2 Enquête ouders voor adviesgesprek

Adviseren, kun je leren.
Lotte van Duijvendijk

Enquête ouders voor adviesgesprek

Afstudeeropdracht: Adviseren, kun je leren.

Master Special Educational Needs

Lotte van Duijvendijk-Kiel

leerkracht groep 8

Koudekerk aan den Rijn, 2 november 2012

Geachte ouder(s)/ verzorger(s) van groep 8,

Zoals ik op de informatieavond van groep 8 heb verteld doe ik sinds september 2011 de master Special Educational Needs. Eén van mijn toetsen is een afstudeeronderzoek. Mijn onderzoek gaat over het adviesgesprek in groep 8.

De personen die erg belangrijk zijn tijdens mijn afstudeeronderzoek zijn de personen die ook aanwezig zijn tijdens het adviesgesprek: de ouders.

Ik ben erg geïnteresseerd in de verwachtingen en ervaringen van de ouders rondom de (advies)gesprekken.

Op de volgende pagina vindt u enkele meerkeuze vragen. Ik wil u vragen om deze te beantwoorden.

Ik neem alle antwoorden mee bij mijn literatuuronderzoek. Daar van uit ga ik onder andere een formulier ontwerpen, wat een leidraad moet worden tijdens het adviesgesprek. Ik beoog adviesgesprekken te voeren, waarbij alle gesprekpartners tevreden naar huis gaan.

Ik vind het erg belangrijk om nog te vermelden dat ik zeer voorzichtig om zal gaan met uw antwoorden. De vragenlijsten mogen anoniem ingevuld worden. Het gaat mij niet om wie welke antwoorden geeft, maar de kennis die ik kan halen uit de antwoorden.

Na de adviesgesprekken wil ik u vragen om ook een evaluatieformulier in te vullen. Aan de hand van dit formulier kan ik kijken of de adviesgesprekken het beoogde resultaat met zich mee heeft gebracht.

Dit formulier wil ik graag **uiterlijk 13 november** terug hebben. Zo heb ik nog tijd genoeg op de informatie te verwerken.

Indien u vragen heeft, kunt u mailen naar lotte@DeVlinder.nl

Natuurlijk kunt u mij na schooltijd ook even opzoeken in het groep 8 lokaal.

Alvast heel hartelijk dank voor uw bijdrage aan mijn onderzoek.

Met vriendelijke groet,

Lotte van Duijvendijk

Afstudeeropdracht Lotte van Duijvendijk

Adviseren, kun je leren.

Enquête ouders

Uitleg

Omcirkel bij elke vraag één antwoord waar u het meeste mee eens bent.

Bij voorbaat dank!

Gesprekken op De Vlinder in het algemeen

1. Ik ben over de inhoud van de tienminutengesprekken in het algemeen:
 - A. heel erg tevreden.
 - B. tevreden
 - C. niet tevreden, ook niet ontevreden.
 - D. ontevreden.
 - E. zeer ontevreden.

2. De verdeling tussen de gesprekspartners heb ik als volgt ervaren:
 - A. de leerkracht is veel meer aan het woord dan de ouder.
 - B. de leerkracht is iets meer aan het woord dan de ouder.
 - C. de leerkracht en de ouder zijn evenveel aan het woord.
 - D. de ouder is iets meer aan het woord dan de leerkracht.
 - E. de ouder is veel meer aan het woord dan de leerkracht.

3. Over de verdeling tussen de gesprekspartners ben ik over het algemeen:
 - A. heel erg ontevreden.
 - B. ontevreden
 - C. niet tevreden, ook niet ontevreden.
 - D. tevreden.
 - E. zeer tevreden.

4. Ik ben over de invloed die ik kan uitoefenen als ouder in de gesprekken :
 - A. heel erg ontevreden.
 - B. ontevreden
 - C. niet tevreden, ook niet ontevreden.
 - D. tevreden.
 - E. zeer tevreden.

5. Ik ben over de manier waarop de leerkracht het gesprek voert over het algemeen:
 - A. heel erg tevreden.
 - B. tevreden
 - C. niet tevreden, ook niet ontevreden.
 - D. ontevreden.
 - E. zeer ontevreden.

6. Als ik na het gesprek naar huis ging, liep ik over het algemeen weg:
 - A. heel erg ontevreden.
 - B. ontevreden
 - C. niet tevreden, ook niet ontevreden.
 - D. tevreden.
 - E. zeer tevreden.

Adviesgesprekken in het verleden

7. Ik heb op De Vlinder al adviesgesprekken meegemaakt:
 - A. ja.
 - B. nee.

Heeft u ja ingevuld, beantwoord dan vraag 8 tot en met vraag 12.

Heeft u nee ingevuld, sla de vragen 8 tot en met vraag 12 over.

8. Ik heb me voor de gesprekken
 - A. kunnen voorbereiden en daar had ik ook behoefte aan.
 - B. Kunnen voorbereiden, maar daar had ik geen behoefte aan.
 - C. niet kunnen voorbereiden en daar had ik ook geen behoefte aan.
 - D. niet kunnen voorbereiden maar daar had ik wel behoefte aan.

9. De informatie die ik tijdens het adviesgesprek kreeg, was:
 - A. ruim voldoende
 - B. voldoende
 - C. niet voldoende, niet onvoldoende
 - D. onvoldoende
 - E. ruim onvoldoende
10. De tijd die er voor het adviesgesprek werd uitgetrokken, was:
 - A. ruim onvoldoende
 - B. onvoldoende
 - C. niet voldoende, niet onvoldoende
 - D. voldoende
 - E. ruim voldoende
11. De ruimte die ik, als ouder, kreeg om mijn mening te geven tijdens het adviesgesprek, was:
 - A. ruim voldoende
 - B. voldoende
 - C. niet voldoende, niet onvoldoende
 - D. onvoldoende
 - E. ruim onvoldoende
12. Als ik na het adviesgesprek naar huis ging, liep ik over het algemeen weg:
 - A. heel erg tevreden.
 - B. tevreden
 - C. niet tevreden, ook niet ontevreden.
 - D. ontevreden.
 - E. zeer ontevreden

Verwachtingen van het adviesgesprek

13. Tijdens het adviesgesprek moeten aanwezig zijn:
 - A. de ouder(s) en leerkracht.
 - B. de ouder(s), andere onderwijsprofessional en leerkracht.
 - C. de ouder(s), het kind en leerkracht.
 - D. de ouder(s), het kind als de ouder daar zelf voor kiest en leerkracht.
 - E. anders.....

14. De voorbereiding die wij als ouders graag willen doen is:

- A. niets.
- B. (samen) nadenken over het soort onderwijs en welke school het kind naartoe kan.
- C. de rapporten en voorlopig advies Cito doornemen.
- D. de rapporten en voorlopig advies Cito doornemen en een door de leerkracht uitgedeeld formulier invullen, waar we al onze positieve-en aandachtspunten op kunnen zetten.
- E. anders.....

15. De verdeling tussen de gesprekspartners hoop ik tijdens het adviesgesprek als volgt te ervaren:

- A. de leerkracht is veel meer aan het woord dan de ouder.
- B. de leerkracht is iets meer aan het woord dan de ouder.
- C. de leerkracht en de ouder zijn evenveel aan het woord.
- D. de ouder is iets meer aan het woord dan de leerkracht.
- E. ouder is veel meer aan het woord dan de leerkracht.

16. Om het adviesgesprek tot een succes te maken, is de tijd die we nodig hebben:

- A. 5 minuten.
- B. 10 minuten
- C. 15 minuten, hetzelfde als andere jaren.
- D. 20 minuten.
- E. 25 minuten.

17. Ik vind het belangrijk dat de leerkracht de ouder(s) benadert als:

- A. de persoon die het kind het beste kent.
- B. de persoon die tips kan geven over de omgang met het kind en zijn behoeften.
- C. de persoon waarmee de leerkracht kan overleggen hoe er thuis en op school om kan worden gegaan met het kind en welke eisen er aan het kind gesteld moeten worden.
- D. de persoon die geïnformeerd wil worden over het kind en zijn kunnen.
- E. de persoon die alleen het advies wil weten voor de middelbare school.

18. Na het adviesgesprek vind ik het prettig als ouders en leerkracht:

- A. Precies dezelfde mening over het advies vervolgonderwijs voor het kind delen.
- B. ongeveer dezelfde mening over het advies vervolgonderwijs voor het kind delen.
- C. iets anders, zoals (vul dat hierachter in)

19. Als ik na het adviesgesprek naar huis ga, ben ik tevreden als ik het gevoel heb:

- A. gehoord te zijn.
- B. begrepen te zijn
- C. mijn mening heb kunnen geven.
- D. het gewenste advies te hebben gekregen.
- E. iets anders, zoals (vul dat hierachter in)

20. Wilt u nog iets zeggen Schrijf het vooral hier onder op.

Heel hartelijk dank voor het invullen van deze enquête.

Mede door uw bijdrage heeft mijn onderzoek een kans van slagen.

Bijlage 3.3 Voorbereidingsformulier ouders

Voorbereidingsformulier ouders
Afstudeeropdracht: Adviseren, kun je leren.
Master Special Educational Needs
Lotte van Duijvendijk-Kiel
leerkracht groep 8

Vrijdag, 23 november 2012

Geachte ouder(s) van groep 8,

Hierbij een voorbereidingsformulier voor de adviesgesprekken.

Ik wil u vragen dit formulier naar eigen inzicht in te vullen en mee te nemen naar het adviesgesprek.

Ik hoop dat dit voor u een prettige voorbereiding is op het adviesgesprek.

In de enquête die u krijgt NA het adviesgesprek, kunt u aangeven wat u van dit formulier vond en of u er wat aan hebt gehad.

Voor vragen kunt u mailen naar lotte@DeVlinder.nl

Alvast bedankt voor het invullen.

Met vriendelijke groet,

Lotte van Duijvendijk-Kiel

Vorbereidingsformulier adviesgesprek ouder(s)

Uitleg

Positieve vaardigheden werkhouding/huiswerkgedrag:

Wat zien jullie thuis voor positieve vaardigheden hoe jullie zoon of dochter omgaat met zijn/haar huiswerk of ander schoolwerk? Wat voor positieve verhalen horen jullie van het kind hoe het schoolwerk gaat?

Positieve vaardigheden omgang met andere kinderen:

Welke positieve aspecten ziet u of hoort u over het spelen met andere kinderen?

Aandachtspunten:

Hier kunt u al uw zorgen op schrijven over uw kind. Dit kan gaan over schoolwerk/huiswerk/omgang met andere kinderen en dergelijke.

Schoolvragenlijst opmerkingen:

U heeft de uitslag van de schoolvragenlijst van uw kind gezien.

Klopt de uitslag met uw ervaring?

Klopt de uitslag volgens uw zoon of dochter?

Valt er iets op?

Verwachtingen niveau:

Komt het niveau van de prognose van Cito overeen met wat u had verwacht?

Doel:

Is er een onderdeel/vak/vaardigheid waar uw kind echt nog aan moet werken?

Hoe kunnen wij op school dit kind hier in ondersteunen?

Hoe kunnen jullie ouders thuis het kind hier in ondersteunen?

Vragen:

Heeft u nog vragen?

Dit moet echt besproken worden:

Welk onderwerp/ vraag moet echt beantwoord worden, zodat u tevreden naar huis gaat na het adviesgesprek?

Vorbereidingsformulier adviesgesprek ouder(s)

Positieve vaardigheden werkhouding/huiswerkgedrag:

1.

2.

3.

Positieve vaardigheden omgang met andere kinderen:

1.

2.

3.

Aandachtpunten:

Schoolvragenlijst opmerkingen:

Verwachtingen niveau:

Doel:

Dit moet echt besproken worden:

Bijlage 3.4 Enquête ouders na het adviesgesprek

Enquête ouders na het adviesgesprek

Adviseren, kun je leren.
Lotte van Duijvendijk

Afstudeeropdracht: Adviseren, kun je leren.
Master Special Educational Needs
Lotte van Duijvendijk-Kiel
leerkracht groep 8

Koudekerk aan den Rijn, 29 november 2012

Geachte ouder(s)/ verzorger(s) van groep 8,

Bijna alle adviesgesprekken zijn gevoerd. Wat fijn dat iedereen is gekomen om deze belangrijke stap voor het kind met elkaar te bespreken. Dank u wel.

Voor de adviesgesprekken heb ik van heel veel ouders een enquêteformulier teruggekregen met hun verwachtingen van het adviesgesprek. Hier was ik natuurlijk erg blij mee.

Nu wil ik graag alle ouders vragen om nogmaals een enquêteformulier in te vullen. Ik wil u vragen uw bevindingen en ervaring over het adviesgesprek met ons te delen. Ik stel mij hierbij kwetsbaar op. Geef alsjeblieft tips hoe de voorbereiding van het gesprek en het gesprek zelf nog beter kan. Door uw tips kan ik mij professionaliseren. Ook het team van De Waaier kan door uw reacties hun gesprekken aanpassen aan uw wensen.

Op de volgende pagina vindt u weer enkele meerkeuze vragen. Ik wil u vragen om deze te beantwoorden. Sommige ouders hebben een voorbereidingsformulier gekregen. Willen jullie ook duidelijk aangeven of jullie dit prettiger vonden en waarom wel of niet.

Ook bij deze enquête ga ik zeer voorzichtig om met uw antwoorden. De antwoorden zijn weer anoniem. Hebt u de vorige enquête nog ingevuld liggen, mag u deze natuurlijk ook meegeven. Hoe meer enquêtes ik terug heb, hoe geloofwaardiger mijn resultaten van mijn onderzoek zullen zijn.

Dit formulier wil ik graag **uiterlijk 12 december** terug hebben. Zo heb ik nog tijd genoeg op om de informatie te verwerken.

Indien u vragen heeft, kunt u mailen naar lotte@DeVlinder.nl
Natuurlijk kunt u mij na schooltijd ook even opzoeken in het groep 8 lokaal.

Alvast heel hartelijk dank voor uw bijdrage aan mijn onderzoek.

Met vriendelijke groet,

Lotte van Duijvendijk-Kiel

Onderzoeksopdracht Lotte van Duijvendijk-Kiel

Adviseren, kun je leren.

Enquête ouders na het adviesgesprek.

Uitleg

Omcirkel bij elke vraag één antwoord waar u het meeste mee eens bent.

Bij voorbaat dank!

Vorbereitung adviesgesprek

1. De informatie die ik voorafgaande aan het adviesgesprek kreeg, was:

- A. ruim voldoende
- B. voldoende
- C. matig
- D. onvoldoende
- E. ruim onvoldoende

2. Ik heb me voor de adviesgesprekken

- A. kunnen voorbereiden en daar had ik ook behoefte aan.
- B. kunnen voorbereiden, maar daar had ik geen behoefte aan.
- C. niet kunnen voorbereiden en daar had ik ook geen behoefte aan.
- D. niet kunnen voorbereiden maar daar had ik wel behoefte aan.

Als u een voorbereidingsformulier gekregen heeft, wilt u dan hieronder opschrijven wat u van dit formulier vond en waarom?

Wat hebt u gemist bij de voorbereiding /het voorbereidingsformulier?

3. De tijd die er voor het adviesgesprek werd uitgetrokken, was:

- A. ruim onvoldoende
- B. onvoldoende
- C. matig
- D. voldoende
- E. ruim voldoende

Inhoud adviesgesprek

4. Ik ben over de inhoud van het adviesgesprek:

- A. zeer ontevreden
- B. ontevreden
- C. matig tevreden
- D. tevreden.
- E. heel erg tevreden

Eventueel ruimte voor uitleg:

5. De verdeling tussen de gesprekspartners heb ik als volgt ervaren:

- A. de leerkracht is veel meer aan het woord dan de ouder.
- B. de leerkracht is iets meer aan het woord dan de ouder.
- C. de leerkracht en de ouder zijn evenveel aan het woord.
- D. de ouder is iets meer aan het woord dan de leerkracht.
- E. de ouder is veel meer aan het woord dan de leerkracht.

6. Over de verdeling tussen de gesprekspartners ben ik:

- A. heel erg ontevreden
- B. ontevreden
- C. matig tevreden
- D. tevreden
- E. zeer tevreden

7. Ik ben over de manier waarop de leerkrachten het gesprek voeren:
- A. heel erg tevreden
 - B. tevreden
 - C. matig tevreden
 - D. ontevreden
 - E. zeer ontevreden
8. De ruimte die ik, als ouder, kreeg om mijn mening te geven tijdens het adviesgesprek, was:
- A. ruim voldoende
 - B. voldoende
 - C. matig
 - D. onvoldoende
 - E. ruim onvoldoende
9. Toen ik na het gesprek naar huis ging, was ik:
- A. heel erg ontevreden
 - B. ontevreden
 - C. matig tevreden
 - D. tevreden
 - E. zeer tevreden
10. Eenmaal thuis kwam ik erachter, dat ik vergeten was
- A. een bepaalde vraag te stellen.
 - B. een bepaald probleem te benoemen.
 - C. een bepaald idee te bespreken.
 - D. iets anders, namelijk
-
-
- E. helemaal niets.

Wilt u nog iets toevoegen? Schrijf het hier onder op.

Heel hartelijk dank voor het invullen van deze enquête.

Mede door uw bijdrage heeft mijn onderzoek een kans van slagen.

Bijlage 3.5 Oude voorbereidingsformulier adviesgesprek leerkrachten

Adresgegevens De Vlinder

advies Voortgezet Onderwijs

Naam:

Entreetoets		
Goed taal	Goed rekenen	Goed studievvaardigheden

Verwachting entreetoets		
Hoog	Gemiddeld	Laag

Schoolvragenlijst			
Motivatie	Welbevinden	Zelfconcept	Sociale wenselijkheid

Voorlopig advies in december

Definitief advies

Schoolkeuze

Bijlage 3.6 Nieuwe voorbereidingsformulier adviesgesprek leerkrachten

Naam:

Positieve vaardigheden van leerling werkhouding:

- 1.
- 2.
- 3.

Positieve vaardigheden leerling omgang:

- 1.
- 2.
- 3.

Aandachtspunten:

SVL/SCOL Opmerkingen:

Voorlopig advies (omcirkel advies)

praktijk	vmbo-b	vmbo-k	vmbo-g
vmbo-t	havo	vwo-atheneum	vwo-gymnasium

Cito Entreetoets		
Taal:	Rekenen:	Studievaardigheden:
Entreetoets percentiel		
Laag	Gemiddeld:	Hoog:

Citoscores

vakken	rekenen	begr. lezen	spelling	ww spelling	DMT	AVI
Groep 7						
Groep 8						

Bijlage 3.6 Enquête voor de leerkrachten van De Vlinder

Gesprekken op school

***1. De hoeveelheid ouderavonden vind ik**

- ☐ te veel.
- ☐ precies goed.
- ☐ te weinig.

***2. De tienminutengesprekken vind ik over het algemeen**

- ☐ meestal te kort.
- ☐ meestal precies goed.
- ☐ meestal te lang.

***3. Op een ouderavond ervaar ik de balans in de gesprekken**

- ☐ 100 % prettige gesprekken 0 % minder prettige gesprekken.
- ☐ 90 % prettige gesprekken 10 % minder prettige gesprekken.
- ☐ 80 % prettige gesprekken 20 % minder prettige gesprekken.
- ☐ 70 % prettige gesprekken 30 % minder prettige gesprekken.
- ☐ 60 % prettige gesprekken 40 % minder prettige gesprekken.
- ☐ Ander percentage, namelijk:

***4. Ik vind dat we op De Vlinder (Kies er twee.)**

- ☐ een open houding hebben naar ouders.
- ☐ ouders te veel ruimte geven.
- ☐ ouders benaderen als belangrijke personen voor de leerlingen thuis.
- ☐ ouders benaderen als belangrijke personen voor het leerproces van de leerlingen.
- ☐ ouders het gevoel geven dat ze welkom zijn.
- ☐ iets wat er niet bijstaat...

***5. Voordat ouders binnenkomen voor het oudergesprek**

- ☐ heb ik een bepaalde verwachting van het verloop van het gesprek door bv. eerdere gesprekken.
- ☐ heb ik een duidelijk programma wat ik tegen de ouders wil zeggen.
- ☐ ben ik nieuwsgierig naar de vragen en/of input van ouders.
- ☐ anders, namelijk

***6. Mijn gespreksvoering is vooral geïnspireerd op**

- ☐ katholieke grondslag van de school.
- ☐ handelingsgericht werken.
- ☐ oplossingsgericht werken.
- ☐ mijn eigen waarden en normen.
- ☐ iets anders.... of een combinatie, namelijk

***7. Mijn gesprekstechnieken vind ik**

- ☐ perfect, hoeft niet verbeterd te worden.
- ☐ goed, maar elke tip is meegenomen.
- ☐ voldoende, graag wat tips en trucs.
- ☐ zwak, ik wil mij hier graag in verbeteren.
- ☐ onvoldoende, coaching op dit gebied zou ik erg prettig vinden.

***8. Ik vind oudergesprekken als leerkracht.... (kies er maximaal twee)**

- ☐ Moeilijk maar noodzakelijk.
- ☐ Een manier om ouders te vertellen wat de voortgang is van hun kind.
- ☐ Een manier om van ouders te horen welke oplossingen/tips zij hebben m.b.t. hun kind.
- ☐ Een mogelijkheid om het beeld (verwachtingspatroon) van ouders bij te stellen.
- ☐ Iets wat er niet bijstaat, namelijk...

***9. Ik vind dat alle oudergesprekken op de Vlinder**

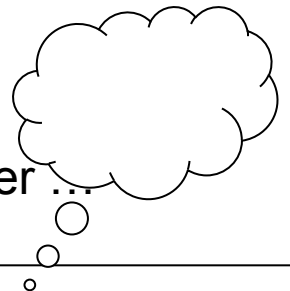
- ☐ gestandaardiseerd moeten worden, zodat ieder ze op dezelfde manier voert en in Esis opschrijft.
- ☐ gestandaardiseerd worden worden, zodat ieder ze op dezelfde manier voert, maar ieder mag zelf weten hoe hij dit in Esis opschrijft.
- ☐ met behulp van dezelfde formulieren moeten worden gevoerd, maar zo dat ieder zijn eigen draai eraan kan geven, maar wel op dezelfde manier in Esis zet.
- ☐ met behulp van dezelfde formulieren moeten worden gevoerd, maar zo dat ieder zijn eigen draai er aan kan geven en op eigen wijze in Esis zet.
- ☐ op ieders eigen wijze worden gevoerd maar wel op dezelfde manier worden opgeschreven in Esis.
- ☐ op ieders eigen wijze worden gevoerd en op eigen wijze worden opgeschreven in Esis.
- ☐ anders, namelijk

***10. Hieronder mag je opschrijven wat er nog verbeterd kan worden op De Vlinder rondom gesprekken en gesprekstechnieken.**

Bijlage 3.7 Formulier gesprekstechnieken leerkrachten De Vlinder

Gesprekken op De Vlinder

Als je denkt aan oudergesprekken op De Vlinder ...

Verbeterpunten:

Wij zijn trots op:

tips/middelen

Bij mij werkt goed:

**Om te verbeteren
hebben wij nodig:**

Bijlage 3.8 Enquête leerlingen groep 8

Leerlingen groep 8

***1. Was je bij het adviesgesprek aanwezig?**

- ☐ ja
- ☐ nee

***2. Er is gekozen om**

- ☐ wel bij het adviesgesprek te zijn, omdat mijn ouders dat besloten hebben.
- ☐ niet bij het adviesgesprek te zijn, omdat ik zelf niet meewilde.
- ☐ wel bij het adviesgesprek te zijn, omdat ik dat zelf wilde.
- ☐ niet bij het adviesgesprek te zijn, omdat mijn ouders dat besloten hebben.
- ☐ niet bij het adviesgesprek te zijn, omdat ik wel wilde, maar ik had iets anders.

***3. Toen ik thuis kwam van het adviesgesprek**

- ☐ klopt er iets niet. Want ik ben niet mee geweest.
- ☐ was ik blij met de dingen die zijn gezegd in het adviesgesprek.
- ☐ wist ik dat ik nog wel hard moest werken om een goede start te maken op mijn middelbare school.
- ☐ was ik teleurgesteld in de dingen die zijn gezegd in het adviesgesprek.
- ☐ mijn antwoord staat er niet bij, dus typ ik mijn antwoord hieronder.

^
 v

***4. Toen mijn ouders thuiskwamen waren zij**

- ☐ positief over het adviesgesprek en waren het eens met school
- ☐ positief over het adviesgesprek, maar waren het niet helemaal eens met school.
- ☐ negatief over het adviesgesprek en waren het eens met school.
- ☐ negatief over het adviesgesprek en waren het niet helemaal eens met school.

***5. Na het adviesgesprek hebben wij thuis besproken (je mag er meer kiezen)**

- ☐ uit welke middelbare scholen je kon kiezen kiezen.
- ☐ welk niveau geschikt zou zijn voor jou.
- ☐ tips en tops wat goed gaat en waar je nog aan moet werken.
- ☐ extra activiteiten die je wilt gaan doen op de middelbare school.

***6. Mijn ervaring van het adviesgesprek**

- ☐ heb ik niet. Want ik ben niet mee geweest.
- ☐ Ik was blij dat ik mee mocht praten.
- ☐ Ik was blij dat ik kon luisteren naar mijn eigen advies.
- ☐ Ik was er liever niet bij geweest.
- ☐ mijn antwoord staat er niet bij, dus typ ik mijn antwoord hieronder.

***7. Ik zou graag het volgende veranderingen aan het adviesgesprek**

- ☐ kinderen verplicht mee laten gaan.
- ☐ kinderen niet bij het gesprek laten zitten.
- ☐ één adviesgesprek is niet voldoende.
- ☐ 15 minuten is niet genoeg voor een adviesgesprek.
- ☐ alles zo laten.
- ☐ mijn antwoord staat er niet bij, dus typ ik mijn antwoord hieronder.

***8. Heb je nog tip voor de juf, als je denkt aan het adviesgesprek?**

- ☐ nee
- ☐ ja en dat is (typ je antwoord hieronder)

Bijlage 4.1 Adviesprocedure De Vlinder (voor onderzoek)

Start nieuw schooljaar

- 2^e week kalenderjaar informatieavond
 Alle ouders kunnen naar deze informatieavond komen. Op deze avond wordt informatie gegeven over het verloop van het schooljaar, de belangrijke activiteiten van het schooljaar en de overgang naar het voortgezet onderwijs. De adviesprocedure met tijdlijn en taakverdeling wordt aan de ouders uitgelegd.
- September/oktober van het kalenderjaar.
 De school ontvangt een informatie en een bestelformulier van Cito over de eindtoets. De groepsleerkracht en directie vullen de bestelkaart Cito Eindtoets in. In overleg met leerkracht, IB'er en directie wordt bepaald voor welke kinderen een aangepaste versie wordt aangevraagd.
 De aangepaste versies kunnen zijn:
 - vergrote versie
 - luisterversie
 - Niveautoets
 - Digitale afname
 De directie verzendt de bestelkaart en maakt daar een kopie van voor het archief.
- November informatie Cito Eindtoets ouders
 In november ontvangen de ouders van groep 8 van de groepsleerkracht de ouderfolder van het Cito, met de uitleg over de toets en de resultaten. Daarnaast ontvangen de ouders ook de Cito advieskaart met de voorberekende score gemaakt op de score van de Cito Entreetoets (groep 7.) Als laatste ontvangen de ouders een uitnodiging voor het adviesgesprek met datum en tijd.
- November formulering advies leerlingen groep 8
 Leerkracht(en) groep 8, directie en IB'er formuleren het advies voor elke leerling. Er wordt gebruik gemaakt van de verzamelde toetsscores en citoscores van de gehele basisschool. Meegenomen bij dit advies wordt de werkhouding, sociale vaardigheden en SCOLL
- Eind november/begin december adviesgesprek
 Het adviesgesprek vindt plaats in het klaslokaal 8 onder leiding van de groep 8 leerkracht(en). Oudergesprekken met leerlingen met extra zorg, zullen worden gevoerd samen met de IB'er. In het adviesgesprek wordt besproken het advies, toetsscores, werkhouding, sociale vaardigheden, huiswerkgedrag, zelfstandigheid en de

keuzemogelijkheden van de leerlingen. Bij dit adviesgesprek mogen ouders bepalen of zij hun kind mee willen nemen naar het gesprek. Het gesprek wordt vorm gegeven door de inhoud van het leerkrachtvoorbereidingsformulier. Elk gesprek duurt 15 minuten.

- November/december leerlingen informatie scholen/niveaus

Alle leerlingen krijgen van de leerkracht informatie over de verschillende niveaus die er zijn. Daarnaast krijgen zij via meerdere folders/verzamelboeken informatie over de verschillende middelbare scholen en de niveaus.

- Januari/februari Open dagen

Ouders en leerlingen kunnen op eigen initiatief naar middelbare scholen

- Februari afname Cito Eindtoets:

De toetsen worden in het klaslokaal afgenomen en voor alle kinderen gelijke omstandigheden

leerlingen die met een gesproken versie werken kunnen een aparte plaats in het lokaal krijgen, om de andere leerlingen niet onnodig af te leiden.

Indien een kind door afwezigheid een toetsonderdeel heeft gemist wordt deze toets op een later moment in het lokaal ingehaald. (Binnen het termijn dat de uitslag verzonden moet zijn.) Bij (langdurige) ziekte tijdens de Cito afname, kan de digitale toets dienen als inhaaltoets. In het geval van een combinatiegroep, proberen we de tweede groep op te laten vangen door ander personeel. (bijv. een andere leerkracht met een stagiaire, de onderwijsassistent, de IB'er of directie. De kinderen die de digitale toets maken, zitten apart onder toezicht van IB'er of directie.

De groepsleerkracht zorgt, na controle, voor verzending van de gemaakte toetsen naar het Cito. De controle bestaat uit controleren of alle kinderen alle taken gemaakt hebben en dat de leerling gegevens juist zijn. De antwoordbladen van de kinderen worden voor verzending gekopieerd.

- Februari/maart opgeven leerling voor middelbare school

Ouders geven hun kind op bij de middelbare school van hun keuze.

- Uiterlijk 30 maart Onderwijskundige Rapporten opsturen

De leerkracht van groep 8 schrijft de onderwijskundige rapporten over elke leerlingen. IB'er e directie geven feedback op deze rapporten. De leerkracht print deze rapporten uit en geeft deze mee aan de leerlingen. Ouders ondertekenen dit rapport. De leerkracht zorgt voor de

benodigde bijlages bij elk rapport en verstuurt de rapporten naar de middelbare scholen waar de leerlingen voor hebben gekozen.

- April uitslag Cito Eindtoets

De groepsleerkracht bekijkt de resultaten en gaat na of deze aan de verwachtingen voldoen. De resultaten en de mogelijke consequenties daarvan worden besproken met de IB'er en directie. De resultaten worden aan de leerlingen meegegeven, vergezeld van een begeleidende brief. Er vinden eventueel gesprekken met ouders plaats. Kinderen met een afwijkende score van 7 punten of meer (van de verwachte score entreetoets) worden (mogelijk) in de gelegenheid gesteld de toets digitaal te herkansen. We kunnen hierbij denken dat er factoren zijn geweest die de toets voor het kind hebben beïnvloed (faalangst, ziekte.)

Leerlingen die een score hebben behaald van lager dan, 521, zullen opgegeven moeten worden voor een drempelonderzoek en NIO bij het samenwerkingsverband.

Ouders moeten hiervan op de hoogte worden gesteld.

- Vanaf april mondeling overdragen leerlingen

De middelbare scholen zoeken contact met de school. De groep 8 leerkracht maakt afspraken om de leerlingen over te dragen. Tijdens deze gesprekken wordt extra belangrijke leerlinginformatie aan de middelbare scholen gegeven.

- Vanaf eind april Aannamebevestiging

De leerlingen ontvangen thuis een bevestiging van hun aanname op de middelbare school. Daarnaast ontvangen zij een uitnodiging voor een kennismakingsmiddag.

Bijlage 4.2 Resultaat enquête De Vlinder

De bloemen Stichting heeft een enquête ingevuld. Om deze antwoorden zo goed mogelijk te kunnen vergelijken, is dezelfde enquête voor de Bloemen Stichting ook ingevuld door de leerkrachten van groep 8 van De Vlinder.

De antwoorden zijn hieronder weergegeven:

1. Het daadwerkelijke advies voor elk kind bepalen:				 Diagram maken	 Downloaden
		Percentage reacties	Aantal reacties		
leerkracht(en) groep 8		0,0%	0		
leerkracht(en) groep 8 en directie		0,0%	0		
leerkracht(en) groep 8, directie en de lb'er.		100,0%	1		
leerkracht(en) groep 8, directie, de lb'er en ouders.		0,0%	0		
anders..		0,0%	0		
2. De leerlingen krijgen de mogelijkheid om mee te denken over hun advies:				 Diagram maken	 Downloaden
		Percentage reacties	Aantal reacties		
niet.		0,0%	0		
leerlingen mogen meekomen in het adviesgesprek, maar meer niet.		100,0%	1		
met elke leerling wordt voor het advies gesproken waarin zij mogen aangeven wat ze kunnen en willen.		0,0%	0		
we hebben een gesprekscyclus met de leerlingen over de voortgang, advies en dergelijke.		0,0%	0		
anders.... (geef nadere toelichting)		0,0%	0		

3. Het advies baseren wij op:			 Diagram maken	 Downloaden
		Percentage reacties	Aantal reacties	
de schoolvorderingen van het kind		0,0%	0	
de schoolvorderingen van het kind en de Citoscores.		0,0%	0	
de schoolvorderingen van het kind, de Citoscores en de prognose van de Cito Entreetoets.		0,0%	0	
al het hierboven genoemde en een intelligentieonderzoek.		100,0%	1	
anders... (geef nadere toelichting)		0,0%	0	
4. Wij hebben per schoolcarrière van een kind gemiddeld:			 Diagram maken	 Downloaden
		Percentage reacties	Aantal reacties	
1 adviesgesprek		100,0%	1	
2 adviesgesprekken		0,0%	0	
3 adviesgesprekken		0,0%	0	
4 adviesgesprekken		0,0%	0	
5 adviesgesprekken		0,0%	0	
5. De adviesgesprekken die wij voeren duren:			 Diagram maken	 Downloaden
		Percentage reacties	Aantal reacties	
5 minuten		0,0%	0	
7 minuten		0,0%	0	
10 minuten		0,0%	0	
15 minuten		100,0%	1	
20 minuten		0,0%	0	

6. Onze adviesgesprekken zijn geïnspireerd door:			 Diagram maken	 Downloaden
		Percentage reacties	Aantal reacties	
oplossingsgericht werken.		0,0%	0	
handelingsgericht werken.		0,0%	0	
de godsdienst die de school uitdraagt.		0,0%	0	
de persoonlijke waarden en normen van de persoon die de gesprekken voert.		0,0%	0	
anders... (geef nadere toelichting)		100,0%	1	
Reacties verbergen				

handelingsgericht werken en de persoonlijke waarden en normen

7. Als voorbereiding op dit adviesgesprek bekijken de leerkrachten van groep 8:			 Diagram maken	 Downloaden
		Percentage reacties	Aantal reacties	
niets.		0,0%	0	
de vorderingen en ontwikkelingen van het kind.		0,0%	0	
de vorderingen en ontwikkelingen van het kind en vullen we een voorbereidingsformulier in.		100,0%	1	
Alles wat hierboven genoemd is en ouders bereiden het gesprek voor met een formulier.		0,0%	0	
anders... (geef nadere toelichting)		0,0%	0	

8. Wij nodigen voor het adviesgesprek uit:			 Diagram maken	 Downloaden
		Percentage reacties	Aantal reacties	
de ouders van groep 8		0,0%	0	
de ouders van groep 8 en professioneel betrokkenen		0,0%	0	
de ouders en kinderen van groep 8		0,0%	0	
de ouders van groep 8, de ouders mogen bepalen of de kinderen mee komen.		100,0%	1	
de ouders van groep 8, professioneel betrokkenen en de kinderen (wel of niet keuze van ouders.)		0,0%	0	
anders...(geef nadere toelichting)		0,0%	0	

9. De ouders krijgen ter voorbereiding:			 Diagram maken	 Downloaden
	Percentage reacties	Aantal reacties		
mogelijkheid om in te schrijven voor eventueel een gesprek	0,0%	0		
een uitnodiging voor het gesprek	0,0%	0		
een uitnodiging voor een gesprek en extra informatie over de gang van zaken/voortgezet onderwijs.	 100,0%	1		
een uitnodiging voor een gesprek en een voorbereidingsformulier.	0,0%	0		
anders... (geef nadere toelichting)	0,0%	0		
10. Tijdens onze adviesgesprekken:			 Diagram maken	 Downloaden
	Percentage reacties	Aantal reacties		
geeft de leerkracht voornamelijk advies en informatie over dit onderwerp.	0,0%	0		
geeft de leerkracht advies en overlegt met ouders de mogelijkheden voor scholen.	0,0%	0		
geeft de leerkracht advies, bespreek de ervaringen van de ouder(s) en bespreekt de mogelijkheden.	 100,0%	1		
vertelt de leerkracht alles wat hierboven staat en geeft advies voor de keuze van middelbare scholen.	0,0%	0		
anders.... (Heeft u nog een andere opmerking over dit onderzoek, wilt u ook dit vak hiervoor gebruiken. Bij voorbaat dank.)	0,0%	0		

Bijlage 4.3 Resultaten enquête Bloemen stichting

1. Het daadwerkelijke advies voor elk kind bepalen:			 Diagram maken	 Downloaden
		Percentage reacties	Aantal reacties	
leerkracht(en) groep 8		11,8%	2	
leerkracht(en) groep 8 en directie		5,9%	1	
leerkracht(en) groep 8, directie en de Ib'er.		11,8%	2	
leerkracht(en) groep 8, directie, de Ib'er en ouders.		17,6%	3	
anders.. Reacties verbergen		58,8%	10	

leerkrachten groep 7 en 8 en directie.

27-11-2012 13:57 [Reacties bekijken](#)

Leerkracht(en) groep 8 en IB'er.

27-11-2012 13:38 [Reacties bekijken](#)

leerkrachten groep 7 en 8.

26-11-2012 21:57 [Reacties bekijken](#)

Leekrachten(en) groep 8 en 7, directie en Ib'er

26-11-2012 9:58 [Reacties bekijken](#)

Leerkracht groep 8 en de leerkracht van groep 7

21-11-2012 11:21 [Reacties bekijken](#)

Leerkracht(en) groep 7 en 8. directie en Ib'er.

7-11-2012 15:27 [Reacties bekijken](#)

leerkrachten en in sommige gevallen met behulp vd IBer

7-11-2012 15:03 [Reacties bekijken](#)

leerkracht groep 8, groep 7 en dir.; indien nodig wordt ook de IB-er geraadpleegd

7-11-2012 12:13 [Reacties bekijken](#)

Leerkracht beide groep 8, leerkracht groep 7., directie en ib

7-11-2012 11:00 [Reacties bekijken](#)

2. De leerlingen krijgen de mogelijkheid om mee te denken over hun advies:

 [Diagram maken](#) [Downloaden](#)

		Percentage reacties	Aantal reacties
niet.		35,3%	6
leerlingen mogen meekomen in het adviesgesprek, maar meer niet.		29,4%	5
met elke leerling wordt voor het advies gesproken waarin zij mogen aangeven wat ze kunnen en willen.		11,8%	2
we hebben een gesprekscyclus met de leerlingen over de voortgang, advies en dergelijke.		5,9%	1
anders.... (geef nadere toelichting) Reacties tonen		23,5%	4

leerlingen krijgen het advies via hun ouders (vermeld in een brief bij het rapport). Nadien wordt uitleg gegeven over het advies aan de kinderen.

27-11-2012 13:57 [Reacties bekijken](#)

over het meekomen van de leerlingen naar het gesprek zijn wij nog aan het denken.

26-11-2012 21:57 [Reacties bekijken](#)

vooraf mogen kinderen aangeven wat zij zelf als goede vervolgschool zien (VWO of Havo of..) De leerkracht van groep 8 heeft vervolgens een adviesgesprek met ouders en als kind en ouders dit willen met het kind erbij.

7-11-2012 12:13 [Reacties bekijken](#)

Ook leerlingen worden gevraagd at ze willen, waarom ze dat willen, of ze denken dat ze het kunnen en we vragen de ouders om hun kind te betrekken in hun advies.

7-11-2012 10:17 [Reacties bekijken](#)

3. Het advies baseren wij op:

Diagram maken

Downloaden

		Percentage reacties	Aantal reacties
de schoolvorderingen van het kind		5,9%	1
de schoolvorderingen van het kind en de Citoscores.		0,0%	0
de schoolvorderingen van het kind, de Citoscores en de prognose van de Cito Entreetoets.		41,2%	7
al het hierboven genoemde en een intelligentieonderzoek.		29,4%	5
anders... (geef nadere toelichting) Reacties tonen		52,9%	9

de schoolvorderingen van het kind, de Citoscores en de werkhouding (in algemene zin)

27-11-2012 13:57 [Reacties bekijken](#)

al het hierbovengenoemde, behalve het intelligentieonderzoek.

26-11-2012 21:57 [Reacties bekijken](#)

Al het hierboven genoemde + de werkhouding in de groep.

26-11-2012 9:58 [Reacties bekijken](#)

schoolvorderingen, citoscores, SVL (ingevuld door het kind in groep 6, 7 en 8) en observaties van leerkrachten t.a.v. werkhouding, concentratie, attitude, etc.

21-11-2012 17:00 [Reacties bekijken](#)

Cito vanaf groep 5 incl. Entetoets, schoolvorderingen en houding

21-11-2012 11:21 [Reacties bekijken](#)

schoolvorderingen, de sociaal emotionele kant, werkhouding

7-11-2012 15:03 [Reacties bekijken](#)

Ook nemen wij in het advies de werkhouding en inzet van het kind mee.

7-11-2012 12:13 [Reacties bekijken](#)

MKVS Montessori volgsysteem

7-11-2012 11:10 [Reacties bekijken](#)

Ook de werkhouding wordt in het advies meegenomen.

7-11-2012 10:17 [Reacties bekijken](#)

4. Wij hebben per schoolcarrière van een kind gemiddeld:

 [Diagram maken](#) [Downloaden](#)

		Percentage reacties	Aantal reacties
1 adviesgesprek		47,1%	8
2 adviesgesprekken		47,1%	8
3 adviesgesprekken		17,6%	3
4 adviesgesprekken		0,0%	0
5 adviesgesprekken		0,0%	0

5. De adviesgesprekken die wij voeren duren:			 Diagram maken	 Downloaden
		Percentage reacties	Aantal reacties	
5 minuten		0,0%	0	
7 minuten		0,0%	0	
10 minuten		0,0%	0	
15 minuten		88,2%	15	
20 minuten		11,8%	2	

6. Onze adviesgesprekken zijn geïnspireerd door:			 Diagram maken	 Downloaden
		Percentage reacties	Aantal reacties	
oplossingsgericht werken.		23,5%	4	
handelingsgericht werken.		52,9%	9	
de godsdienst die de school uitdraagt.		0,0%	0	
de persoonlijke waarden en normen van de persoon die de gesprekken voert.		23,5%	4	
anders... (geef nadere toelichting) Reacties tonen		41,2%	7	

Persoonlijke waarden en normen en de algemene afspraken die we hanteren bij de adviesgesprekken

21-11-2012 11:21 [Reacties bekijken](#)

begrijp ik niet helemaal

8-11-2012 22:33 [Reacties bekijken](#)

Ik probeer sinds ik mijn master diploma gedragsspecialist gehaald heb zoveel mogelijk oplossingsgerichte gesprekken te voeren, dit vergt oefening maar uiteindelijk kan je meestal wel met een positief gevoel het gesprek afsluiten waarbij iedereen tevreden is en het doel duidelijk.

7-11-2012 20:13 [Reacties bekijken](#)

(Ik begrijp deze vraag niet helemaal)

7-11-2012 15:03 [Reacties bekijken](#)

Uiteraard zijn persoonlijke waarden en normen van belang, maar wij bekijken m.n. de ontwikkeling en prestaties van het kind. Ook kijken we naar inzet, de zelfstandigheid en werkhouding van het kind. We proberen dus een totaalplaatje te krijgen om zodoende een advies te kunnen geven.

7-11-2012 12:13 [Reacties bekijken](#)

kennis over het kind via alle informatie en gesprekken met kind en ouder

7-11-2012 11:10 [Reacties bekijken](#)

de zorg voor de leerling. Je wilt de leerling op een plek krijgen waar hij het meeste kans heeft te slagen

7-11-2012 10:17 [Reacties bekijken](#)

7. Als voorbereiding op dit adviesgesprek bekijken de leerkrachten van groep 8: [Diagram maken](#) [Downloaden](#)

	Percentage reacties	Aantal reacties
niets.	0,0%	0
de vorderingen en ontwikkelingen van het kind.	 47,1%	8
de vorderingen en ontwikkelingen van het kind en vullen we een voorbereidingsformulier in.	 52,9%	9
Alles wat hierboven genoemd is en ouders bereiden het gesprek voor met een formulier.	0,0%	0
anders... (geef nadere toelichting) Reacties tonen	 5,9%	1

Wij maken voor onszelf aantekeningen voor het gesprek, tijdens het gesprek worden er aantekeningen gemaakt op een oudergespreksformulier over de zaken die ingebracht zijn door de ouders en de leerkracht verder worden de eventuele afspraken beschreven en een evaluatiedatum besproken. Het voorlopige advies wordt hier ook op vermeld, dit formulier wordt door beide partijen ondertekend.

7-11-2012 20:13 [Reacties bekijken](#)

8. Wij nodigen voor het adviesgesprek uit: [Diagram maken](#) [Downloaden](#)

	Percentage reacties	Aantal reacties
de ouders van groep 8	 47,1%	8
de ouders van groep 8 en professioneel betrokkenen	0,0%	0
de ouders en kinderen van groep 8	 23,5%	4
de ouders van groep 8, de ouders mogen bepalen of de kinderen mee komen.	 23,5%	4
de ouders van groep 8, professioneel betrokkenen en de kinderen (wel of niet keuze van ouders.)	0,0%	0
anders...(geef nadere toelichting) Reacties tonen	 11,8%	2

over het meekomen van de kinderen wordt nog nagedacht.

26-11-2012 21:57 [Reacties bekijken](#)

ouders van groep 8, de ouders en het kind bepalen onderling of het kind mee gaat.

21-11-2012 17:00 [Reacties bekijken](#)

9. De ouders krijgen ter voorbereiding:			 Diagram maken	 Downloaden
		Percentage reacties	Aantal reacties	
mogelijkheid om in te schrijven voor eventueel een gesprek		5,9%	1	
een uitnodiging voor het gesprek		29,4%	5	
een uitnodiging voor een gesprek en extra informatie over de gang van zaken/voortgezet onderwijs.		64,7%	11	
een uitnodiging voor een gesprek en een voorbereidingsformulier.		0,0%	0	
anders... (geef nadere toelichting) Reacties tonen		23,5%	4	
Uitnodiging maar ouders kunnen wel een voorkeur opgeven welke dag ze willen komen 21-11-2012 11:21 Reacties bekijken				
Ze krijgen een uitnodiging voor een gesprek, ieder jaar organiseren wij voor de ouders een voorlichtingsavond in november waarbij twee coördinatoren van twee verschillende middelbare scholen de hele gang van zaken aan de ouders uitleggen en de ouders vragen kunnen stellen. 7-11-2012 20:13 Reacties bekijken				
er wordt in december een avond gehouden over het voortgezet onderwijs en wat er van de ouders wordt verwacht 7-11-2012 11:10 Reacties bekijken				
een informatieavond over de mogelijkheden van het voortgezetwonderwijs en de procedusren en cito 7-11-2012 10:17 Reacties bekijken				

10. Tijdens onze adviesgesprekken:			 Diagram maken	 Downloaden
		Percentage reacties	Aantal reacties	
geeft de leerkracht voornamelijk advies en informatie over dit onderwerp.		5,9%	1	
geeft de leerkracht advies en overlegt met ouders de mogelijkheden voor scholen.		11,8%	2	
geeft de leerkracht advies, bespreek de ervaringen van de ouder(s) en bespreekt de mogelijkheden.		52,9%	9	
vertelt de leerkracht alles wat hierboven staat en geeft advies voor de keuze van middelbare scholen.		23,5%	4	
anders.... (Heeft u nog een andere opmerking over dit onderzoek, wilt u ook dit vak hiervoor gebruiken. Bij voorbaat dank.) Reacties tonen		23,5%	4	
Wij geven als advies een typeonderwijs. Als wij denken dat een type school het beste bij een kind past, dan geven wij aan dat zij die school eens moeten bezoeken. 26-11-2012 9:58 Reacties bekijken				
Stappenplan bij ons op school: November: informatie-avond voor de ouders over het voortgezet onderwijs, door iemand uit het voortgezet onderwijs. December, na Sinterklaas: gebruik van het boekje "Kiezen" in de klas met de lln. (Uitleg v-o, welke talenten hebben ze zelf, wat willen ze zelf) Januari: adviesgesprekken met ouders, bezoeken open dagenenz. 7-11-2012 15:03 Reacties bekijken				
Het is belangrijk dat er voor de ouders geen verrassingen zijn. Als het goed is is het gesprek een voortgang van de reeds gehouden gesprekken en sluit het advies daarbij aan 7-11-2012 11:10 Reacties bekijken				
Ook het kind is hierin gesprekspartner. Verder zou ik willen dat et PR gebeuren van de scholen voortgezet onderwijs meer gericht is op onderwijs en niet op alle nevenverschijnselen. Een sportklas is leuk, maar niet essentieel. Door al het gedoe er omheen zien leerlingen en ouders door de bomen het bos niet meer. 7-11-2012 10:17 Reacties bekijken				

Bijlage 4.4 Resultaten enquête Ouders De Vlinder voor het adviesgesprek

Vragen	A	B	C	D	E	Open antwoord
Vraag 1	1	12	4			X
Vraag 2	1	5	10	1		X
Vraag 3			2	15		X
Vraag 4			3	14		X
Vraag 5	1	15	1		1	X
Vraag 6			1	15	1	X
Vraag 7	8	9				
Vraag 8	1	4	3			X
Vraag 9	1	7				X
Vraag 10	1		2	5		X
Vraag 11	3	3	1	1		D, omdat het kind erbij zat had ik niet de vrijheid om alles te zeggen.
Vraag 12	2	6				X
Vraag 13	4	2	5	5	1	Ouders, leerkracht, kind als het daar zelf voor kiest B als dat nodig is
Vraag 14		6	4	3	4	C + LVS Antwoord B + C Antwoord B + C Antwoord B + D Antwoord B + C
Vraag 15		8	8	1		B kind hoort ook aan het woord te zijn
Vraag 16			9	6	2	C meer tijd als dat is, doordat de lln tussen twee niveaus zit.
Vraag 17	1	2	5	8	1	Antwoord B + C niet ingevuld
Vraag 18	4	12	1			Alle belangrijke punten besproken zijn.
Vraag 19	1	2	2	5	7	Gezamenlijk tot een goed advies te zijn gekomen A+B+C Een goed advies hebben gekregen C+D E als er iets gebeurd met de punten die aangegeven worden. Dat je samen werkt aan het juiste advies voor het kind. Voorgaande jaren meegenomen word in keuze/advies/opleiding.

Opmerking:

- Goede samenwerking en goede gesprekken met juf Lotte tot nu toe.
- Hopen dat er geen speciale voorkeur vanuit school is naar het voortgezet onderwijs wat betreft locatie.
- Zou graag de onderbouwing zien van de school voor een bepaalde schoolkeuze.
Graag ook tijdens het gesprek inzage in cito's afgelopen jaren en leerlingvolgsysteem. Dat zijn zaken die ontbreken in gesprekken als

10minutenavonden, maar wel degelijk relevant zijn. Ik wil als ouders niet voor verrassingen komen te staan als de citotoets uitslag komt.

- De antwoorden hangen af van de inhoud van het gesprek. Gevoelsmatig kies je gauw antwoord c.
- Mijn ervaring met een eerder gehouden adviesgesprek is prima. We werden goed geïnformeerd en betrokken. Tevens kregen we de vrijheid om naar eigen keuze te kiezen.
- Zorg dat afspraken die gemaakt worden ook uitgevoerd worden.
- Leg het LLVstelsel eerder aan ouders voor. Samen met het rapport en eventueel een gesprek krijg je een veel beter beeld van het kunnen van het kind.
- Wat ik belangrijk vind, is dat niet alles afhangt van de Cito in roep 7 +8, maar dat wat het kind heeft laten zien tijdens alle jaren op de Vlinder en daar bedoel ik mee dat als het kind b.v. een goede Cito heeft gemaakt maar voorgaande jaren dat niet is gebleken uit toetsen e.d. ze niet te hoog worden ingedeeld. En natuurlijk andersom ook.
- Ik heb nog weinig ervaring, maar ik wil het beste voor mijn kind en wat ze aan kan en bij haar past.

Bijlage 4.5 Resultaten enquête Ouders Na het adviesgesprek

Vragen	A	B	C	D	E	Open antwoord
Vraag 1	6	12	1			
Vraag 2	10	7	2			Ik had vertrouwen in het gesprek.
Vraag 3	1	4	4	8	2	10 min. langer nodig. 10 minuten is echt te weinig voor zo'n gesprek 20 minuten 15 minuten vind ik erg kort, omdat wij al gesprekken van te voren hadden was het nu genoeg, maar ik denk dat 20 of 25 min. Beter zal zijn.
Vraag 4	1			13	5	Ik wist wat ik kon verwachten van zo'n gesprek. Kwamen geen verrassende dingen boven tafel. Ik ben tevreden over goede gesprek over school en wat ze gaat doen. Was een duidelijk en prettig gesprek. Veel info over het kind zelf, gedrag, etc. Er wordt aandacht aan hem/haar besteed.
Vraag 5		6	13			Wij stellen vragen of om verduidelijking waardoor leerkracht meer praat.
Vraag 6				15	4	
Vraag 7	5	14				
Vraag 8	9	10				
Vraag 9				14	5	
Vraag 10	1				18	De keuze voor vmbo-t/Havo of voor havo/vmbo-t.

Voorbereidingsformulier uitkomsten:

- Ik vond dit een nuttig formulier, omdat het hielp om me gericht en concreet voor te bereiden op het gesprek.
- Door het invullen van het formulier ga je vooraf beter nadenken over je kind en niet pas tijdens het gesprek. Heel goed.
- Vaak maak je wel een paar vragen die je onthoudt, maar daar vergeet je er altijd wel (een paar) van. Het formulier "dwingt" je ook om even vooraf bij het gesprek stil te staan.
- Prima
- Prima
- Alleen het positieve mogen opschrijven is niet voldoende. Beetje eenzijdig. Het andere formulier van de SVL was vaag, omdat er bij stond dat er twijfels waren over de positieve uitslag omdat hij weinig "weet niet" had ingevuld.

- Het is goed om dingen op papier te zetten. Je bent je er dan meer van bewust. Heb het ook besproken met mijn kind. Dan kom je toch achter dingen waar ik me minder van bewust was.
- Prima formulier waar je op kunt aangeven wat je verwacht van het gesprek.
- Ik vind heel goed en daardoor samen kunnen werken aan goede samenwerking.
- Goed. Je weet nu vooraf wat er ter sprake kan komen en je kunt zelf aangeven waar je het nog over wilt hebben.
- Voldoende om in beeld te krijgen.

Gemist bij voorbereidingsformulier:

- niets
- Vraagstelling niet altijd even helder. Controle op taalfouten/rare zinsconstructies.
- Misschien moet de betrokkenheid van het kind er wat meer in. Wat is de rol van het kind bij het gesprek.
- Niets
- Niks
- Het niveau was mij van te voren nog niet duidelijk. Doordat hij 2^e kind is, wist ik wel ongeveer hoe de entreetoets beoordeeld was. Het lijkt mij handig om zeker 1 week ervoor duidelijk te hebben op 1 formulier wat tot dan toe de uitslagen/rapportcijfers zijn met daar aan gekoppeld voorlopig schooladvies. Dan stap je er als ouders meer voorbereid in.
- Niks
- Ik heb niets gemist.
- niets

Opmerkingen:

- Ik heb het gevoel dat mijn kind goed doorgrond is door de leerkracht, dat ze goed op de hoogte zijn van haar doen en kunnen, waardoor het beeld en het advies niet veel af kunnen wijken van wat wij ouders denken.
- Wij vonden het een prima gesprek, positief, het is voor ons ook voor het eerst i.v.m. de middelbare en hopen dat ons kind veel plezier krijgt op zijn nieuwe school.
- Meer duidelijkheid dat het op prijs wordt gesteld dat de kinderen meekomen. Was nu te vrijblijvend.

- Vragen over schoolvragenlijst ging alleen maar over de positieve dingen. Dat si vaak niet het probleem waarom je een specifieke school zoekt. De negatieve dingen zijn juist belangrijk dus waarom niet bespreken?
- Fijn dat er voor mijn zoon meer tijd was uitgetrokken.
- Wij vonden het een fijn gesprek duidelijk, en informatie in de envelop vooral was ook prima.
- Ik vind het zo super goed gaat en dat ze geweldig doet voor ouders en kinderen omgaan en ook gesprek.
- De situatie was vooraf al duidelijk.
- Verbaasd dat het voorstel betreffende extra ondersteuning waar nodig van ons zelf moest komen, waar wij overigens niks van hebben gezien.

Bijlage 4.6 Resultaten enquête Teamleden De Vlinder

1. De hoeveelheid ouderavonden vind ik			 Diagram maken	 Downloaden
		Percentage reacties	Aantal reacties	
te veel.		0,0%	0	
precies goed.		84,6%	11	
te weinig.		15,4%	2	
2. De tienminutengesprekken vind ik over het algemeen			 Diagram maken	 Downloaden
		Percentage reacties	Aantal reacties	
meestal te kort.		30,8%	4	
meestal precies goed.		69,2%	9	
meestal te lang.		0,0%	0	
3. Op een ouderavond ervaar ik de balans in de gesprekken			 Diagram maken	 Downloaden
		Percentage reacties	Aantal reacties	
100 % prettige gesprekken 0 % minder prettige gesprekken.		7,7%	1	
90 % prettige gesprekken 10 % minder prettige gesprekken.		69,2%	9	
80 % prettige gesprekken 20 % minder prettige gesprekken.		15,4%	2	
70 % prettige gesprekken 30 % minder prettige gesprekken.		0,0%	0	
60 % prettige gesprekken 40 % minder prettige gesprekken		7,7%	1	
Ander percentage, namelijk:		0,0%	0	

4. Ik vind dat we op De Vlinder (Kies er twee.)			Diagram maken	Downloaden
		Percentage reacties	Aantal reacties	
een open houding hebben naar ouders.		69,2%	9	
ouders te veel ruimte geven.		0,0%	0	
ouders benaderen als belangrijke personen voor de leerlingen thuis.		23,1%	3	
ouders benaderen als belangrijke personen voor het leerproces van de leerlingen.		38,5%	5	
ouders het gevoel geven dat ze welkom zijn.		53,8%	7	
iets wat er niet bijstaat... Reacties tonen		23,1%	3	
Meer moeten luisteren naar ouders. En dan echt luisteren. 22-1-2013 16:56 Reacties bekijken				
Soms bemoeien ouders zich teveel met toetsen en of extra werkbladen. Aan de andere kant wil ik wel betrokken ouders houden, want zij kunnen wel de schakel tussen school en thuis zijn 22-1-2013 16:52 Reacties bekijken				
Soms gaan we te veel op de wensen (zeurtjes) in 17-1-2013 16:55 Reacties bekijken				
5. Voordat ouders binnenkomen voor het oudergesprek			Diagram maken	Downloaden
		Percentage reacties	Aantal reacties	
heb ik een bepaalde verwachting van het verloop van het gesprek door bv. eerdere gesprekken.		15,4%	2	
heb ik een duidelijk programma wat ik tegen de ouders wil zeggen.		23,1%	3	
ben ik nieuwsgierig naar de vragen en/of input van ouders.		46,2%	6	
anders, namelijk Reacties tonen		15,4%	2	
Ik ben altijd nieuwsgierig naar vragen en input van ouders. Ik maak ook een programma met duidelijke punten die ik besproken wil hebben. Eventueel maak ik een vervolg afspraak. 17-1-2013 16:59 Reacties bekijken				
ik heb een duidelijk plan wat ik wil zeggen maar ben ook nieuwsgierig naar wat ouders te vertellen hebben 17-1-2013 16:55 Reacties bekijken				

6. Mijn gespreksvoering is vooral geïnspireerd op			 Diagram maken	 Downloaden
		Percentage reacties	Aantal reacties	
katholieke grondslag van de school.		0,0%	0	
handelingsgericht werken.		23,1%	3	
oplossingsgericht werken.		53,8%	7	
mijn eigen waarden en normen.		7,7%	1	
iets anders.... of een combinatie, namelijk Reacties tonen		15,4%	2	
een combinatie van ervaringen met verschillende gesprekken en het oplossingsgericht gesprekken voeren. 17-1-2013 16:56 Reacties bekijken				
en informatief en handelings gericht 17-1-2013 16:55 Reacties bekijken				

7. Mijn gesprekstechnieken vind ik			 Diagram maken	 Downloaden
		Percentage reacties	Aantal reacties	
perfect, hoeft niet verbeterd te worden.		0,0%	0	
goed, maar elke tip is meegenomen.		53,8%	7	
voldoende, graag wat tips en trucs.		46,2%	6	
zwak, ik wil mij hier graag in verbeteren.		0,0%	0	
onvoldoende, coaching op dit gebied zou ik erg prettig vinden.		0,0%	0	

8. Ik vind oudergesprekken als leerkracht.... (kies er maximaal twee)			 Diagram maken	 Downloaden
		Percentage reacties	Aantal reacties	
Moeilijk maar noodzakelijk.		0,0%	0	
Een manier om ouders te vertellen wat de voortgang is van hun kind.		69,2%	9	
Een manier om van ouders te horen welke oplossingen/tips zij hebben m.b.t. hun kind.		46,2%	6	
Een mogelijkheid om het beeld (verwachtingspatroon) van ouders bij te stellen.		23,1%	3	
iets wat er niet bijstaat, namelijk... Reacties tonen		15,4%	2	
Ik wil de ouders graag informeren, maar verwacht ook informatie terug waarmee ik verder kan gaan richting kind. 17-1-2013 16:56 Reacties bekijken				
een manier om samen met de ouders te kijken op welke manier we het kind het beste kunnen begeleiden. 17-1-2013 16:55 Reacties bekijken				
9. Ik vind dat alle oudergesprekken op de Vlinder			 Diagram maken	 Downloaden
		Percentage reacties	Aantal reacties	
gestandaardiseerd moeten worden, zodat ieder ze op dezelfde manier voert en in Esis opschrijft.		0,0%	0	
gestandaardiseerd worden worden, zodat ieder ze op dezelfde manier voert, maar ieder mag zelf weten hoe hij dit in Esis opschrijft.		7,7%	1	
met behulp van dezelfde formulieren moeten worden gevoerd, maar zo dat ieder zijn eigen draai eraan kan geven, maar wel op dezelfde manier in Esis zet.		38,5%	5	
met behulp van dezelfde formulieren moeten worden gevoerd, maar zo dat ieder zijn eigen draai er aan kan geven en op eigen wijze in Esis zet.		15,4%	2	
op ieders eigen wijze worden gevoerd maar wel op dezelfde manier worden opgeschreven in Esis.		23,1%	3	
anders, namelijk Reacties tonen		7,7%	1	

Rondje 1. Maar ik weet niet of dat mogelijk is en ik vind het erg zakelijk en onpersoonlijk. Maar ik denk dat het veel overzichtelijker is.

22-1-2013 16:56 [Reacties bekijken](#)

10. Hieronder mag je opschrijven wat er nog verbeterd kan worden op De Vlinder rondom gesprekken en gesprekstechnieken.

 [Diagram maken](#) [Downloaden](#)

Ik vind dat wij beter moeten luisteren naar ouders. Dat ouders meer het gevoel moeten krijgen dat er naar ze wordt geluisterd. Dat we minder onszelf moeten proberen te verdedigen. (niet dat dat een groot probleem is maar wel iets is waar je aan moet denken) Wij moeten meer samen met de ouders naar oplossingen zoeken, ouders 'verantwoordelijkheid' geven. Dikek kus van Marieke

22-1-2013 16:56 [Reacties bekijken](#)

veel eisende ouders die zelf naar mijn idee te weinig tijd in het kind zelf investeren maar wel wonderen van ons verwachten

22-1-2013 16:52 [Reacties bekijken](#)

Ik sta zeker open voor tips m.b.t dit onderwerp. Aangezien het alweer heeeel wat jaartjes geleden is dat ik van de PABO af ben gekomen, Er verandert zoveel, dus hier zal vast ook een andere visie op zijn.

22-1-2013 16:49 [Reacties bekijken](#)

IK heb niet veel oudergesprekken gehad. Tips zijn altijd welkom en handig!

22-1-2013 16:49 [Reacties bekijken](#)

- Eventueel meer informatie avonden over bijv. onze manier van onderwijs. - Onze speerpunten Hierdoor aan ouders laten zien waar wij mee bezig zijn. Ik krijg soms het idee dat ouders niet altijd weten wat wij allemaal doen als school. Wij doen heel veel maar ouders weten hier niks van. Ik vind het belangrijk om al vroeg met ouders in gesprek te gaan. Meestal heb ik al verschillende oudergesprekken gehad met ouders voordat de 10 min gesprekken zijn. Misschien is het een idee om bij de start van het jaar standaard een soort kennismakingsgesprek te hebben met ouders. Ouders kunnen hierin aangeven wat ze verwachten, hoe leerling is en zich voelt enz. En als school kan je aangeven waar je op gaat letten zoals bijv. het lezen.

17-1-2013 16:59 [Reacties bekijken](#)

De ouders in hun waarde laten. Steeds voor ogen houden dat je een gezamenlijk doel hebt. Het kind moet er beter van worden. Vastleggen van beslissingen. Voortgang van gesprekken in de gaten houden. Dus vervolgspraken maken.

17-1-2013 16:57 [Reacties bekijken](#)

Dit te oefenen in rollenspellen of gesprekken met elkaar, of tijdens een studiemiddag.

17-1-2013 16:56 [Reacties bekijken](#)

Een open houding te hebben en niet direct in de verdediging te gaan.

17-1-2013 16:56 [Reacties bekijken](#)

Het is lang geleden dat we een cursus oudergesprekken hebben gehad. Zeker voor de nieuwe leerkrachten lijkt het me nuttig dat er weer een cursusje komt. Dan komen we ook weer op één lijn.

17-1-2013 16:55 [Reacties bekijken](#)

misschien wat meer overleg in vergaderingen en ervaringen uitwisseling bij "moeilijke ouders"

17-1-2013 16:55 [Reacties bekijken](#)

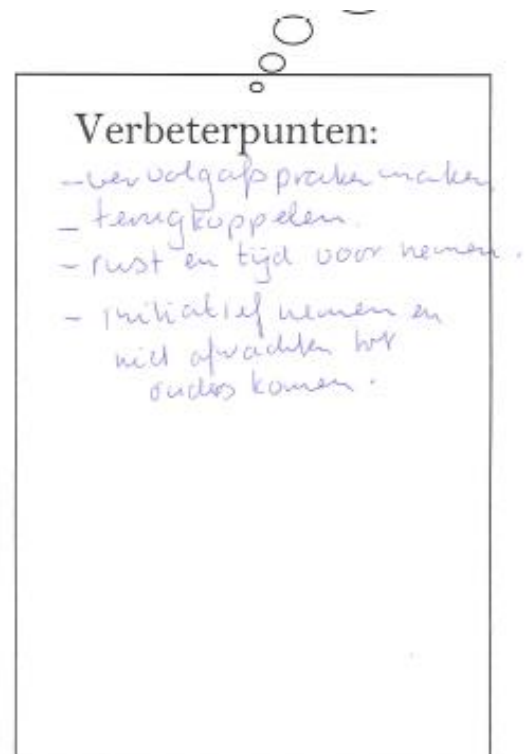
Het is handig als je op dezelfde manier werkt voor het vervolg in de cursus maar een eigen inbreng en verwerking blijft toch

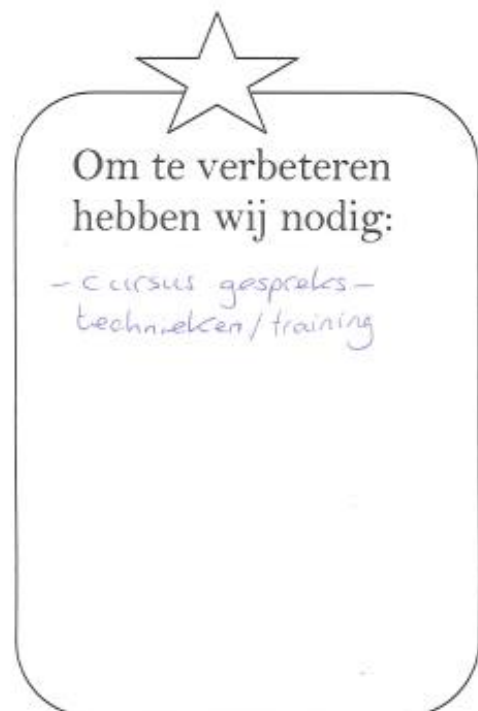
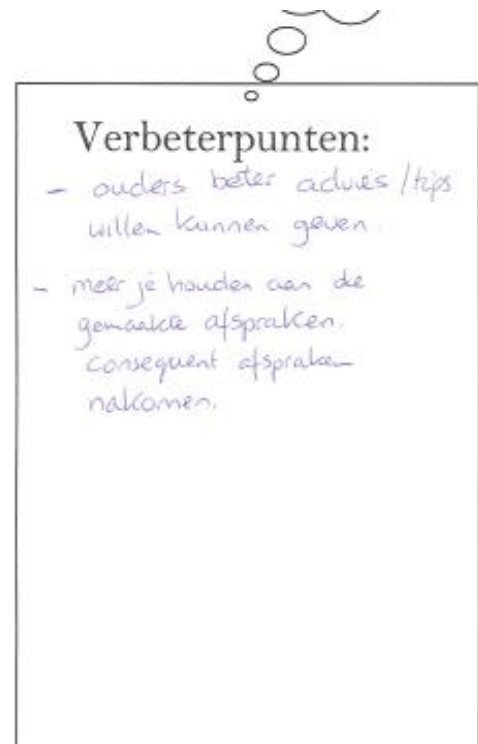
17-1-2013 16:55 [Reacties bekijken](#)

Ik zou een cursus oudergesprekstechnieken wel belangrijk vinden. Zeker omdat ouders steeds mondiger worden en ook hoe ga je om met gescheiden ouders in oudergesprekken. Hoe regel je dat wanneer ze elkaar niet willen zien etc.

17-1-2013 16:53 [Reacties bekijken](#)

Bijlage 4.7 Resultaten formulier gesprekstechnieken team De Vlinder

Wij zijn trots op:

- een open, ongecompliceerde sfeer.
- in gesprekken kan blijven.
- ouders herkennen zich vaak in wat zij verteld.
- het belang van het kind staat voorop.

Verbeterpunten:

- Ouders beter advies of tips kunnen geven.
- consequent de afspraken na komen, nu eenmalig.

tips/middelen

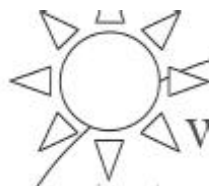
Bij mij werkt goed:

- *Een goede voorbereiding.
- *Op papier zetten wat je wil vertellen

Om te verbeteren hebben wij nodig:

- cursus of training

Wij zijn trots op:

- * altijd open als iemand gesproken wil.
- * vriendelijk / rustig.
- * samen tot een oplossing willen komen / samenwerken
- * ouders betrekken

Verbeterpunten:

- * Startgesprek / kennismaking *gesprek*
- elke ouder in je klas
- vanaf groep 3
- ouder mogen vertellen hoe hun kind is

tips/middelen

Bij mij werkt goed:

- * formuleren wat je verhaal illustreert *— for voor ouders/bespreken*
- * gespreksformulieren voor jezelf zodat je niet vergeet
- * zit positie / nonverbale communicatie

- * oplossingsgerichte gespreks technieken
- * ouders eerst laten praten
- ↳ samen oplossingen

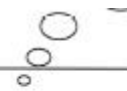
Om te verbeteren hebben wij nodig:

Teamvergadering
omtrent gespreks technieken

Wij zijn trots op:

- * Opkomst bij oudergesprekken
- * Verloop van de gesprekken
- * ouders willen in gesprek blijven
- * open karakter van school,

Verbeterpunten:

- * niet op voorhand conclusies trekken
- * geen vooroordelen
- * uitkijken met bespreken in teamkamer
(let op anderen aanwezig)

tips/middelen

Bij mij werkt goed:

- * open visier; eerst vragen naar ervaring ouders/kind.
- * luisteren
- * niet in verdediging schieten.
(geen ja maar...)
- * mogelijkheid tot verlenging of andere tijd.

Om te verbeteren hebben wij nodig:

- * standaard gespreksformulier
- * regelmatig collegiaal overleg over ervaringen met zelfde ouders/kind
(maar niet in teamkamer)

Bijlage 4.8 Resultaten enquête Leerlingen groep 8 De Vlinder

1. Was je bij het adviesgesprek aanwezig?			 Diagram maken	 Downloaden
			Percentage reacties	Aantal reacties
ja			31,8%	7
nee			68,2%	15

2. Er is gekozen om			 Diagram maken	 Downloaden
			Percentage reacties	Aantal reacties
wel bij het adviesgesprek te zijn, omdat mijn ouders dat besloten hebben.			4,5%	1
niet bij het adviesgesprek te zijn, omdat ik zelf niet meewilde.			27,3%	6
wel bij het adviesgesprek te zijn, omdat ik dat zelf wilde.			27,3%	6
niet bij het adviesgesprek te zijn, omdat mijn ouders dat besloten hebben.			22,7%	5
niet bij het adviesgesprek te zijn, omdat ik wel wilde, maar ik had iets anders.			18,2%	4

3. Toen ik thuis kwam van het adviesgesprek				Diagram maken	Downloaden
		Percentage reacties	Aantal reacties		
klopt er iets niet. Want ik ben niet mee geweest.		50,0%	11		
was ik blij met de dingen die zijn gezegd in het adviesgesprek.		31,8%	7		
wist ik dat ik nog wel hard moest werken om een goede start te maken op mijn middelbare school.		9,1%	2		
was ik teleurgesteld in de dingen die zijn gezegd in het adviesgesprek.		0,0%	0		
mijn antwoord staat er niet bij, dus typ ik mijn antwoord hieronder. Reacties tonen		9,1%	2		
gebeurde er niet zoveel speciaals het was bij na alsof er niet was gebeurd 13-5-2013 9:45 Reacties bekijken					
ik was blij met de dingen die er gezegd waren maar wist wel dat ik nog hard door moest werken 13-5-2013 9:32 Reacties bekijken					
4. Toen mijn ouders thuiskwamen waren zij				Diagram maken	Downloaden
		Percentage reacties	Aantal reacties		
positief over het adviesgesprek en waren het eens met school		90,9%	20		
positief over het adviesgesprek, maar waren het niet helemaal eens met school.		4,5%	1		
negatief over het adviesgesprek en waren het eens met school.		4,5%	1		
negatief over het adviesgesprek en waren het niet helemaal eens met school.		0,0%	0		

5. Na het adviesgesprek hebben wij thuis besproken (je mag er meer kiezen) Diagram maken Downloaden			
		Percentage reacties	Aantal reacties
uit welke middelbare scholen je kon kiezen		50,0%	11
welk niveau geschikt zou zijn voor jou.		81,8%	18
tips en tops wat goed gaat en waar je nog aan moet werken.		40,9%	9
extra activiteiten die je wilt gaan doen op de middelbare school.		22,7%	5
6. Mijn ervaring van het adviesgesprek Diagram maken Downloaden			
		Percentage reacties	Aantal reacties
heb ik niet. Want ik ben niet mee geweest.		68,2%	15
Ik was blij dat ik mee mocht praten.		9,1%	2
Ik was blij dat ik kon luisteren naar mijn eigen advies.		18,2%	4
Ik was er liever niet bij geweest.		0,0%	0
mijn antwoord staat er niet bij, dus typ ik mijn antwoord hieronder. Reacties tonen		4,5%	1
het was niet zo heel erg speciaal het leek wel gwn een gesprek met de juf en meester 13-5-2013 9:45 Reacties bekijken			

7. Ik zou graag het volgende veranderingen aan het adviesgesprek			 Diagram maken	 Downloaden
		Percentage reacties	Aantal reacties	
kinderen verplicht mee laten gaan.		9,1%	2	
kinderen niet bij het gesprek laten zitten.		0,0%	0	
één adviesgesprek is niet voldoende.		0,0%	0	
15 minuten is niet genoeg voor een adviesgesprek.		9,1%	2	
alles zo laten.		72,7%	16	
mijn antwoord staat er niet bij, dus typ ik mijn antwoord hieronder. Reacties tonen		9,1%	2	
de kinderen zouden wel mee moeten gaan het gaat ten slotte over hun toekomst op de middelbare school, maar ik vind niet dat ze verplicht mee moeten want dat mogen ze zelf kiezen maar het is wel handiger , maar ze moeten niet meegaan daar mogen ze zelf voor kiezen, maar het is wel slimmer het gaat wel om je toekomst op je middelbare school. 13-5-2013 9:45 Reacties bekijken				
Weet ik niet want ik was er niet bij. 13-5-2013 9:21 Reacties bekijken				

8. Heb je nog tip voor de juf, als je denkt aan het adviesgesprek?			 Diagram maken	 Downloaden
		Percentage reacties	Aantal reacties	
nee		95,5%	21	
ja en dat is (typ je antwoord hieronder) Reacties tonen		4,5%	1	

nee ik heb geen tip voor de juf bij de adviesgesprekken

13-5-2013 9:45 [Reacties bekijken](#)

Bijlage 4.9 Feedback leerkrachten groep 8

Feedback duo-collega groep 8 op gespreksleider tijdens adviesgesprekken.

Positieve punten:

- Helder en duidelijk in je uitspraken naar de ouders toe
- Voor vragen stond je open en reageerde je ook goed
- Voor wensen van ouders en/of kind had je een open oor
- Je gaf de ouders duidelijk aan dat wij het met plezier deden en het niet zagen als “plichtnummer”
- De ouders gingen in het algemeen met een prettig gevoel naar huis, met een gevoel niet “overdonderd” te zijn en dat er ruimte was voor hun wensen, op en aanmerkingen

Negatief:

- In je stemgebruik en intonatie heb je de neiging ouders/gesprekspartner(s) te veel te willen overtuigen.

Feedback gespreksleider tijdens adviesgesprekken

Positieve punten:

- Ouders kwamen positiever het gesprek in door de goede sfeer in de wachtruimte.
- Ouders waren beter voorbereid het gesprek in waardoor ze meer inzicht hadden in hun kind zijn situatie en kunnen.
- Alle onderwerpen en vragen waren aan bod gekomen, waardoor ouders later niet met vragen kwamen.
- Persoonlijk had ik betere gespreksvaardigheden om ouders te woord te staan, waardoor de gesprekken gemoedelijk verliepen.
- Door de grote tafel was er plek voor alle gesprekspartners en kon ieder persoon een plekje kiezen die hij/zij fijn vond.
- De pijnpunten zijn besproken op een manier, waardoor er actie ontstond i.p.v. strijd.
- Door ouders te benaderen als ervaringsdeskundige zijn ze meer betrokken bij het onderwijsproces.

Negatief:

- 15 minuten is soms net te weinig. Ouders hebben zich nu zo goed voorbereid dat er te lang werd gesproken over één punt en dan was er minder tijd voor de andere punten.

Bijlage 5.1 Oudervoorbereidingsformulier aangepast na enquête

Voorbereidingsformulier adviesgesprek ouder(s)

Positieve vaardigheden werkhouding/huiswerkgedrag:

1.

2.

Leerpunt vaardigheden werkhouding/huiswerkgedrag:

1.

Positieve vaardigheden omgang met andere kinderen:

1.

2.

Leerpunt vaardigheden omgang met andere kinderen:

1.

Andere aandachtspunten:

Schoolvragenlijst opmerkingen:

Verwachtingen niveau:

Doel:

Dit moet echt besproken worden:

Bijlage 5.2 Leerkrachtvoorbereidingsformulier aangepast na evaluatie

Naam:

Positieve vaardigheden van leerling werkhouding:

- 1.
- 2.
- 3.

Positieve vaardigheden leerling omgang:

- 1.
- 2.
- 3.

Aandachtspunten:

SVL/SCOL Opmerkingen:

Voorlopig advies (omcirkel advies)

praktijk	vmbo-b	vmbo-k	vmbo-g
vmbo-t	havo	vwo-atheneum	vwo-gymnasium

Cito entreetoets

Cito Entreetoets		
Taal:	Rekenen:	Studievaardigheden:
Entreetoets percentiel		
Laag	Gemiddeld:	Hoog:

Citoscores

vakken	rekenen	begr. lezen	spelling	ww spelling	DMT	AVI
Groep 7						
Groep 8						

Daadwerkelijke advies (omcirkel advies)

praktijk	vmbo-b	vmbo-k	vmbo-g
vmbo-t	havo	vwo-atheneum	vwo-gymnasium

Cito eindtoets

Cito eindtoets		
Taal:	Rekenen:	Studievaardigheden:
Eindtoets percentiel		
Laag	Gemiddeld:	Hoog:

Keuze middelbare school:

Startniveau op middelbare school:

praktijk	vmbo-b	vmbo-k	vmbo-g
vmbo-t	havo	vwo-atheneum	vwo-gymnasium

Speciale klas/richting:

Bijlage 5.3 Adviesprocedure De Vlinder (na onderzoek)

Einde schooljaar groep 7

- Laatste tienminutenavond

Aan de hand van de uitslag van de Entreetoets, Cito scores, werkhouding en sociaal emotionele ontwikkeling van de leerlingen hebben de leerkrachten van groep 7 eventueel met IB'er een oudergesprek. Met elke ouder wordt de vorderingen besproken en het niveau wat de leerling van de leerling. Leerpunten worden besproken en meegenomen naar de overdracht van groep 8. Samen met ouders wordt een plan gemaakt, wat in overleg met leerkracht van groep 8, meteen gaat starten in groep 8.

Start schooljaar groep 8

- 2^e week kalenderjaar informatieavond

Alle ouders kunnen naar deze informatieavond komen. Op deze avond wordt informatie gegeven over het verloop van het schooljaar, de belangrijke activiteiten van het schooljaar en de overgang naar het voortgezet onderwijs. De adviesprocedure met tijdlijn en taakverdeling wordt aan de ouders uitgelegd.

- September/oktober van het kalenderjaar.

De school ontvangt een informatie en een bestelformulier van Cito over de eindtoets. De groepsleerkracht en directie vullen de bestelkaart Cito Eindtoets in. In overleg met leerkracht, IB'er en directie wordt bepaald voor welke kinderen een aangepaste versie wordt aangevraagd.

De aangepaste versies kunnen zijn:

- vergrote versie
- luisterversie
- Niveautoets
- Digitale afname

De directie verzendt de bestelkaart en maakt daar een kopie van voor het archief.

- November informatie Cito Eindtoets ouders

In november ontvangen de ouders van groep 8 van de groepsleerkracht de ouderfolder van het Cito, met de uitleg over de toets en de resultaten. Daarnaast ontvangen de ouders ook de Cito advieskaart met de voorberekende score gemaakt op de score van de Cito

Entreetoets (groep 7.) Als laatste ontvangen de ouders een uitnodiging voor het adviesgesprek met datum en tijd.

- November formulering advies leerlingen groep 8

Leerkracht(en) groep 8, directie en IB'er formuleren het advies voor elke leerling. Er wordt gebruik gemaakt van de verzamelde toetsscores en citoscores van de gehele basisschool. Meegenomen bij dit advies wordt de werkhouding, sociale vaardigheden en SCOLL

- Eind november/begin december adviesgesprek

Het adviesgesprek vindt plaats in het klaslokaal 8 onder leiding van de groep 8 leerkracht(en). Oudergesprekken met leerlingen met extra zorg, zullen worden gevoerd samen met de IB'er. In het adviesgesprek wordt besproken het advies, toetsscores, werkhouding, sociale vaardigheden, huiswerkgedrag, zelfstandigheid en de keuzemogelijkheden van de leerlingen. Bij dit adviesgesprek mogen ouders bepalen of zij hun kind mee willen nemen naar het gesprek. Het gesprek wordt vorm gegeven door de inhoud van het leerkrachtvoorbereidingsformulier. Elk gesprek duurt 15 minuten.

- November/december leerlingen informatie scholen/niveaus

Alle leerlingen krijgen van de leerkracht informatie over de verschillende niveaus die er zijn. Daarnaast krijgen zij via meerdere folders/verzamelboeken informatie over de verschillende middelbare scholen en de niveaus.

- Januari/februari Open dagen

Ouders en leerlingen kunnen op eigen initiatief naar middelbare scholen

- Februari afname Cito Eindtoets:

De toetsen worden in het klaslokaal afgenomen en voor alle kinderen gelijke omstandigheden

leerlingen die met een gesproken versie werken kunnen een aparte plaats in het lokaal krijgen, om de andere leerlingen niet onnodig af te leiden.

Indien een kind door afwezigheid een toetsonderdeel heeft gemist wordt deze toets op een later moment in het lokaal ingehaald. (Binnen het termijn dat de uitslag verzonden moet zijn.) Bij (langdurige) ziekte tijdens de Cito afname, kan de digitale toets dienen als inhaaltoets. In het geval van een combinatiegroep, proberen we de tweede groep op te laten vangen door ander personeel. (bijv. een andere leerkracht met een stagiaire, de onderwijsassistent, de IB'er of directie. De kinderen die de digitale toets maken, zitten apart onder toezicht van IB'er of directie.

De groepsleerkracht zorgt, na controle, voor verzending van de gemaakte toetsen naar het Cito. De controle bestaat uit controleren of alle kinderen alle taken gemaakt hebben en dat de leerling gegevens juist zijn. De antwoordbladen van de kinderen worden voor verzending gekopieerd.

- Februari/maart opgeven leerling voor middelbare school

Ouders geven hun kind op bij de middelbare school van hun keuze.

- Uiterlijk 30 maart Onderwijskundige Rapporten opsturen

De leerkracht van groep 8 schrijft de onderwijskundige rapporten over elke leerlingen. IB'er en directie geven feedback op deze rapporten. De leerkracht print deze rapporten uit en geeft deze mee aan de leerlingen. Ouders ondertekenen dit rapport. De leerkracht zorgt voor de benodigde bijlages bij elk rapport en verstuurt de rapporten naar de middelbare scholen waar de leerlingen voor hebben gekozen.

- April uitslag Cito Eindtoets

De groepsleerkracht bekijkt de resultaten en gaat na of deze aan de verwachtingen voldoen. De resultaten en de mogelijke consequenties daarvan worden besproken met de IB'er en directie. De resultaten worden aan de leerlingen meegegeven, vergezeld van een begeleidende brief. Er vinden eventueel gesprekken met ouders plaats. Kinderen met een afwijkende score van 7 punten of meer (van de verwachte score entreetoets) worden (mogelijk) in de gelegenheid gesteld de toets digitaal te herkansen. We kunnen hierbij denken dat er factoren zijn geweest die de toets voor het kind hebben beïnvloed (faalangst, ziekte.)

Leerlingen die een score hebben behaald van lager dan, 521, zullen opgegeven moeten worden voor een drempelonderzoek en NIO bij het samenwerkingsverband.

Ouders moeten hiervan op de hoogte worden gesteld.

- Vanaf april mondeling overdragen leerlingen

De middelbare scholen zoeken contact met de school. De groep 8 leerkracht maakt afspraken om de leerlingen over te dragen. Tijdens deze gesprekken wordt extra belangrijke leerlinginformatie aan de middelbare scholen gegeven.

- Vanaf eind april Aannamebevestiging

De leerlingen ontvangen thuis een bevestiging van hun aanname op de middelbare school. Daarnaast ontvangen zij een uitnodiging voor een kennismakingsmiddag.

